

BERETNING

til Finantsministeren fra Generalpostdirecteuren

om

Postvæsenet og dets Virksomhed

i Tidsrummet 18⁶⁰₆₁—18⁶⁹₇₀.

KJØBENHAVN.

THIELES BOGTRYKKERI.

1871.

INDHOLD.

	Side
Indledning.....	III-IV.
Postgangen.....	IV-XI.
Posthusene og Personalet.....	XII-XX.
Posternes Benyttelse.....	XX-LVI.
Eiendomme, Lokaler og Forretningsmateriel.....	LVII-LXIV.
Postvæsenets Indtægter og Udgifter.....	LXIV-LXVI.
Postvæsenets Overbestyrelse.....	LXVII-LXVII.
Tabeller:	
I. over de til Postcontoirerne og Postexpeditionerne ankomne Forsendelser, de der indskrevne Reisende, samt Antallet af Posterne.	
II. over de Forsendelser og Reisende, der ere befordrede indbyrdes mellem Brevsamlingsstederne (Landpostbudene) og de nærmeste Posthuse.	
III. over Postforbindelserne.	
A. Postbefordring med Jernbanetog.	
B. Postbefordring med Diligence, Kalesche, aaben Vogn m. m.	
C. Landpostbudgange.	
D. Postbefordring med Dampskibe.	
Fortegnelse over Posthusene i 18 ⁵⁹ / ₆₀ og 18 ⁶⁹ / ₇₀ .	

Den under 26de Februar 1862 afgivne Beretning om Postvæsenet omfattede Tidsrummet indtil Udgangen af Finantsaaret 18⁵⁹/₆₀. Det derpaa følgende Tiaar, 1ste April 1860 — 31te Marts 1870, har vel ikke saadanne postale Reformer at opvise som det foregaaende (Indførelsen af det Rowland Hillske System); men det har dog medført en saadan Udvikling af det danske Postvæsen, at der har været tilstrækkelig Opfordring for Postbestyrelsen til at foranstalte udarbejdet en samlet Fremstilling af Postvæsenets Virksomhed i dette Tidsrum. De politiske Begivenheder i Aarene 1863 og 1864 have selvfølgelig havt en særlig Betydning for Postvæsenet i Tidsrummet 18⁶⁰/₇₀. Paa Grund af den i Slutningen af 1863 af det tyske Forbund iværksatte saakaldte »Occupation« af Holsteen og den dermed forbundne Bortjagelse af de danske Embedsmænd, maatte Postvæsenet efterhaanden standse sin Virksomhed i Hamborg og Holsteen; og da de tyske Tropper efter Dannevirkes Rømning besatte Slesvig, ophørte ogsaa i denne Deel af Landet det danske Postvæsens Functioner. Ogsaa i Jylland maatte det danske Postvæsen en lang Tid af Aaret 1864 vige for den fjendtlige Besættelse. I denne Landsdeel var først al offentlig Postgang ophørt, derefter indrettede Fjenden ad Hovedrouten en Feltpost, der ogsaa kunde benyttes af Private, og endelig oprettedes under stadig vekslede Former et civil Postvæsen under preussisk Overbestyrelse, indtil Freden blev sluttet, og Postforholdene i Jylland retableredes fra 1ste September 1864. Af det Anførte vil det indsees, at de statistiske Oplysninger for Aaret 1864 kun kunne være høist ufuldstændige, og at de aldeles mangle for Slesvig, Holsteen og Lauenborg fra Udgangen af Juli Fjerdingaar 1863, hvorfor Tabellerne ogsaa kun tage disse Landsdele med indtil Udgangen af Finantsaaret 18⁶²/₆₃, ligesom de i Henhold til Tabellerne opstillede Sammenligninger og Udregninger, hvorved de tidligere Aar komme i Betragtning, kun gjælde Kongeriget.

Foruden de i de indenlandske Postforhold foregaaede Forandringer, der have været en Følge af Finantslovene, er der i det heromhandlede Tidsrum udkommet adskillige særskilte Postlove og da navnlig Lov angaaende Postforsendelser af 26de September 1865, der dels gaaer ud paa en Simplification af Taxterne, dels paa en Nedsættelse navnlig af Pakkeposttaxten og Taxten for Korsbaandsforsendelser og Vareprøver.

Det er dog især den Deel af Postlovgivningen, som ordner Forholdet til Udlandet, der i det heromhandlede Tidsrum er undergaaet Forandring, hvilket ikke alene har sin Grund i den Forandring i Postomraadet, der var en Følge af Freden i Wien, men ogsaa i den almindelige Interesse, der i de senere Aar overalt har været tilstede for Reformer i de internationale Postforhold (Parisercongressen 1863). Alt under 30te Juni 1865 blev der mellem de paagjældende Postbestyrelser sluttet foreløbige Overeenskomster med Hertugdømmerne Slesvig, Holsteen og Lauenborg, og under 21de Juni 1865 sluttedes Conventioner med Preussen og Lübeck; men alle disse Overeenskomster ere senere blevne afløste af Conventionen med det nordtyske Forbund

af ⁹/₇ April 1868, der foruden andre Reformer gaaer ud paa at afløse de danske Postrettigheder i Hamborg og Lübeck, paa hvilket sidstnævnte Sted det danske Postvæsen derfor ophørte med sin Virksomhed ved Overpost-amtets Ophævelse fra 1ste Mai 1868.

Med Norge og Sverig blev der under 23de og 30te Juni 1865 afsluttet Conventioner, der imidlertid fra 1ste Juli 1869 ere afløste af andre Postoverenskomster, nemlig Conventionerne af ²⁹/₁₉ Marts 1869 med Norge, og af ¹⁰/₆ April 1869 med Sverig, hvorved Postforholdene mellem Danmark og disse Nabostater have faaet en Ordning, der i Principet i det Væsentlige stemmer med Ordningen af Forholdet til det nordtyske Forbund. Med England er der afsluttet en Convention af ⁵/₂₉ September 1865, der traadte i Kraft den 1ste Novbr. s. A., med Nederlandene en Convention af 9de October 1866, der er traadt i Kraft fra 1ste April 1867, og hvortil der senere er kommet et Tillæg af ^{15de September}/_{27de August} 1868, og endelig med Frankrig en Convention af 27de Mai 1867, der er traadt i Kraft fra 1ste Februar 1868. Conventionen med det nordtyske Forbund har ogsaa i sig optaget den tidligere særlige Overenskomst, der var sluttet mellem Danmark og Postbestyrelsen for Hertugdømmerne angaaende Dampskibsforbindelsen mellem Korsør og Kiel, hvilken Forbindelse blev gjenaaet fra 1ste Januar 1867 og saaledes afløste den midlertidige Postdampskibsfart mellem Korsør og Lübeck. I det heromhandlede Tiaar falder Aabningen af Jernbanestrækningerne Kjøbenhavn-Klampenborg og Aarhus-Randers samt Langaa-Viborg (1ste October 1863), Kjøbenhavn-Helsingør (9de Juni 1864), Nyborg-Middelfart (7de September 1865), Viborg-Struer (17de November 1865), Middelfart-Strib og Fredericia-Vamdrup (1ste Novbr. 1866), Struer-Holstebro (1ste Novbr. 1866), Fredericia-Aarhus (4de Oktbr. 1868), Aalborg-Randers (19de Septbr. 1869).

Som det nedenfor nærmere vil sees, er Landpost- og Brevsamlingsvæsenet blevet stærkt udvidet i det heromhandlede Tidsrum, ligesom ogsaa Besørgelsen for Postvæsenets Regning af Lokalforsendelser har faaet en betydelig Udvidelse. Fra den 1ste August 1865 blev der indført Expresbesørgelse ved Postkontorerne og Postexpeditionerne.

Fra den 1ste Marts 1870 har Postvæsenet overtaget Postforbindelsen mellem Kongeriget-Færøerne og Island.

Endelig kan det nævnes, at Gjennemførelsen af de for Postvæsenet i personel Henseende betydningsfulde Bestemmelser om Reserveofficeers- og Reserveunderofficeers-Institutionen (kgl. Resol. 29de September 1860) ogsaa falder i det heromhandlede Tidsrum.

Postgangen.

I Tiaaret fra 1ste April 1860 til 31te Marts 1870 er Postgangen i Landet blevet udvidet ikke ubetydeligt dels som Følge af de forholdsviis store Jernbanestrækninger, der i dette Tidsrum ere blevne aabnede for Færdselen, dels ved Aabningen af nye og Udvidelsen af tidligere bestaaende Postrouter.

Den hurtigere og bedre Forbindelse, der over Korsør og Kiel tilveiebragtes mellem Kjøbenhavn og det sydlige Udland, gjorde Postdampskibsrouterne Kjøbenhavn-Stettin og Kjøbenhavn-Wismar overflødige, og Posternes Befordring til og fra det sydlige Udland fandt derfor i dette Tiaar næsten udelukkende Sted over Korsør. Ligeledes bevirkede Aabningen af Jernbanen gennem Fyen, der fandt Sted den 7de September 1865, at de fleste private Dampskibslinier, der vare blevne vedligeholdte mellem Korsør og forskellige jyske og slesvigske Stæder,

og som bleve benyttede til Befordring af Brevpost, lidt efter lidt bleve enten ganske inddragne eller dog betydelig indskrænkede. Af samme Grund blev Postdampskibsfarten mellem Assens og Orø-sund-Haderslev, der var bleven afbrudt paa Grund af de politiske Begivenheder, ikke gjenoptaget. Endvidere foranledigede Aabningen af Jernbanestrækningen mellem Aarhus og Fredericia, der fandt Sted den 4de October 1868, at Postdampskibsfarten mellem Korsør og Aarhus blev inddraget.

Posterne befordredes derfor i dette Tidsrum mere og mere ad Jernbaner og med de i Forbindelse med Jernbanetogene oprettede Befordringer, der fornemlig bestode i Brev-, Pakke- og Personposter med lukket Vogn, tildeels ogsaa i private Omnibusser, der mod en fast Godtgjørelse af Postvæsenet befordre Brev- og Pakkepostsager.

Den i det foregaaende Tiaar paabegyndte Forandring af Posterne til eensartede Brev-, Pakke- og Personposter med lukket Vogn, der daglig befordres ad samme Vei og paa samme Maade til og fra de forskjellige Postcontoirer og Postexpeditioner og hvormed der kan forsendes Pakker uden Begrænsning af Vægt og Værdi, fortsattes i dette Tidsrum og blev i det Væsentlige gennemført overalt, naar undtages de isoleret beliggende eller mindre vigtige Øer.

Ligeledes blev den i det foregaaende Tiaar paabegyndte Udvidelse af Postgangen saaledes, at enhver By af nogen Betydning, der ikke har en altfor isoleret Beliggenhed, modtager og afsender Post hver Dag, fortsat, og for de Byers Vedkommende, der stode i direkte Forbindelse med en Jernbanestation, endogsaa søgt udvidet til en dobbelt daglig Forbindelse.

Private Dampskibe bleve, ligesom i det foregaaende Tiaar, hvor det kunde skee med Fordeel, benyttede til Postbefordring. Dette var saaledes blandt Andet Tilfældet med Dampskibet paa Isefjorden, Dampskibene mellem Kjøbenhavn og Malmø, Dampskibet mellem Svendborg og Langeland-Ærø og Dampskibet mellem Korsør og Aarhus for Samsøes Vedkommende.

Smaaøerne, der hidtil med enkelte Undtagelser (Taasinge, Læsø, Fejø, Femø) ikke havde haft nogen regelmæssig Postforbindelse, bleve nu for største Delen indlemmede i Postnettet, navnlig var dette Tilfældet med Bogø, Anholt, Askø, Seierø, Thunø, Agersø, Omø, Thurø, Drejø, Endelave. Paa de nye Jernbanerouter og Postrouter oprettedes flere Postexpeditioner og Brevsamlingssteder, men navnlig er i Tiaaret 18^{60/70} Landpostvæsenet blevet udviklet i en overordentlig betydelig Grad ved Oprettelsen af Landpostbudgange først i de bedst befolkede Distrikter, senere ogsaa i de mindre folkerige Egne. Om Oprettelsen af nye Postexpeditioner og Brevsamlingssteder vil der blive talt særskilt nedenfor.

Til Bedømmelsen af Udviklingen af Postgangen imellem de indenrigske Stationer maa benyttes de under Stationsposter. Nr. III trykte Hovedtabeller. Disse angive imidlertid med Hensyn til Posterne ad Landrouterne for det første Finantsaar de ved Budgetteringen paaregnede Poster, medens de for de øvrige Aar af Perioden angive de Poster, der virkelig have existeret; og det tidligste Aar, der kan benyttes ved Sammenligningen, er altsaa 18^{62/63}. For Finantsaaret 18^{64/65} haves, paa Grund af de ved Krigen foranledigede Forstyrrelser, ikke fuldstændige Oplysninger, og dette Aar maa derfor udelades af Beregningen. For at Dampskibspostforbindelserne kunne komme med i Sammenligningerne, maa man af de i Tabellerne anførte Router udskille og benytte dem, der formelig gribe ind i Postnettet og betragtes som en Deel af dette, hvorimod de andre private Dampskibsforbindelser, selv om de temmelig stadig benyttes til Befordring af Post mellem forskellige Stationer, ikke kunne medregnes ved Bedømmelsen af Postgangens Udvikling. I Henhold til det Nysanførte og efterat Miletallet for Dampskibene er udregnet for at benyttes i Forbindelse med de øvrige Miletals-Opgjørelser, er altsaa den hele Postgang anført for hvert Aar i den omstaaende Tabel, hvorved maa bemærkes, at det for Bedømmelsen af Gangen i Udvidelsen af Postnettet er uden Betydning, at Skibenes Farter i Reglen ikke have vedvaret hele Aaret.

Tabel over Postgangen mellem Stationerne:

Finantsaaret	Poster med Dampskibe		Poster med Jernbaner		Andre 'kjørende Poster						Poster ved gaaende eller ridende Bud		Ialt	
	Antal Poster	Antal Miil	Antal Poster	Antal Miil	Antal Poster	Antal Miil	Antal Poster	Antal Miil	Antal Poster	Antal Miil	Antal Poster	Antal Miil	Antal Poster	Antal Miil
18 ⁶⁰ / ₆₂	6,358	41,413	2,190	31,755	35,746	232,923 ¹ / ₂	10,514	45,573 ¹ / ₂	46,260	278,497	1,040	2,842 ¹ / ₂	55,848	354,507 ¹ / ₂
18 ⁶² / ₆₃	6,358	41,413	2,190	31,755	36,658	210,997 ³ / ₄	10,248	41,318 ³ / ₄	46,906	252,316 ¹ / ₂	884	2,619 ¹ / ₂	56,338	328,104
18 ⁶³ / ₆₄	6,358	41,179	4,374	42,493	39,147	221,371	9,720	32,439	48,867	253,810	936	2,736	60,535	340,218
18 ⁶⁵ / ₆₆	5,678	39,285	10,520	95,539	39,973	239,138 ¹ / ₂	10,928	23,797	50,901	262,935 ¹ / ₂	624	2,132	67,723	399,891 ¹ / ₂
18 ⁶⁶ / ₆₇	6,692	38,306	12,246	125,775	44,803	190,985 ¹ / ₂	12,052	27,059	56,855	218,044 ¹ / ₂	624	2,132	76,417	384,257 ¹ / ₂
18 ⁶⁷ / ₆₈	7,296	39,008	15,330	142,641	45,598	227,319 ¹ / ₂	8,765	20,267	54,363	247,586 ¹ / ₂	590	2,166	77,579	431,401 ¹ / ₂
18 ⁶⁸ / ₆₉	6,930	40,282	18,222	170,027	45,374	227,893 ¹ / ₂	7,697	16,491	53,071	244,384 ¹ / ₂	1,092	4,212	79,315	458,905 ¹ / ₂
18 ⁶⁹ / ₇₀	6,460	37,418	17,948	198,927	45,022	206,503	7,156	14,768 ¹ / ₂	52,178	221,271 ¹ / ₂	1,476	5,460	78,062	463,076 ¹ / ₂

Samtlige kjørende Poster have været indrettede ogsaa til Befordring af Personer; i de Tilfælde, i hvilke Personbefordringen efter Hovedtabellerne har fundet Sted for Contrahentens Regning, har Befordringsmidlet med en enkelt Undtagelse været aaben Vogn.

Af den ovenanførte Tabel fremgaaer det, at Udviklingen fra 18⁶²/₆₃ har medført en Forøgelse i det aarlige Antal Poster af 21,734 eller 38,6 %, og at det aarlige Miletal er steget med 134,972¹/₂ eller 39,9 %. Hertil maa bemærkes, at en Sammenligning af Posternes Antal i de forskellige Aar ikke giver noget aldeles paalideligt Billede af Fremgangen, da det undertiden forekommer, at en Strækning, der tidligere ved et mellem-liggende Stykke med en mindre udviklet Postgang har været adskilt i flere Router, ved Udviklingen af Postforbindelsen slaaes sammen til een Route. Netop af den Grund fremtræde Posterne i 18⁶⁹/₇₀ med et mindre Antal end i 18⁶⁸/₆₉, men at der ikke har været Tilbagegang men tvertimod Fremgang, viser sig, naar man sammenligner Miletallet. Dette er overhovedet den rigtigste Maalestok for Bedømmelsen, og det viser sig, at naar man sammenligner Miletallet for de forskellige Slags Poster med det hele Antal Miil, udgjorde:

	18 ⁶² / ₆₃	18 ⁶³ / ₆₄	18 ⁶⁵ / ₆₆	18 ⁶⁶ / ₆₇	18 ⁶⁷ / ₆₈	18 ⁶⁸ / ₆₉	18 ⁶⁹ / ₇₀
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Posterne med gaaende eller ridende Bud	0,8	0,8	0,5	0,6	0,5	0,9	1,2
— - aaben Vogn	12,6	9,5	6,0	7,0	4,7	3,6	3,1
— - lukket Vogn	64,3	65,1	59,8	49,7	52,7	49,7	44,6
— - Jernbaner	9,7	12,5	23,9	32,7	33,1	37,0	43,0
— - Dampskibe	12,3	12,1	9,8	10,0	9,0	8,8	8,1

Posterne med Jernbanetog have saaledes i Løbet af Perioden arbejdet sig op til paa lidt nær at staae lige med »Poster med lukket Vogn«, medens Poster med aaben Vogn ved Periodens Slutning ere trængte tilbage til et meget ringe Tal. Ogsaa Posterne med Dampskibe ere aftagne noget paa Grund af Jernbanerne. De gaaende og ridende Bude have i Slutningen af Perioden som i Begyndelsen kun liden Betydning.

Hvad Postforbindelsen med Udlandet angaaer, da er ogsaa denne i Løbet af Tiaaret udviklet betydelig. I 18⁶⁹/₇₀ havdes der 42 Gange ugentlig Forbindelse over Land med Udlandet (over Kolding-Vamdrup og Ribe),

og desuden i den Tid af Aaret, da Dampskibsfarten vedvarede, 52 ugentlige Forbindelser tilsøes (nemlig 17 paa det sydlige Udland, 28 paa Sverrig, 7 paa Norge), ialt 94 Forbindelser, hvorimod den tilsvarende Postgang i 18^{60/61} bestod i 62 Forbindelser ugentlig.

Antallet af de private Dampskibe, der benyttes af Postvæsenet uden dog at kunne betragtes som Led i den faste Postgang, er ogsaa forøget i Løbet af Perioden.

Isen har i flere af de Aar, der falde indenfor den heromhandlede Periode, i længere Tid lagt Vanskeligheder iveri for Samfærdselen, navnlig mellem Sjælland og Fyen. Istransporten over Store Belt har været:

i Aaret 1860.....	» Dage
— 1861 fra 7de Januar til 5te Februar.....	30 -
— 1862	» -
— 1863	» -
— 1864 fra 19de—25de Januar	7 -
— 1865 fra 6te Februar til 5te April.....	59 -
— 1866	» -
— 1867 den 25de Januar	1 -
— 1868	» -
— 1869	» -
— 1870 fra 8de Februar til 4de Marts og 31te December.....	26 -

tilsammen 125 Dage

eller i Gjennemsnit i Finantsaarene 18^{60/61}—18^{69/70} 12^{1/2} Dag. Istransporten har saaledes i Gjennemsnit været af meget mindre Varighed end tidligere. I Tiaaret 1850—59 var der Istransport i 176 Dage eller i Gjennemsnit hvert Aar 17,6 Dage; i Tiaaret 1840—49 var der Istransport i 207 Dage eller i Gjennemsnit 20,7 Dage.

Allerede længe før denne Periode har Postvæsenet ladet sig det være magtpaaliggende stadig at have stærkere og kraftigere Dampskibe til Farten mellem Korsør og Nyborg, og dette har utvivlsomt ogsaa meget bidraget til at forringe Varigheden af Istransporten. Et væsentligt Skridt fremad i denne Retning er gjort ved Anskaffelsen af Dampskibet »Fyen«, der blev sat i Gang i Efteraaret 1867, og hvis Evne til at arbejde sig gennem Isen i meget betydelig Grad overgaaer alle tidligere i denne Fart anvendte Skibes.

Paa et andet Sted, nemlig ved Overfarten mellem Vordingborg og Gaabense, hindres Samfærdselen ogsaa jævnlig af Isen; Istransporten varer her længere Tid end i Store Belt, men da Sundet er saameget smallere, har den naturligviis langt fra saa stor Betydning.

Istransporten har her været:

i Aaret 1860 den 31te December.....	1 Dag
— 1861 fra 1ste Januar til 23de Februar.....	54 Dage
— 1862 fra 15de Januar til 29de Januar og fra 8de Februar til 22de Februar	30 -
— 1863	» -
— 1864 fra 19de Januar til 28de Januar	10 -
— 1865 fra 6te Februar til 6te April.....	60 -
— 1866	» -

Lateris..... 155 Dage

	Transport.....	155 Dage
i Aaret 1867 fra 15de Januar til 25de Marts og 31te December.....	71	-
— 1868 fra 1ste Januar til 31te Januar.....	31	-
— 1869	"	-
— 1870 fra 7de Februar til 2den April.....	55	-

tilsammen 312 Dage

eller i Gjennemsnit i Finantsaarene 18^{60/61}—18^{69/70} 31 Dage.

Landposter.

Den i det Foregaaende paaviste betydelige Udvikling af Postgangen var en Fortsættelse af de Forbedringer i Postforbindelsen mellem Stationerne, der alt vare iværksatte før Tiaarets Begyndelse. Paa samme Maade kan den stadig tiltagende Oprettelse af Brevsamlingssteder i Perioden betragtes som en Fortsættelse af Bestræbelserne for at føre Postvæsenet ud i Landdistrikterne; i dette Øiemed er der imidlertid ved Siden af Brevsamlingsstederne og tildeels ved Hjælp af disse i Løbet af Tiaaret udviklet en ny Befordringsindretning, Landposterne (Landpostbudgangen).

Øiemedet med Landposterne er at skaffe ogsaa de Landboere, der boe saa langt borte fra Postrouterne, at de enten slet ikke eller kun i ringe Grad kunne nyde Godt af Brevsamlingsstederne, en lettere Adgang til at benytte Posten uden at bebyrde dem med forøgede Udgifter, og disse Landposter ere indrettede saaledes, at der fra Posthusene udgaaer offentlige Landpostbude, der antages af Postvæsenet ifølge Contract, erholde en fast aarlig Godtgjørelse og have bestemte, større eller mindre Distrikter, som de, efter at være udgaaede fra Posthuset, omkredse i en bestemt Route, hvorpaa de sluttelig vende tilbage til Udgangsstedet. I hver Landsby paa de Router, der saaledes passeres af Landpostbude, er der indrettet Udvekslingssteder, hvor Budene aflevere de dertil bestemte Forsendelser og modtage de fra Egnens Beboere der indleverede Forsendelser for at aflevere dem paa vedkommende Posthuus. De fornødne Udvekslingssteder maa Landboerne selv sørge for at tilvejebringe; Udvekslerne erholde ingen Betaling af Postvæsenet, og dette paatager sig ikke noget Ansvar for de Forsendelser, der ønskes befordrede med Landpostbudene, uden i den Tid, de ere i disses Værge. Landpostbudene befordre altsaa Forsendelser dels mellem Posthusene og Udvekslingsstederne, dels mellem Udvekslingsstederne indbyrdes. Desuden aflevere og modtage Landpostbudene Forsendelser andre Steder undervejs, naar dette kan skee, uden at de behøve at afvige fra den foreskrevne Route. Paa enkelte Steder besøge Landpostbudene tillige Forbindelsen mellem Brevsamlingsstederne og de nærmeste Posthuse.

Selvfølgelig maa Vægten af de Gjenstande, der skulle befordres paa denne Maade, være meget indskrænket, og det er derhos anseet for nødvendigt at indskrænke Størrelsen af de Pengebeløb, der for Postvæsenets Risiko kunne befordres af Landpostbudene, til mindre Beløb, selv om Forsendelsen skeer i Sedler. Der kan saaledes ikke forsendes Pakker af større Vægt end 2 Pund, og Pengebeløbene, der forsendes paa Postvæsenets Risiko, ere indskrænkede til 50 Rdl. i Sedler og 25 Rdl. i Sølv, men Budet maa paa Afsendernes eller Modtagernes Risiko medtage større Pengesummer. Landpostbudene skulle fremdeles medføre Postfrimærker til Forhandling, og de skulle modtage Bestillinger paa Aviser og aflevere disse paa Udvekslingsstederne.

Hvor Forsendelsernes Mængde eller Routerne Længde, navnlig paa flere Steder i Jylland, have gjort det nødvendigt, ere Landpostbudene bleve kjørende, og hvor dette er Tilfældet, er Vægten af Pakker, som skulle medtages, udvidet til 4 Pund; det er derhos tilladt de kjørende Landpostbude for egen Regning at medtage Pakker af større Vægt og Reisende, hvorved de kjørende Landpostbude i væsentlig Grad ere anderledes stillede

end de gaaende, eftersom det strængt er forbudt disse for egen Regning at medtage Sager, selv om de ere af saadan Beskaffenhed, at de ikke kunne befordres af dem for Postvæsenets Regning.

Landpostbudgange have alt for mange Aar siden paa enkelte Steder i Hertugdømmerne været indrettede af Postmestrene for egen Regning, og Postbestyrelsen har allerede i 1848 gjort Skridt til at indrette Landposter i Kongeriget, idet man samtidig med at indhente de kommunale Myndigheders Betænkning over Forslaget til Oprettelsen af Brevsamlingssteder foreslog disse Myndigheder at indføre Postbesørgelse ved Landpostbude, der skulde udgaae fra Posthusene og ombære Breve og andre Postforsendelser direkte til Modtagerne mod en Tillægsbetaling af 2 Sk. pr. Brev, hvorhos Budene underveis skulde indsamle Breve til Afgivelse paa Posthuset. Forslaget til Oprettelsen af Brevsamlingssteder blev overalt modtaget og udført, men Indførelsen af Landpostbude blev derimod næsten eenstemmig fraraadet, forsaavidt der skulde erlægges en Tillægsbetaling (Bærepenge) for Forsendelserne. Man bestræbte sig derfor indtil videre kun for Oprettelsen af Brevsamlingssteder, — dog understøttede Postvæsenet ganske enkelte, iøvrigt private Budgange —, men i 1860 blev Sagen om Landposterne paany fremdraget, og det bestemtes, at disse nu skulde forsøges indførte efter et andet Princip end oprindelig paatænkt, idet nemlig Bærepengene skulde opgives. Organisationens skulde iøvrigt være den, der ovenfor er beskrevet og endnu bestaaer.

Den derefter paabegyndte Oprettelse af Landpostbudgange foregik, som det af Hovedtabellerne vil sees, temmelig langsomt. Grunden hertil var, at Befolkningen i Begyndelsen ikke greb Sagen med Interesse; uagtet Institutionen, efterat Bærepengene vare opgivne, frembød betydelige Fordele med Hensyn til selve Postbesørgelsen, foretrak man at beholde den gamle Indretning med private Bude, navnlig fordi disse samtidig med Brevbesørgelsen udrettede Commissioner for Beboerne. Selve Postbesørgelsen betragtes af den herværende Landbefolkning i Almindelighed ikke saaledes som i andre Lande, hvor den tættere Befolkning og den udviklede Fabrikdrift o. s. v. paa Landet gjør hyppige og hurtige Postforbindelser langt nødvendiggøre for Landbefolkningen, end Tilfældet er her. Da det nu ikke kunde være Postvæsenets Hensigt mod Beboernes Ønske at gribe ind i de nævnte bestaaende Forhold, og man desuden ikke kunde oprette Landposter uden Beboernes Medvirkning, nemlig til Tilveiebringelsen af Udvekslingssteder, — hvortil siden Krigen kom Nødvendigheden af at være varsom med Indførelsen af nye Postindretninger, der indtil videre maatte drives med finantsielt Tab — indskrænkede Oprettelsen sig i Begyndelsen til Steder, hvor Forholdene vare særlig gunstige, og hvor Befolkningen var stemt for Sagen. Efterhaanden tiltog dog Interessen for denne, og det vil af den nedenanførte Tabel sees, at Institutionen alt ved Udgangen af Finantsaaret 1867/68 havde vundet en betydelig Udvidelse. Ved denne Tid blev det af Finantsministeriet anseet for rigtigt, at der blev gjort et Forsøg med at fremme Udvidelsen af Postbesørgelsen paa Landet paa en anden Maade end efter de af Postvæsenet siden 1860 fulgte Principer, bl. A. saaledes, at der i Lighed med hvad flere af Postvæsenets Brevsammlere i de tætbefolkede Egne i Københavns Nærhed for egen Regning havde paabegyndt, anbragtes Brevkasser omkring i Landdistrikterne, hvilke Kasser til bestemte Tider skulde tømmes af Bude, som tillige, forsaavidt Beboerne ønskede det, paa Touren udbragte Postforsendelser directe til Adressaterne mod en Godtgørelse, der iøvrigt var Postvæsenet uvedkommende. I Overeensstemmelse hermed blev der under 4de December 1868 for et Tidsrum af 5 Aar fra 1ste Januar 1869 afsluttet Contract mellem Postvæsenet og en Privatmand om Brevkassetømning m. m. i Landsbyerne i Frederiksborg og Holbæk Amter, hvorved Entreprenøren forpligtede sig til for egen Regning at stille de fornødne Bude til Kassetømningen, og Postvæsenet tilsagde Entreprenøren sin Bistand til Controllen med Budene samt paatog sig til disse at udlevere Postsagerne til de Adressater, med hvilke Entreprenøren traf Overenskomst om Udbringelsen. For denne betingede Entreprenøren sig Betaling af hver Enkelt. For Tømningen af Brevkasserne — der skulde anskaffes og vedligeholdes af Postvæsenet — og Indsamlingen af Breve, der modtoges underveis, betalte Postvæsenet Entreprenøren 1 Rdl. maanedlig for hver Brevkasse. Derhos blev der tilstaaet Entreprenøren et rentefrit Forskud af 3000 Rdl. mod Tilbage-

betaling i Løbet af 5 Aar. Men allerede inden Udløbet af et Aar efter Iværksættelsen af Contracten blev Foretagendet opgivet af Entreprenøren, idet det havde viist sig, at dette ikke kunde svare Regning. Det havde været Entreprenørens Hensigt at indrette Kassetømning i alle Landsbyer (omtrent 500) i de nævnte to Amter og at besørge Breve bragte til enhver Adressats Bopæl i disse Amter, men det Sidste kom ikke engang til Udførelse i de Budgange, der virkelig bleve oprettede, og Kassetømningen fandt, da Foretagendet blev opgivet, kun Sted paa 272 Steder, idet der ikke var blevet oprettet mere end 43 Budkredse. — I Oktober Fjerdingaar 1869, i hvilket samtlige disse 43 Kredse vare oprettede, indsamlede Budene i Kredsene ialt 23,142 Breve og udbragte 23,286 Breve, af hvilke sidste 1,374 ikke vare komne viderefra til Udgangspoststederne. Af de paa disse udkommende Blade besørgede Budene i samme Fjerdingaar 117 Exemplarer.

Alle de nævnte Budkredse bleve opretholdte af Postvæsenet, idet de fleste (37) af dem omdannedes til almindelige Landpostbuddistrikter, og Resten (6) blev efter Beboernes Ønske indtil videre overtaget i Entreprise af Postembedsmændene paa Udgangstederne. I de sidste Aar er Oprettelsen af Landposter i det Hele bleven fortsat i de forskjellige Egne af Landet, hvor Befolkningen har yttret Ønske derom, saaledes at Landpostvæsenet alt ved Udgangen af Tiaaret havde en temmelig betydelig Udvikling, og det er Hensigten i Løbet af nogle Aar dels paa denne Maade dels ved Hjælp af Brevsamlingssteder at forskafe alle Landcommunerne Post. Hvorledes Landpostvæsenet efterhaanden er udvidet, vil sees af nedenstaaende Tabel.

Finantsaaret	Antal Router	Antal Ud- vexlings- steder, der ikke ere Posthuse	Antal Toure aarlig for alle Landposter	Lønnings- udgifter ialt Rd.
18 ⁶⁰ / ₆₁	3	15	416	
18 ⁶¹ / ₆₂	12	52	2,185	
18 ⁶² / ₆₃	27	105	5,972	
18 ⁶³ / ₆₄	44	163	8,992	
18 ⁶⁴ / ₆₅	48	170	10,084	8,554
18 ⁶⁵ / ₆₆	64	233	14,557	10,249
18 ⁶⁶ / ₆₇	76	292	18,565	13,558
18 ⁶⁷ / ₆₈	85	352	20,832	17,014
18 ⁶⁸ / ₆₉	105	543	24,318	20,907
18 ⁶⁹ / ₇₀	136	825	31,249	30,232

Efter ovennævnte Tabel viser det sig, at der kom paa hver Route

	18 ⁶⁰ / ₆₁	18 ⁶¹ / ₆₂	18 ⁶² / ₆₃	18 ⁶³ / ₆₄	18 ⁶⁴ / ₆₅	18 ⁶⁵ / ₆₆	18 ⁶⁶ / ₆₇	18 ⁶⁷ / ₆₈	18 ⁶⁸ / ₆₉	18 ⁶⁹ / ₇₀
Udvexlingssteder...	5	4,4	3,9	3,7	3,5	3,6	3,7	4,1	5,2	6,0
aarlige Toure	138,7	182,1	221,2	204,4	210,1	227,5	244,4	245,1	231,6	229,8

hvoraf det fremgaaer, at Antallet saavel af Udvexlingsstederne som af de aarlige Toure er steget i et større Forhold end Antallet af Routerne, og Postvæsenet søger saaledes at udvikle Landpostvæsenet ikke alene ved selve Oprettelsen af nye Budgange, men ogsaa ved efterhaanden at gjøre Forbindelserne hyppigere og Adgangen til Benyttelsen bekvemmere. Tourenes Hyppighed betinges forøvrigt af Forsendelsernes Antal.

Hvad Lønningsudgiften angaaer, da lader den sig ikke bestemt angive for de 4 første Aar af Perioden, da den i Regnskaberne er sammenblandet med Udgifterne til Landposterne i Hertugdømmerne. For Periodens 6 sidste Aar stiller Forholdet sig saaledes, at der paa hver Route kommer en Udgift af:

18 ⁶⁴ / ₆₅	18 ⁶⁵ / ₆₆	18 ⁶⁶ / ₆₇	18 ⁶⁷ / ₆₈	18 ⁶⁸ / ₆₉	18 ⁶⁹ / ₇₀
178,2 Rd.	160,1 Rd.	178,4 Rd.	200,2 Rd.	199,1 Rd.	222,3 Rd.

I de seneste Aar er der paa forskjellige af de af Postvæsenet indrettede Landpostrouter blevet anbragt Brevkasser, der tømmes af Budene; Antallet af slige Brevkasser var ved Udgangen af Tiaaret 278.

Nedenstaaende Tabel viser, hvilket Antal Forsendelser der i 2 Aar af Perioden er befordret til og fra Landdistrikterne ved Hjælp af Postvæsenets egne Bude.

Finantsaaret	Breve			Aviser				Pengeforsendelser			Pakkesager		
	Det hele Antal	Deraf »Distrikts-forsendelser»		Det hele Antal		Deraf udgjorde de paa Udgangsstedet udkommende Aviser		Det hele Antal	Deraf »Distrikts-forsendelser»		Det hele Antal	Deraf »Distrikts-forsendelser»	
		Private Br.	K.T.Breve						Private	K. T.		Private	K. T.
				Expl. fjerdingaarl.	Nummere aarl.	Expl.	Nummere						
18 ⁶⁶ / ₆₇	680,574	82,513	12,622	3,329	827,540	1,181	310,388	23,190	1,348	780	21,167	1,084	194
18 ⁶⁹ / ₇₀	1,283,489	164,810	20,206	8,240	1,633,887	2,225	171,231	32,621	2,557	834	42,079	2,219	297

Af det hele Antal Forsendelser, som Postvæsenet ved Brevsamlingsstederne og Landpostbudene besørgede til og fra Landdistrikterne, udgjorde de med Landposterne befordrede Forsendelser:

	Breve.	Avisexemplarer.	Pengeforsendelser.	Pakkesager.
	0/0	0/0	0/0	0/0
i 18 ⁶⁶ / ₆₇	39,6	33,3	44,7	29,9
i 18 ⁶⁹ / ₇₀	42,2	46,1	32,7	38,2

Det i Tabellen anførte Antal har saaledes i Løbet af de 3 sidste Aar af Perioden omtrent fordoblet sig. Dette Antal omfatter imidlertid ikke blot de af Landpostbudene selv modtagne eller afleverede Forsendelser, men tillige de Forsendelser, der ere ind- og udleverede ved de Brevsamlingssteder, hvis Forbindelse med det nærmeste Posthuus vedligeholdes ved Hjælp af Landpostbudene, og det lader sig derfor ikke gjøre at sammenligne Udgiften til Lønninger for Landpostbudene med Portoindtægten af de af disse modtagne eller afleverede Forsendelser, der ikke befordres udover Distriktet og saaledes af Postvæsenet maa betragtes som Forsendelser, der skyldes Landposternes Oprettelse deres Tilblivelse (»Distriktsforsendelser«). Man kan imidlertid see, at Distriktsforsendelserne, naar de alle medregnes, og naar der paaregnes taxtmæssig Porto for K. T. Forsendelserne, ikke vilde give en større Portoindtægt end 5,057 Rd. i 18⁶⁶/₆₇ og 9,238 Rd. i 18⁶⁹/₇₀, og da Landpostbudlønningerne i disse Aar andrage 13,558 Rd. og 30,232 Rd., kan det — selv om man antager, hvad vistnok er berettiget, at Landposterne bidrage til at forøge Antallet af de udover Distriktet gaaende eller viderefra kommende Forsendelser — med Sikkerhed siges, at Indtægten af de nye Forsendelser, der tilføres Postvæsenet ved Hjælp af Landposterne, langt fra dækker de ved disse opstaaede nye Udgifter. At Indtægten ikke er steget i samme Grad som Forsendelsernes Antal, hidrører fra, at Porto for Distriktsforsendelser fra 1ste Januar 1870 blev nedsat omtrent til det Halve af Porto for videregaaende eller viderefrakommende Forsendelser.

Posthusene og Personalet.

Postcontoirer og Postexpeditioner. Ved Udgangen af Finantsaaret 18⁵⁹/₆₀ var Antallet af de faste Postcontoirer og Postexpeditioner i Kongeriget ialt 89, nemlig:

- 1 Overpostmesterembede,
- 60 Postcontoirer,
- 11 regnskabsførende Postexpeditioner (hvoraf 1, nemlig Silkeborg, henhørte til dem, hvis Lønning udrededes af den runde Sum til »mindre Postexpeditioner«),
- 17 ikke regnskabsførende Postexpeditioner (alle »mindre Postexpeditioner« med Undtagelse af 1, nemlig Sæby).

Dette Antal er i den heromhandlede Periode forøget med 15, idet der ved Slutningen af Perioden bestod:

- 1 Overpostmesterembede,
- 61 Postcontoirer,
- 16 regnskabsførende Postexpeditioner,
- 27 ikke-regnskabsførende Postexpeditioner.

Postcontoirernes Antal er altsaa blevet forøget med 1, hvilket imidlertid har sin Grund i, at Ærø efter Freden i Wien (30te Oktober 1864) er bleven indlemmet i Kongeriget, saa at altsaa Postcontoiret i Ærøeskjølbing regnes med til Kongerigets Postcontoirer.

De regnskabsførende Postexpeditioners Antal er bleven forøget med 6, nemlig:

Marstal, overført fra Slesvig (Slutningen af 1864),
 Skodborghuus, forandret fra ikke-regnskabsførende til regnskabsførende fra 1ste Juli 1867,
 Aarup, oprettet fra 8 Sept. 1865 som ikke-regnskabsf., forandret til regnskabsf. fra 1 Marts 1867,
 Fuglebjerg, - - 1 Okt. 1866 - — , - - — - 1 April 1869,
 Struer, - - 1 April 1865 - — , - - — - 17 Nov. 1865,
 Svinnige, - - 1 Okt. 1863 - — , - - — - 1 Juli 1867.

Derimod er Antallet af de regnskabsførende Postexpeditioner blevet formindsket med 1, idet Snoghøj Postexpedition er bleven ophævet fra den 1ste November 1866 paa Grund af Postgangens Forandring ved Aabningen af Jernbanestrækningen Fredericia—Vamdrup.

De ikke-regnskabsførende Postexpeditioners Antal er blevet forøget med 11 ny oprettede, nemlig:

Christianshavn, oprettet fra 15de December 1868,
 Frederiksberg, - - 15de Juli 1862, fra 1ste Novbr. 1865 indskr. til at være Indlever.-Expedit.
 Nørrebro (Kbhvn.) - - 15de Juli 1862 } indtil 9de November 1862 kun Indlever.-Expeditioner,
 Østerbro (Kbhvn.) - - 15de Juli 1862 }
 Dragør, - - 1ste Juli 1867,
 Helsingør, - - 1ste Juli 1867,
 Holte, - - 1ste Juli 1869,
 Nørre-Aaby, - - 1ste Okt. 1869,
 Nørre-Sundby, - - 1ste April 1861,
 Ullerslev, - - 8de Sept. 1865,
 Vestervig, - - 1ste Juli 1862.

Derimod er Antallet blevet formindsket med 1, idet Skodborghuus Postexpedition er bleven regnskabsførende. Postexpeditionen i Skjernbro er flyttet til Tarm (1ste Juli 1860).

Brevsamlingsstedernes Antal er blevet meget stærkt forøget i Perioden, idet det er steget fra 137 til 283, altsaa forøget med 146 (eller mere end fordoblet). En Fortegnelse over de Brevsamlingssteder, der bestode ved Udgangen af 18⁵⁹/₆₀ og ved Udgangen af 18⁶⁹/₇₀, i hvilken de i disse to Finantsaar nedlagte altsaa ikke ere medoptagne, findes trykt efter Hovedtabellerne. Hvilket Antal der i de forskjellige Aar er oprettet eller nedlagt, sees af følgende Oversigt:

I Finantsaaret	Oprettet	Nedlagt
18 ⁶⁰ / ₆₁	16	3
18 ⁶¹ / ₆₂	22	2
18 ⁶² / ₆₃	11	2
18 ⁶³ / ₆₄	25	10
18 ⁶⁴ / ₆₅	14	7
18 ⁶⁵ / ₆₆	26	9
18 ⁶⁶ / ₆₇	19	5
18 ⁶⁷ / ₆₈	24	9
18 ⁶⁸ / ₆₉	26	6
18 ⁶⁹ / ₇₀	24	8
	207	61

Antallet af samtlige faste Posthuse var saaledes ved Tiaarets Slutning 387. Sammenlignes dette Antal med Folkemængden, der efter Folketællingen den 1ste Februar 1870 udgjorde 1,784,741, kom der:

i 1870 paa hver 10,000 Mennesker 2,17 Posthuse,*)

i 1860 - - - - - 1,46 -

Fraregnes Brevsamlingsstederne, kom der:

i 1870 paa hver 10,000 Mennesker 0,58 Postcontoirer og Postexpeditioner,

i 1860 - - - - - 0,56 -

Sammenlignes Antallet med Landets Areal, der er 693 □ M., stiller Forholdet sig saaledes:

i 1870: 0,56 Posthuus paa hver □ M. eller 1 Posthuus paa 1,79 □ M.)*

i 1860: 0,34 - - - - - 2,98 -

Fraregnes Brevsamlingsstederne, kom der:

i 1870: 0,15 Postcontoir ell. Postexp. p. hv. □ M., eller 1 Postc. eller Postexp. paa 6,66 □ M.

i 1860: 0,13 - - - - - 7,80 -

Tager man, foruden Posthusene, Udvexlingsstederne paa Landpostrouterne i Betragtning, saaledes at man faaer Antallet af alle de Steder, hvor Forsendelser modtages og afleveres af Postvæsenet, viser det sig, at disse Steder udgjorde:

i 1870: 1,212, eller for hver 10,000 Mennesker 6,79, paa hver □ M. 1,75, (1 paa 0,57 □ M.)

i 1860: 241, - - - - - 1,50, - - - - - 0,35, (1 - 2,88 -).

*) I Sverrig.....	kom i 1869	1 Posthuus paa 16,78 □ Mil., og 1,15 Posthuus paa 10,000 Mennesker.
— I Norge.....	— 1868	— - 10,16 — , - 3,33 — -
— I det nordtyske Forbund.....	— 1870	— - 1,63 — , - 1,54 — -
— I Storbritannien og Irland.....	— 1870	— - 0,49 — , - 3,73 — -
— I Frankrig.....	— 1869	— - 1,64 — , - 1,60 — -
— I Italien.....	— 1870	— - 2,07 — , - 0,99 — -
— I de forenede Stater i Nordamerika...	— 1870	— - 5,91 — , - 7,42 — -
— I Belgien.....	— 1865	— - 1,40 — , - 1,08 — -

Hertil kan endnu føies Oplysning om Antallet af de Post-Brevkasser, der i de 3 sidste Aar af Perioden have været anbragte til Publikums Benyttelse:

	Ved Udgangen af		
	18 ⁶⁷ / ₆₈	18 ⁶⁸ / ₆₉	18 ⁶⁹ / ₇₀
i Kjøbenhavn	65	68	74
i Provindsbyer, hvor der er Postcontoir eller Postexpedition	219	230	243
ved Brevsamlingsstederne	246	262	283
paa Landpostrouter og ved Brevudvexlingssteder	"	"	278
i de bevægelige Postkontorer:			
paa Jernbanerne	9	11	15
- Postdampskibene	6	4	4
paa Personpostvogne	"	14	26
til Brug i private Dampskibe	48	55	100
Ialt	593	644	1,023

Bevægelige
Post-
contoirer.

Til de i den heromhandlede Periode truffne Foranstaltninger hører ogsaa Oprettelsen af flere bevægelige Postcontoirer. Disse Contoirers væsentligste Opgave er under Jernbanetogenes eller Postdampskibenes Fart at sortere de Forsendelser, der ved Hjælp af de nævnte Samfærdselsmidler befordres mellem Posthusene, at aflevere og modtage Forsendelserne paa Stationerne samt at expedere de Breve, der under Opholdet paa Stationerne af Publikum ere nedlagte i de ved de bevægelige Postcontoirer anbragte Brevkasser. I personel og økonomisk Henseende forestaaes hvert Contoir af en Formand, Forretningerne undervejs udføres af Expedienter og Pakmestre.

Af disse Contoirer var der alt ved Aabningen af den sjællandske Jernbane (fra 27de April 1856) blevet oprettet 2, nemlig paa denne Jernbane (fra den 9de Juni 1864 udvidet til Strækningen Kjøbenhavn—Helsingør) og paa de fra Korsør (til Nyborg, Aarhus og Kiel) udgaaende Postdampskibe. Fra den 1ste Oktober 1863 oprettedes et jydisk Jernbanepostcontoir (Aarhus—Randers, Langaa—Viborg, fra 17de November 1865 udvidet til Viborg—Struer, fra 1ste November 1866 til Struer—Holstebro, fra 4de Oktober 1868 til Aarhus—Fredericia og fra 19de September 1869 til Randers—Aalborg). Et fyensk Jernbanepostcontoir oprettedes fra 8de Septbr. 1865 (Nyborg—Middelfart, fra 1ste November 1868 udvidet til Middelfart—Strib—Fredericia—Vamdrup). Ved Slutningen af Perioden fandtes:

- 1 sjællandsk Jernbanepostcontoir (med 1 vestsjællandsk og 1 nordsjællandsk Afdeling),
- 1 fyensk — (Nyborg—Vamdrup),
- 1 jydisk — (med 1 Østbane- og 1 Tværbane-Afdeling),
- 1 Dampskibspostcontoir (med Afdelingerne Korsør—Nyborg og Korsør—Kiel).

Feltpost-
contoirer.

Under Krigen 1864 var der ved Armeen oprettet Feltpostcontoirer; Nr. 1 fra Begyndelsen af Januar Maaned, Nr. 2 fra 20de Februar, Nr. 3 fra 1ste Mai, Nr. 4 fra 13de Mai. Samtlige Contoirer hævedes fra 21de August 1864; derefter var der under Odense Postkontor oprettet en særskilt Feltpostafdeling, der hævedes fra 1ste December s. A. Desuden var der i forskjellig Tid tildeelt Postcontoirerne i Assens, Faaborg, Fredericia

og Middelfart samt Postexpeditionen i Qværndrup Extrapersonale til Expeditionen af de Militæres Forsendelser. Antallet af de ved Feltpostcontoirerne besørgede Postforsendelser fremgaaer af Tabellen S. XX.

Efter Anmodning fra Krigsministeriet har der under Leirsamlingerne i 1868 (fra 15de Juni til 30te Juli) og 1869 (fra 15de Juni til 28de Juli) været oprettet Feltpostcontoir i Leiren ved Hald. Dette Contoirs Virksomhed har været af samme Beskaffenhed som andre Postcontoirers, dog med Undtagelse af, at Contoiret ikke udbetalte Postanviisninger og Postforskud, ikke lod de ankomne Forsendelser ombære og ikke besørgede Expressbreve udbragte. Postcontoiret bestyredes af en »Feltpostmester« (en af Jernbanepostexpedienterne), derhos fungerede to »Feltpostassistenter« (Postfuldmægtige) og 1 Pakmester (fra et af Jernbanepostcontoirerne); desuden var der af Militæretaten stillet 3 Militærarbejdere til Feltpostcontoirets Raadighed. Postforbindelsen vedligeholdtes ved en to Gange daglig kjørende Befordring mellem Leiren og Viborg, og der besørgedes følgende Antal Forsendelser:

	i 1868		i 1869	
	til Leiren	fra Leiren	til Leiren	fra Leiren
Breve: Private	28,701	34,349	28,594	36,502
K. T.	1,822	1,862	2,026	2,032
Aviser: Exemplarer	81	"	82	"
Nummere	4,726	"	3,822	"
Postanviisninger	"	161	"	183
Postforskud	193	"	60	"
Pengebreve: Private	2,198	458	1,713	592
K. T.	58	200	46	117
Pakkesager: Private	2,153	1,165	1,967	1,008
K. T.	163	44	103	79

Naar Mandskabet i Leiren anslaaes til 10,000 i hvert Aar, kommer der paa hver Mand

i 1868	{ 3,4 afgaaende private Breve,
	{ 2,9 ankommende - -
i 1869	{ 3,7 afgaaende private Breve,
	{ 2,9 ankommende - -

Portoindtægten for de ovenanførte Forsendelser (som Postvæsenet dog selvfølgelig ikke kan betragte som nye Forsendelser allesammen) anslaaes til 3,500 Rd. i 1868 og 3,600 Rd. i 1869. Samtlige Udgifter ved Leirpostvæsenet androg i 1868: 924 Rd., i 1869: 890 Rd.

Af Hovedtabellerne I fremgaaer Omfanget af de forskjellige Postcontoirers og Postexpeditioners Virksomhed, forsaavidt denne retter sig efter Antallet af Forsendelserne, de Reisende, Posterne (det Antal af disse, der er Natposter*), er betegnet ved N. P.) og de Brevsamlingssteder, hvormed vedkommende Posthus staaer i Forbindelse; af Tabel III c fremgaaer, hvormange Landposter der hører under de forskjellige Posthuse. For Brevsamlingsstedernes Vedkommende haves der tilsvarende Oplysninger for Finantsaarene 18^{61/62} og 18^{69/70}, nemlig om det hele Antal Forsendelser, der i disse Aar er behandlet af samtlige Brevsamlere; dette Antal fremgaaer af omstaaende Tabel, der tillige viser Brevsamlingsstedernes Antal og Gjennemsnittet af det Antal Forsendelser, der i de paagjældende Aar falder paa hvert Brevsamlingssted.

* Medens Antallet af de affærdigede Poster i Løbet af Tiaaret i det Hele er forøget med 86,7 % er derimod Antallet af Natposterne — til Held for Posthusene — kun forøget med 48,3 %, hvilket hidrører fra, at Posterne paa flere Hovedrouter ere blevne forandrede til Jernbaneposter og at Postgangen paa Siderouterne som Følge deraf er bleven omordnet.

Finantsaaret	Samtlige Breve	Samtlige Nummere af Aviser	Samtlige Pengefor-senderler	Samtlige Pakke-sager	Antal Brev-samlings-steder	Gjennemsnittsantallet af			
						Breve	Avis-Nummere	Pengefor-senderler	Pakke-sager
18 ⁶¹ / ₆₂	699,338	702,458	16,357	23,219	172	4,066	4,088	95	135
18 ⁶⁹ / ₇₀	2,155,073	2,404,089	31,257	86,348	283	7,615	8,495	110	305

Det vil heraf sees, at Forsendelsernes Antal er steget langt stærkere end Antallet af Brevsamlingsstederne (Gjennemsnittsantallet af Forsendelserne 82,1 %, Brevsamlingsstederne i samme Tidsrum 64,5 %), hvorefter altsaa følger, at ethvert Brevsamlingssted gjennemsnitlig har haft en langt større Betydning ved Slutningen end ved Begyndelsen af Perioden. Omendkjøndt det deraf igjen har været en Følge, at Brevsamlerne efterhaanden have maattet lønnes høiere, har man dog ikke behøvet at lade Lønningerne stige i samme Forhold som Forsendelserne. Nedenstaaende Tabel viser Gjennemsnittslønningerne for Brevsamlerne.

Finantsaaret	Det hele Antal Brev-samlings-steder	Den hele Lønnings-sum	Gjennem-snitts-lønningen for hver Brevsamler
		Rd	Rd
18 ⁶⁰ / ₆₁	153	5,804	38
18 ⁶¹ / ₆₂	172	6,339	37
18 ⁶² / ₆₃	181	7,082	39
18 ⁶³ / ₆₄	204	7,590	37
18 ⁶⁴ / ₆₅	208	8,805	42
18 ⁶⁵ / ₆₆	227	8,990	40
18 ⁶⁶ / ₆₇	237	9,657	41
18 ⁶⁷ / ₆₈	256	10,131	40
18 ⁶⁸ / ₆₉	273	11,097	41
18 ⁶⁹ / ₇₀	283	12,169	43

Efter denne Oversigt skulde altsaa Gjennemsnittslønningen i Tidsrummet fra 18⁶¹/₆₂ -- 18⁶⁹/₇₀ være steget 13,2 %, hvorimod Antallet af Forsendelserne i dette Tidsrum er steget 82,1 %. Tager man Aaret 18⁵²/₅₃ (Brevsamlingsstedernes Begyndelsesaar) til Udgangspunkt, vilde Gjennemsnittslønningen indtil 18⁶⁹/₇₀ være steget 72 % (fra 25 Rd. til 43 Rd.). Den ved Oversigten anvendte Beregning er dog ikke ganske correct, idet der ikke er taget Hensyn til, at Brevsamlingssteder ofte ere oprettede eller nedlagte i Løbet af det paagjældende Finantsaar, medens den for dette anførte Sum angiver det virkelig udgivne Lønningsbeløb, der altsaa vilde have været større, dersom alle Brevsamlingssteder havde bestaaet i hele Finantsaar. For de 3 sidste Finantsaar er det beregnet, hvormeget Lønningsudgiften vilde have andraget, dersom alle Brevsamlingsstederne havde bestaaet hele Aar, og da Summen derefter vilde blive: for 18⁶⁷/₆₈ 10,312 Rd., 18⁶⁸/₆₉ 11,430 Rd. og 18⁶⁹/₇₀ 12,631 Rd., har Gjennemsnittslønningen for disse Aar i Virkeligheden været henholdsviis 40 Rd., 42 Rd. og 44 Rd. Sammenligner man det sidstnævnte Beløb med Gjennemsnittslønningen for Landpostbudene i 18⁶⁹/₇₀, viser det sig, at de sidstnævnte gjennemsnitlig have kostet Postvæsenet 148 Rd. mere aarlig end Brevsamlerne, uagtet hver Brevsamler, som ovenanført, i 18⁶⁹/₇₀ i Gjennemsnit har besørget 7,615 Breve, medens hvert Landpostbud kun har besørget 6,534 Breve.

Hvilket Antal Forsendelser der ved Hjælp af begge disse Slags Functionairer ialt er besørget af Postvæsenet til og fra Landdistrikterne, fremgaaer af følgende Tabel, der ligeledes viser Antallet af Reisende mellem Brevsamlingsstederne og de nærmeste Posthuse.

Finants- aaret	Breve			Aviser				Pengeforsendelser			Pakkesager				Reisende til og fra Brevsamlings- stederne
	Det hele Antal	Deraf »Distrikts«- Breve		Det hele Antal		Deraf udgjorde »Distrikts«- Aviserne		Det hele Antal	Deraf »Distrikts«- Forsendelser		Det hele Antal	Deraf »Distrikts«- Forsendelser			
		Private	K. T.						Expl. fdgaarl.	Nummere aarlig		Private	K. T.	Private	
18 ⁶⁰ / ₆₁	620,970	146,678	18,931	2,058	484,407	1,755	342,390	12,413	2,546	1,109	17,411	3,948	284	10,234	
18 ⁶¹ / ₆₂	699,338	180,242	20,980	2,869	702,458	1,508	386,043	16,357	3,240	1,379	23,219	5,228	266	13,088	
18 ⁶² / ₆₃	842,826	214,453	27,968	3,680	918,508	2,076	449,050	21,838	3,726	2,091	28,765	5,756	427	15,744	
18 ⁶³ / ₆₄	761,377	230,581	29,938	3,093	750,908	2,721	614,329	20,051	3,821	2,293	27,577	6,125	386	15,268	
18 ⁶⁴ / ₆₅	1,342,507	188,934	26,789	5,019	1,290,936	2,805	757,000	32,982	2,906	3,073	39,683	4,233	320	11,431	
18 ⁶⁵ / ₆₆	1,551,928	253,677	31,764	7,798	1,732,468	3,804	911,411	37,396	3,929	2,807	46,928	5,696	324	14,390	
18 ⁶⁶ / ₆₇	1,716,672	310,966	37,533	9,990	1,737,156	3,837	996,069	51,916	5,940	2,802	70,860	7,637	355	15,661	
18 ⁶⁷ / ₆₈	2,070,506	365,675	45,640	11,493	2,274,906	5,068	1,290,220	53,833	6,891	3,320	76,080	10,345	460	19,846	
18 ⁶⁸ / ₆₉	2,424,943	411,303	48,724	14,689	2,835,877	5,456	1,462,330	66,031	8,741	3,684	95,503	12,651	405	20,912	
18 ⁶⁹ / ₇₀	3,043,611	498,053	50,652	17,875	3,632,965	6,612	1,795,513	99,900	10,470	3,568	110,168	14,061	618	18,186	

Det hele Antal Breve, Postvæsenet i 18⁶⁹/₇₀ udsendte og indsamlede i Landdistrikterne, er saaledes 390,1 % større end i 18⁶⁰/₆₁ eller henved 4 Gange saa stort; for Avisexemplarernes Vedkommende er Forøgelsen 768,4 %. Vil man undersøge, hvorvidt Indtægten af »Distriktsforsendelserne« og »Distriktsreisende« har dækket Udgiften til Lønninger saavel af Brevsamlerne som af Landpostbude, da viser det sig, at den omtrentlige Indtægt af de private Forsendelser samt af de Reisende i Aarene fra 18⁶⁴/₆₅ til 18⁶⁹/₇₀ forholder sig til den samlede Lønningsudgift som nedenanført:

Finantsaaret	Samlet Lønnings- udgift	Omtrentlig Indtægt af Distrikts- forsendelser og Distriktsreisende
	<i>Rd</i>	<i>Rd</i>
18 ⁶⁴ / ₆₅	17,357	14,500
18 ⁶⁵ / ₆₆	19,239	19,180
18 ⁶⁶ / ₆₇	23,214	22,507
18 ⁶⁷ / ₆₈	27,145	27,897
18 ⁶⁸ / ₆₉	32,003	30,583
18 ⁶⁹ / ₇₀	42,400	34,580

Herved maa dog bemærkes, at Brevsamlingsstederne og Landposterne vistnok i en ikke ringe Grad have bidraget til at forøge Correspondancen i det Hele (altsaa ikke blot Distriktsforsendelserne), men at paa den anden Side Udgifterne til Brevsamler- og Landpost-Inventarium, Bivogne til Brevsamlingsstederne o. s. v. ikke ere medregnede i Opgjørelsen.

Personalet, Nedenstaaende Tabel giver en Oversigt over Antallet af det ved det lokale Postvæsen i Kongeriget
Banegaards- beskæftigede Personale i Aarene 18^{60/61} og 18^{67/68}—18^{69/70}.
Expeditioner.

	Ved Udgangen af Finantsaaret			
	18 ^{60/61}	18 ^{67/68}	18 ^{68/69}	18 ^{69/70}
a) Embedsmænd og offentlig ansatte Betjente:				
Overpostmester (i København).....	1	1	1	1
Postmestre	60	61	61	61
Postexpediteurer	28	39	40	43
Overpostcontrolleurer	2	2	2	2
Postcontrolleurer	8	8	8	8
Postskrivere	17	19	20	20
Postexpedienter (ved de bevægelige Postcontoirer).....	6	32	32	36
Postførere	7	4	4	4
Postconducteurer	24	26	24	20
Postbude, Extrabude og Postarbeidsmænd (i København).....	64	75	80	81
Pakmestre (ved de bevægelige Postcontoirer).....	3	14	17	18
b) i private Tjenesteforhold:				
Fuldmægtige, Assistenten og Skrivere	110	152	151	144
Postbude	109	139	137	141
c) contractmæssig antagne af Postbestyrelsen:				
Brevsamlere, der lønnes af Postvæsenet	152	235	251	278
— - ikke lønnes af Postvæsenet	2	11	11	5
Landpostbude	3	84	100	184

Desuden havde ved Udgangen af 18^{69/70}: 3 Postdampskibsexpediteurer (1 Korsør, Nyborg og Vordingborg), 24 Postdragere (i Korsør, Nyborg, Vordingborg og Gaabense), 2 faste Opsynsmænd ved Beltfarten under Isvinter (i Korsør og paa Sprogø) og 136 contractmæssig antagne Folk til Brug ved Istransporten over Store Belt samt mellem Gaabense og Masnedsund.

Som det vil sees, er det navnlig Postexpedienter, Pakmestre og Postbude, hvis Antal er tiltaget. For de to førstnævnte Slags Functionairers Vedkommende er Grunden til Forøgelsen Aabningen af de fyenske og jyske Jernbanestrækninger og den deraf følgende Udvidelse af de bevægelige Postcontoirer; Forøgelsen af Postbudenenes Antal er nødvendiggjort dels ved den stærkt tiltagende Opførelse af nye Bygninger i det københavnske Postdistrikt, dels ved den betydelige Tilvæxt i Antallet af de til København ankommende Postforsendelser. Det øvrige Personale ved Posthusene er derimod ikke tiltaget saaledes i Antal, at Forøgelsen kan siges nogenlunde at svare til Tilvæksten i Forretningerne. For Fuldmægtigenes, Assistenternes og Skriverens Vedkommende hidrører dette for endeel fra, at nogle af Postmestrene, der ere afgaaede i Løbet af Perioden, vare komne ind i Postetaten fra andre Livsstillinger og manglede det fornødne Kjendskab til Forretningerne, hvorfor de behøvede mere Hjælp end de senere ansatte, — for endeel fra, at de Midler, der i denne Periode vare bestemte til at dække Postembedsmændenes Contoirholdsudgifter, have været utilstrækkelige; i 18^{69/70} androg saaledes de lovbestemte Contoirholdssummer og det bevilgede Contoirholdstillæg tilsammen 72,846 Rd., medens Contoirholdsudgifterne efter Posthusenes Indberetninger udgjorde omtr. 91,500 Rd. Med Hensyn til de private Fuldmægtige ved Posthusene er der siden Slutningen af 1868 indført den Ordning, at de ikke maae antages,

uden at Postbestyrelsens Samtykke dertil erhverves, og dette betinges af, at Vedkommende tilfredsstiller visse Betingelser, dels i Henseende til almindelige Skolekunderskab, dels med Hensyn til Alder og forudgaaet Tjenestetid i Postvæsenet. Denne Foranstaltning er anseet for nødvendig ikke alene af Hensyn til Vedkommendes Stilling som Fuldmægtig, men ogsaa for at de Fuldmægtige, der senere offentlig ansættes, kunne være saa vel kvalificerede som muligt. Antallet af de private Betjente har iøvrigt i den heromhandlede Periode paa ikke faa Steder maattet forøges paa Grund af, at Retningen af de anlagte Jernbaner har gjort det nødvendigt at have Postexpedition paa 2 Steder, nemlig dels til den sædvanlige Ind- og Udlevering m. v., dels til Affærdigelse og Modtagelse af de Poster, der afgaae fra eller ankomme til Banegaardene. Ved Periodens Begyndelse fandtes der udenfor København særlig Banegaards-Postexpedition i Korsør (Byens Postcontoir er senere flyttet til Banegaarden), Slagelse, Sorø, Ringsted og Roeskilde (Byens Postcontoir er senere flyttet til Banegaarden), og i Løbet af Perioden ere saadanne Expeditioner indrettede i Aarhus, Randers, Viborg, Helsingør, Frederiksborg, Nyborg, Middelfart, Skive, Struer, Holstebro, Fredericia (Byens Postcontoir er senere flyttet til Banegaarden), Kolding, Skanderborg, Hobro og Aalborg samt i Odense, hvor selve Hovedpostcontoi-ret findes paa Banegaarden, medens der i Byen findes et Indleveringspostcontoir. Ved de andre Banegaards-Postexpeditioner kan der ikke finde en formelig Indlevering eller Udlevering Sted, hvorimod Reisende indskrives til Personposterne, forsaavidt disse afgaae fra Banegaardene.

I den heromhandlede Periode er ogsaa Begyndelsen gjort til imod særlig Godtgjørelse at lade Postmestrene eller Postexpediteurerne tillige være Bestyrere af Stats-Telegraphstationerne, hvortil de Paagjældende siden 1ste Mai 1862 ere blevne forpligtede ved Beskikkelsen til Postembederne. En saadan Forening af Post- og Telegraphbestillingerne var ved Udgangen af Finantsaaret 18^{69/70} bragt til Udførelse i Holstebro, Saxkjøbing, Stubbekjøbing og Varde (siden 1861), i Skanderborg (1863), Præstø og Rønnede (1865), Grenaa, Slagelse og Struer (1866), Frederiksborg (1867), Aakirkeby, Allinge, Frederiksværk, Hasle, Lemvig, Mariager, Nexø, Nordby, Nykjøbing i Sjælland, Qværndrup, Rødby, Storeheddinge, Sæby, Tarm og Vordingborg (1869).

Det vil formeentlig ikke være uden Interesse at see, hvorledes Bestemmelserne af 1860 om fortrinnsvis Adgang for Reserveofficerer og Reserveunderofficerer til Ansættelse i civile Embeder og Bestillinger i Løbet af Tiaaret ere komne til Anvendelse ved det lokale Postvæsen i Kongeriget.

Ved den kongelige Resol. af 29de September 1860 (ifølge hvis Nr. I Indstillings- eller Udnævnelsesretten til Postmesterembederne i Faaborg, Fredericia, Holbæk, Kallundborg, Kjøge, Mariibo, Nakskov, Nestved, Nykjøbing p. F., Rudkjøbing, Saxkjøbing, Svendborg, Veile, Vordingborg og Ærøeskjøbing overgik fra Krigsministeriet til Postadministrationen), blev det under Nr. III A. 1 bestemt, at Reserveofficerer skulde have fortrinnsvis Adgang til:

Postmesterembeder paa 600 Rd. fast aarlig Gage (dengang i Kongeriget et Antal af 16),

Postexpediteurbestillinger, forsaavidt særegne Forhold ikke maatte tilsige en anden Besættelsesmaade (dengang 11),

Postskriverembeder ved Københavns Overpostmesterembede (dengang 19).

Resolutionens Nr. III B. 1 tilstod Reserveunderofficerer fortrinnsvis Adgang til:

Postconducteur-Bestillinger (dengang 26),

Pakmesterbestillinger ved Jernbanepostexpeditionerne (dengang 13),

Postbud- og Postarbejdsmandsbestillinger ved Københavns Overpostmesterembede (dengang 65).

Hvorledes disse Bestemmelser ere gennemførte i Tiden fra 1ste Januar 1862 til Udgangen af Finantsaaret 18^{69/70}, fremgaaer af følgende Oversigt. Ved Udarbejdelsen af denne er ikke medregnet de Tilfælde, i hvilke ledige Tjenester ere blevne besatte med Reserveofficerer (Reserveunderofficerer), der alt iforveien vare fast ansatte af Postbestyrelsen.

	Antallet af de ledige Tjenester var	Deraf blev besat med Reserveofficerer (Reserveunderofficerer) eller de med dem Ligeberettigede
Postmesterembeder.....	3	2
Postexpediteurbestillinger.....	4	1
Postskriverembeder.....	12	9
Postconducteurbestillinger.....	7	5
Pakmesterbestillinger.....	16	11
Postbuds- og Postarbejdsmandsbestillinger.....	30	24

Slesvigske og holst. Embedsmænd. Af de i Tidsrummet fra 1ste Januar 1865 til den 1ste Januar 1867 ledigværende Postmesterembeder, til hvilke der ikke var forbeholdt Reserveofficerer fortrinsviis Adgang (ialt 15), bleve de 10 besatte med for-drevne slesvigske og holsteenske Postembedsmænd.

Qvindeligt Personale. Iblandt Postvæsenets Personale fandtes ved Udgangen af 18^{69/70} 20 Qvinder, nemlig 1 Bestyrer af en Postexpedition, 12 Bestyrere af Brevsamlingssteder, 3 Postfuldmægtige, 4 Assistenten ved Posthusene.

Posternes Benyttelse.

Feltpost-forsendelser. De vedføjede Tabeller (I) indeholde Opgjørelse for hvert af Periodens Finantsaar af alle de Forsendelser, der ere ankomne til Postcontoirerne og Postexpeditionerne saavel fra Indlandet som fra Udlandet; men herved maa dog bemærkes, at der i Opgjørelserne for Finantsaarene 18^{63/64} og 18^{64/65} ikke findes optaget Forsendelserne, der ere ankomne til de Feltpostcontoirer, der vare oprettede under Krigen. Der skal derfor her først gives en Oversigt over, hvad der i hvert af de 4 Quartaler, Feltposten virkede, er ankommet til Feltpostcontoirerne, og ved alle nedenstaaende Sammenligninger mellem Antallet af Forsendelserne i de forskjellige Finantsaar ere de til Feltpostcontoirerne ankomne Forsendelser regnede med i de vedkommende Finantsaar.

Til Feltpostcontoirerne er der ankommet:

	Breve				Aviser	
	Private		K. T.	Tilsammen	Exemplarer	Antal Nummere
	Alm.	N. B.				
Januar Quartal 1864.....	444,981	215	16,710	461,906	139	12,192
April - -	515,935	352	30,082	546,369	404	36,070
Juli - -	173,623	204	17,556	191,383	555	29,472
October - -	16,871	31	7,142	24,044	76	5,166
ialt....	1,151,410	802	71,490	1,223,702		82,900

	Pakkesager			Vægten		
	Private Stkr.	K. T. Stkr.	ialt	Private ℥	K. T. ℥	ialt ℥
Januar Kvartal 1864.....	45,952	682	46,634	199,326	9,648	208,974
April - -	31,032	2,464	33,496	157,851	12,099	169,950
Juli - -	8,051	384	8,435	39,400	7,284	46,684
October - -	1,689	427	2,116	9,608	5,648	15,256
ialt....	86,724	3,957	90,681	406,185	34,679	440,864

	Værdisager			Værdien		
	Private Stkr.	K. T. Stkr.	ialt	Private Rd	K. T. Rd	ialt Rd
Januar Kvartal 1864.....	47,452	704	48,156	250,138	1,139,262	1,389,400
April - -	36,333	1,188	37,521	190,469	2,040,568	2,231,037
Juli - -	9,286	552	9,838	81,812	1,211,576	1,293,388
October - -	880	359	1,239	12,106	420,280	432,386
ialt....	93,951	2,803	96,754	534,525	4,811,686	5,346,211

Hver Art af de i Tabellerne optagne Forsendelser skal nedenfor særlig omtales.

Antallet af de til Postcontoirerne og Postexpeditionerne i Finantsaarene 18⁶⁰/₆₁—18⁶⁹/₇₀ ankomne Breve har været følgende:

Stations-
breve.

i Finantsaaret	Private alm. Breve	NB. Breve	K. T. Breve	ialt	Antallet fra Aar til Aar		pCt.
					forøget med	formindsket med	
18 ⁶⁰ / ₆₁	5,922,537	108,799	536,814	6,568,150			
18 ⁶¹ / ₆₂	5,962,000	114,952	565,428	6,642,380	74,230		1,1
18 ⁶² / ₆₃	6,216,435	127,599	581,909	6,925,943	283,563		4,3
18 ⁶³ / ₆₄	8,053,806	132,457	646,831	8,833,094	1,907,151		27,5
18 ⁶⁴ / ₆₅	8,404,262	97,627	727,381	9,229,270	396,176		4,5
18 ⁶⁵ / ₆₆	7,338,964	118,383	610,337	8,067,684		1,161,586	÷ 12,6
18 ⁶⁶ / ₆₇	7,607,650	112,730	603,463	8,323,843	256,159		3,2
18 ⁶⁷ / ₆₈	8,013,090	116,871	656,784	8,786,745	462,902		5,6
18 ⁶⁸ / ₆₉	8,659,095	102,111	706,484	9,467,690	680,945		7,7
18 ⁶⁹ / ₇₀	9,464,645	100,493	709,321	10,274,459	806,769		8,5
					4,867,895	1,161,586	

I de omhandlede 10 Aar er Brevantallet saaledes steget med 3,706,309 eller 56,4 %, de private Breve (alm. og NB. Breve) med 3,533,802 eller 58,6 %, Kongelig Tjeneste-Brevene med 172,507 eller 32,1 %. Disse sidste udgjorde af det hele Antal Breve: i 18⁶⁰/₆₁ 8,1 %, i 18⁶⁹/₇₀ 6,9 %. Med Hensyn til de anbefalede Breve

viser der sig ikke nogen Regelmæssighed, idet deres Antal snart er noget stigende, snart noget faldende, hvilket er en naturlig Følge af, at deres Antal er for ringe til, at de tilfældige Indflydelser kunne være fjernede.

For de enkelte Aar har Tilvæksten i Forhold til 18^{60/61} været følgende:

i Aaret	Private pCt.	K. T. pCt.	Det saml. Antal pCt.
18 ^{61/62}	0,8	5,3	1,1
18 ^{62/63}	5,2	8,4	5,4
18 ^{63/64}	35,7	20,5	34,5
18 ^{64/65}	41,0	35,5	40,5
18 ^{65/66}	23,6	13,7	22,8
18 ^{66/67}	28,0	12,4	26,7
18 ^{67/68}	34,8	22,3	33,8
18 ^{68/69}	45,3	31,6	44,1
18 ^{69/70}	58,6	32,1	56,4

Det vil saaledes sees, at medens der i de første Aar af Perioden ikkun har været en mindre Stigning, tiltager Brevantallet overordentlig stærkt i 18^{63/64} og 18^{64/65}, Krigsaarene; der kommer nu vel en Tilbagegang, idet Brevantallet i Aarene 18^{65/66}—18^{67/68} er mindre end de 2 foregaaende Aar, medens det dog er større end det vilde have været med en Stigning som i Periodens første Aar, men i Periodens 3 sidste Aar er Stigningen atter meget betydelig om end mindre end i Aaret 18^{63/64}. Loven af 26de September 1865 kan vel have haft nogen Indflydelse paa Forøgelsen af Brevantallet i de efterfølgende Aar, men den stærke Stigning i de sidste Finantsaar maa dog sikkert i væsentlig Grad tilskrives de med Udlandet i Aarene 1865—69 afsluttede Conventioner, de hyppigere Postforbindelser i Fyen og Jylland samt de mange nyoprettede Brevsamlingssteder og Landposter, vel ogsaa en raskere Fremgang i den økonomiske Udvikling. Stigningen af de private og K. T. Breve er foregaaet nogenlunde paa samme Maade før Krigsaarene; efter Krigsaarene er Stigningen derimod stadig svagere for K. T. Brevene end for de private, hvilket maaskee tildeels hidrører fra, at Postbestyrelsen i de senere Aar har bestræbt sig for at indskrænke Friforsendelsernes Antal.

Kjøbenhavn spiller en saa betydelig Rolle med Hensyn til Brevvexlingen, at det maa være af Interesse nærmere at betragte Forholdene her i den foreliggende Periode.

Kjøbenhavn.

Ankomne Breve.

i Finantsaaret	Private alm. Breve	NB. Breve	K. T. Breve	Ialt	Antallet fra Aar til Aar forøget med formindsket med		pCt.
18 ^{60/61}	1,845,660	49,876	155,492	2,051,028			
18 ^{61/62}	1,756,375	50,840	165,925	1,973,140		77,888	÷ 3,8
18 ^{62/63}	1,856,469	57,503	173,414	2,087,386	114,246		5,8
18 ^{63/64}	2,178,248	58,175	172,864	2,409,287	321,901		15,4
18 ^{64/65}	2,148,919	46,120	161,216	2,356,255		53,032	÷ 2,2
18 ^{65/66}	2,083,467	51,006	156,703	2,291,176		65,079	÷ 2,8
18 ^{66/67}	2,082,138	47,126	141,998	2,271,262		19,914	÷ 0,9
18 ^{67/68}	2,078,031	45,568	149,909	2,273,508	2,246		0,1
18 ^{68/69}	2,501,163	68,611	153,173	2,722,947	449,439		19,8
18 ^{69/70}	2,992,555	60,201	160,000	3,212,756	489,809		17,9
					1,377,641	215,913	

I de omhandlede 10 Aar er Brevantallet saaledes steget med 1,161,728 eller 56,8 $\%$, de private Breve (alm. og NB. Breve) med 1,157,220 eller 61,1 $\%$, de Kongelig Tjeneste-Breve ikkun med 4,508 eller 2,9 $\%$.

For de enkelte Aar har Tilvæksten i Forhold til 18^{60/61} været følgende:

i Aaret	pCt.
18 ^{61/62}	÷ 3,8
18 ^{62/63}	1,8
18 ^{63/64}	17,5
18 ^{64/65}	14,9
18 ^{65/66}	11,7
18 ^{66/67}	10,7
18 ^{67/68}	10,8
18 ^{68/69}	32,8
18 ^{69/70}	56,6

Sammenligner man Antallet af Brevene med Folkemængden, kommer der i 1870, i hvilket Aar Folketællingen udviser en Befolkning for Kjøbenhavn og Frederiksberg tilsammen af 198,169 Mennesker, paa hvert Menneske 16,2 Brev, medens der i 1860 kun kom 12,6 paa hvert Menneske.

Af det hele Antal Breve, der er ankommet til Postcontoirerne og Postexpeditionerne, udgjorde Kjøbenhavns Brevantal i 18^{60/61}: 31,2 $\%$, i 18^{69/70}: 31,3 $\%$.

I Tabellerne II indeholdes Opgjørelser af de Forsendelser, der ere vekslede mellem Brevsamlingsstederne (samt Landpostbudene) og de nærmeste Posthuse uden at være bestemte viderehen eller ankomne viderefra, altsaa over de Forsendelser, der ere blevne Postvæsenet overleverede til Besørgelse paa Grund af Brevsamlingsstedernes og Landpostbudgangenes Tilstedeværelse («Distriktsforsendelser»). Disse Forsendelser ere ikke tagne med i Opgjørelserne i Tab. I, som derimod selvfølgelig omfatter alle de Brevsamlings- og Landpostforsendelser, der hidrøre fra eller ere bestemte udover det Posthuus, hvormed Brevsamlingsstedet (Landpostbudet) staaer i Forbindelse. Nedenstaaende Tabel giver en Oversigt over «Distriktsbrevene» i hvert af Periodens 10 Aar.

i Finantsaaret	Private Breve	K. T. Breve	Ialt	Stigning fra Aar til Aar i pCt.	Tilvæksten i pCt. i Forhold til det første Aar i Perioden		
					Private Breve	Portofrie Breve	Det samlede Antal
18 ^{60/61}	146,678	18,931	165,609				
18 ^{61/62}	180,242	20,980	201,222	21,4	22,9	10,8	21,4
18 ^{62/63}	214,453	27,968	242,421	20,5	46,2	47,7	46,4
18 ^{63/64}	230,581	29,938	260,519	7,5	57,2	58,1	57,3
18 ^{64/65}	189,934	26,789	215,723	÷ 17,2	29,5	41,5	30,3
18 ^{65/66}	253,677	31,764	285,441	32,3	72,9	67,8	72,4
18 ^{66/67}	310,966	37,533	348,499	22,1	112,0	98,3	110,4
18 ^{67/68}	365,675	45,640	411,315	18	149,3	141,0	148,4
18 ^{68/69}	411,303	48,724	460,027	11,8	180,4	157,4	177,8
18 ^{69/70}	498,053	50,652	548,705	19,3	239,6	167,6	231,3

Stigningen i Antallet af «Distriktsbrevene» har saaledes været overordentlig betydelig i den heromhandlede Periode; i hele Tiaaret er det samlede Brevantal steget med 383,096 eller 231,3 $\%$, de private Breve med 351,375 eller 239,6 $\%$, K. T. Brevene med 31,721 eller 167,6 $\%$. De sidstnævnte Breve udgjorde af det hele

Antal: i 18^{60/61} 12,4 0/0, i 18^{69/70} 9,2 0/0, og de udgjøre saaledes en større Deel af Distriktsbrevene end af Stationsbrevene, hvilket viser, i hvor stor Grad Brevsamlingsstederne og Landpostbudene tjene Brevvexlingen i offentlige Anliggender indenfor samme Postdistrikt. At Stigningen af det hele Brevantal har været saa betydelig, skyldes vel navnlig den store Forøgelse af Brevsamlingsstedernes Antal (jfr. Side XIII), men dog ogsaa i en væsentlig Grad Oprettelsen af Landposter, som har fundet Sted i denne Periode, idet den egentlig paabegyndtes i 18^{61/62} og 18^{62/63} og navnlig efter Krigen fortsattes med større Kraft; dette stemmer ogsaa ganske med den Maade, hvorpaa Tilvæksten efterhaanden skrider frem. For Periodens sidste Aar har man særskilte Op-
gjørelser for Landpostforsendelsernes Vedkommende, ifølge hvilke de med Landpostbudene befordrede Breve i 18^{69/70} have udgjort:

Private Breve 171,615 eller 34,5 0/0 af de private Distriktsbreve i 18^{69/70}.

K. T. Breve 20,206 - 39,9 0/0 af de K. T. Distriktsbreve i -

ialt.... 191,821 eller 35,0 0/0 af det samlede Antal Distriktsbreve i 18^{69/70}.

Om Landpostvæsenets Indretning og Udvikling er iøvrigt talt ovenfor (Side X o. flg.).

Expresbreve. Fra 1ste August 1865 har Postvæsenet paataget sig at besørge Breve ved Expres, det vil sige at besørge Breve afleverede ved særligt Bud umiddelbart efter Ankomsten, naar de af Afsenderne ere forsynede med en Betegnelse om, at de skulle besørges ved Expres. Denne Besørgelsesmaade benyttes meget lidt; der er saaledes besørget ved Expres i 18^{68/69} ialt 2,476 Breve, 18^{69/70} ialt 2,317 Breve. Den største Deel af disse Breve ankommer til Kjøbenhavn; i 18^{68/69} ankom til Kjøbenhavn 1,358 Expresbreve, i 18^{69/70} 1249; det er altsaa kun lidt over 1000 Expresbreve, der blive at fordele paa de andre Byer. Aarhuus er den af Provindsbyerne, hvortil det største Antal Expresbreve ankommer; Antallet var i 18^{69/70} 182.

Lokalbreve. Lokalbrev (Bybrev) besørgedes indtil 1ste Januar 1861 for Postvæsenets Regning kun i Kjøbenhavn; men fra den nævnte Dag overtog Postvæsenet Besørgelsen af Lokalbrev ogsaa i de Byer, der efter Folketællingen i 1860 havde over 6000 Indbyggere, altsaa i Odense, Aarhuus, Aalborg, Randers, Horsens, Helsingør og Fredericia, og fra Slutningen af 1865 er det paalagt alle Postcontoirer og Postexpeditioner, der besørge Postsager omdeelte, ogsaa at besørge Lokalbrev. Det er imidlertid kun i Kjøbenhavn, at Lokalbrevs-Institutionen har haft nogen stor Betydning; den er vel benyttet noget i de større Provindsbyer, men i de mindre næsten slet ikke. Nedenstaaende Tabel viser Antallet af Lokalbrevene i Kjøbenhavn og de ovennævnte 7 Provindsbyer for hvert af Finantsaarene fra 18^{60/61}—18^{69/70}.

	18 ^{60/61}	18 ^{61/62}	18 ^{62/63}	18 ^{63/64}	18 ^{64/65}	18 ^{65/66}	18 ^{66/67}	18 ^{67/68}	18 ^{68/69}	18 ^{69/70}
Kjøbenhavn	412,450	437,204	460,994	524,992	557,874	636,635	620,279	703,030	716,072	753,325
Odense	"	2,677	2,780	2,577	3,417	1,246	3,114	5,182	7,251	7,664
Aarhuus	"	4,603	3,953	5,257	2,661	6,050	4,970	5,913	6,857	14,737
Aalborg	"	2,297	2,139	2,259	2,305	4,065	4,921	5,335	5,750	5,649
Randers	"	3,864	6,422	6,767	3,549	4,480	5,740	4,881	4,022	4,032
Horsens	"	1,316	1,226	1,419	563	745	1,792	1,934	2,076	2,150
Helsingør	"	1,387	2,222	555	637	1,548	1,619	1,670	1,721	1,245
Fredericia	"	755	705	807	186	1,170	1,557	1,762	1,967	2,910
ialt....	412,450	454,103	480,441	544,623	571,192	655,939	643,992	729,707	745,716	791,712

1860/61 - 1869/70

Det Antal Lokalbreve, der omdeeldes af Postvæsenet saavel i de ovennævnte som i andre Byer, udgjorde:

	18 ⁶⁰ /61	18 ⁶⁷ /68	18 ⁶⁸ /69	18 ⁶⁹ /70
ialt.....	412,450	729,707	752,451	799,732
deraf ufrankerede..	28,1 %	10,4 %	10,8 %	8,4 %

Antallet af disse Breve er altsaa i Tiaaret forøget med 387,282 eller 93,9 %.

I Kjøbenhavn er Antallet af Lokalbreve steget fra 412,450 til 753,325, altsaa med 340,875 eller 82,6 %. I Kjøbenhavn kom i 1870 3,8 Lokalbreve paa hvert Menneske, i 1860 ikkun 2,5.

En Sammenligning af den hele Brevvexling med Udlandet i den Deel af Perioden, der ligger før Freden i Wien, og den Deel, der følger efter denne Fred, vil, da Postomraadet er af saa forskjellig Størrelse, ikke have nogen Interesse. I de første Aar efter Freden ere dernæst Posthusenes, navnlig de bevægelige Postcontoirers, Indberetninger om Brevvexlingen med Udlandet ikke tilstrækkelig nøiagtige; paalidelige Oplysninger haves derimod for Periodens 3 sidste Finantsaar, og nedenstaaende Tabel giver en Oversigt over Brevvexlingen med Udlandet i disse 3 Aar.

Den uden-
landske
Brev-
vexling.

Ved directe Udvexling mellem Danmark og	Fra selve Danmark			Til selve Danmark			Gjennem Danmark i Enkelttransit					
							Fra og over det paagældende Land			Til og over det paagældende Land		
	18 ⁶⁷ /68	18 ⁶⁸ /69	18 ⁶⁹ /70	18 ⁶⁷ /68	18 ⁶⁸ /69	18 ⁶⁹ /70	18 ⁶⁷ /68	18 ⁶⁸ /69	18 ⁶⁹ /70	18 ⁶⁷ /68	18 ⁶⁸ /69	18 ⁶⁹ /70
Sverrig	255,860	280,529	271,186	186,929	200,730	245,532	142,035	336,462	141,890	112,312	140,003	127,190
Norge	108,932	104,237	122,190	90,143	93,894	103,617	258,454	121,078	124,990	217,960	11,900	36,616
d.nordtyskeForbund	717,459	776,722	744,542	923,817	1,073,188	1,041,642	177,177	64,040	9,684	150,996	185,186	2,227
Frankrig	6,977 ^{*)}	42,474	47,274	9,205 ^{*)}	59,019	65,238	295 ^{*)}	76	159	215 ^{*)}	575	925
Storbr. og Irland ..	137,998	168,063	189,145	175,844	208,267	206,583	117,932	61,766	142,456	218,584	262,359	265,199
Nederlandene	14,798	15,777	16,156	18,345	22,317	22,725	11,623	624	158	18,659	3,960	224
udenlandske Havne med privat Skibsleil.	31	15	6	9,247	5,801	5,751						
ialt...	1,242,055	1,387,817	1,390,499	1,413,530	1,663,216	1,691,088	707,516	584,046	419,337	718,726	603,983	432,381

Det samlede Antal Breve til og fra Udlandet, som er befordret af det danske Postvæsen i de 3 nævnte Finantsaar, har saaledes udgjort:

i 18⁶⁷/68..... 4,081,827, hvoraf 1,426,242 gennemgaaende
- 18⁶⁸/69..... 4,239,062, - 1,188,029 -
- 18⁶⁹/70..... 3,933,305, - 851,718 -

Der viser sig saaledes en Nedgang i Antallet af de gennemgaaende Breve, hvilken Nedgang har sin Grund i, at der er afsluttet Conventioner i 1868 mellem Norge og det nordtyske Forbund samt mellem Sverrig og Nederlandene, og i 1869 mellem Sverrig og det nordtyske Forbund, ifølge hvilke Conventioner Brevene mellem de nævnte Lande kunne gaae gjennem Danmark i lukket Sæk, i hvilket Tilfælde de ikke kunne tælles med blandt de gennemgaaende Breve.

^{*)} kun 2 Maaneder.

Nedenstaaende Tabel viser Stigningen fra Aar til Aar for de til og fra selve Danmark afgaaede Breves Vedkommende og tillige til Sammenligning Stigningen i Antallet af indenrigske Breve.

	Stigningen i Brevantallet udgjor	
	i Finantsaaret 18 ⁶⁸ / ₆₉	i Finantsaaret 18 ⁶⁹ / ₇₀
Breve fra Danmark til Udlandet.....	11,7 ⁰ / ₀	0,2 ⁰ / ₀
Breve til Danmark fra Udlandet.....	17,7 ⁰ / ₀	1,7 ⁰ / ₀
Den dansk-udenrigske Brevvexling i begge Retninger.....	14,9 ⁰ / ₀	1,0 ⁰ / ₀
Den dansk-indenrigske Brevvexling mellem Steder, hvor der findes Postcontoir eller Postexpedition	5,8 ⁰ / ₀	10,0 ⁰ / ₀

Det synes heraf at fremgaae, at de mærkeligste Virkninger af de Taxtnedsættelser, der have været en Følge af de i de senere Aar afsluttede Conventioner, have faaet en foreløbig Afslutning med 18⁶⁸/₆₉, og at der for det Første kun kan gjøres Regning paa en ubetydelig Stigning, der langt fra vil svare til Stigningen i den indenlandske Brevvexling.

I Brevvexlingen med Udlandet er der i det Hele i den heromhandlede Periode foregaaet en stor Forandring som Følge af de betydelige Nedsættelser, der have fundet Sted i Taxterne dels for de mellemrigske, dels for de gennemgaaende Breve. Portoreformen, der i Tidsrummet fra 1840—54 efterhaanden var bleven gennemført i de europæiske Stater, var nemlig væsentlig kommet til Anvendelse paa de indenrigske Breve. Portosatserne for Breve til og fra Udlandet (de mellemrigske Breve) vare vel ikke blevne uberørte af Reformen, idet Satserne for hvert Land vare blevne eensartede ligeoverfor Udlandet, istedetfor at der tidligere bestod særlige Taxter for hver By eller for mindre Distrikter af Landene, og Taxterne vare tillige blevne noget modificerede. Men næsten alle europæiske Lande havde dog beholdt høiere Satser for Breve til og fra Udlandet end for indenlandske Breve, og ikke faa Lande opkrævede endogsaa en høiere Porto end den almindelige indenrigske for gennemgaaende Breve, uagtet Behandlingen af disse forvoldte mindre Besvær end hine, og deres Befordring medførte saa godt som ingen eller ialtfald en overmaade ringe Udgift. Medens den indenlandske Porto i Storbritannien og Irland kun udgjorde 1 d., beregnedes der 6 eller 4 d. i engelsk Portoandeele for Breve til og fra Udlandet og for gennemgaaende Breve. Her i Landet var Forskjellen mellem Portosatserne for indenlandske Breve og Portoandelen for mellemrigske og gennemgaaende Breve vel ikke saa stor som i England, men dog temmelig betydelig. Medens der for indenrigske Breve beregnedes 4 eller 6 Sk. for hvert Lod af et Brevs Vægt, eftersom det var frigjort paa Afgangsstedet eller sendtes ufrigjort, var den danske Portoandeele for Breve til og fra Udlandet i Almindelighed 8 à 9 Sk. for hvert Lod uden Hensyn til, om Brevet var frigjort eller ikke, og for gennemgaaende endogsaa 9 à 11 Sk., altsaa over det dobbelte af den almindelige indenlandske Porto. Dette maatte selvfølgelig have en hæmmende Indflydelse paa Brevvexlingen med Udlandet, og da denne Sag blev bragt paa Bane i den Postcongres, der blev afholdt i Paris i Foraaret 1863, blev den største Deel af Congressens Medlemmer ogsaa enige om at anbefale deres Regjeringer at anvende den almindelige indenlandske Porto paa mellemrigske Breve og kun at beregne indtil Halvdelen af denne for gennemgaaende Breve, naar de forsendtes i lukkede Brevpakker. Alle de Conventioner, der efter denne Tid ere afsluttede med Udlandet, og som alt tidligere ere nævnte, ere afsluttede paa Basis af de i Pariser-Congressen vedtagne Principer, og hvilken

Indflydelse disse Principers Anvendelse har havt paa Porto'en for Breve til og fra Udlandet, vil fremgaa af følgende Oversigt:

Porto for et enkelt frigjort Brev fra Danmark	i Aaret 1860	i Aaret 1870
til Belgien	30 Sk.	13 Sk.
- Finland over Sverrig	31 -	18 -
- Frankrig	35 -	16 -
- Grækenland	44 -	21 -
- Italien:		
Lombardiet og Venedig	22 -	} 15 -
Sardinien	} 38 -	
Kirkestaten		
Toscana og Lucca		
Parma og Modena		
Neapel og Sicilien	42 -	
Malta	43 -	28 -
- Nederlandene	30 -	10 -
- Norge	24 -	8 -
- Portugal	35 -	25 -
- Rusland	35 -	17 -
- Schweitz	30 -	13 -
- Spanien	35 -	25 -
- Storbritannien og Irland	39 -	14 -
- Sverrig	16 -	6 -
- Tydskland og Østerrig	22 -	8 -
- Tyrkiet	40 -	17 -
- Ægypten	36 -	17 -
- Forenede Stater i Nordamerika over England	64 -	30 -
- Samme ved Skib over Hamborg eller Bremen	37 -	23 -
- de danske Besiddelser i Vestindien	60 -	55 -
- China over Triest	80 -	38 -
- Australien	60 -	38 -
- Sandwichs-Øerne	92 -	55 -

Som Følge af de forandrede Principer, der saaledes efterhaanden ere blevne gjorte gjældende med Hensyn til Breve, som forsendes gennem fremmede Lande, maa Antallet af de stykkeviis gennemgaaende Breve (Enkelt-transit) aftage, idet Porto'en, der for saadanne Breve svares det Land, hvorigjennem de gaa, i Reglen er den samme som den almindelige Porto for indenlandske Breve, medens der for Breve, som beforders i lukket Sæk gennem et Land, efter hvad der ovenfor er anført, i Reglen kun erlægges halv Porto.

Det vil her være paa sin Plads at undersøge, i hvilket Forhold den udenlandske Brevvexling staaer til det hele samlede Brevantal, men for at en saadan Sammenligning skal have nogen Betydning, maa man paa den ene Side fradrage de indenlandske Kongelig Tjeneste-Breve (den udenlandske Tjeneste-Brevvexling er aldeles forsvindende) og paa den anden Side tillægge de Breve, der ere afgaaede fra Danmark til Udlandet, og med dette Antal, der angiver Landets hele private Brevvexling, maa sammenlignes Summen af de ankomne og afgaaede udenlandske Breve. Foretages en saadan Beregning for Periodens 3 sidste Aar, bliver Resultatet følgende:

til og fra

	Den hele private Brevvexling	Den udenlandske Brevvexling	Den udenl. Brev- vexlings Procent- andel af den hele private Brevvexling
18 ⁶⁷ / ₆₈	10,467,398	2,655,585	25,4
18 ⁶⁸ / ₆₉	11,312,777	3,051,033	27,0
18 ⁶⁹ / ₇₀	12,253,422	3,081,587	25,1

Brevantallet
sammen-
lignet med
Folketallet.

Sammenlignes det hele i 18⁶⁹/₇₀ afgaaede Antal private Breve med Folketallet, viser det sig, at der gennemsnitlig af hvert Menneske aarlig skrives 5,9 Breve, der besørges af Postvæsenet.

Det vil her være af Interesse at see, hvorledes Stigningen i Brevantallet i Perioden forholder sig til Stigningen af Befolkningen. En saadan Undersøgelse lader sig dog ikke foretage med fuldkommen Nøjagtighed, eftersom Antallet af de til Udlandet afgaaede Breve ikke er bekjendt for Periodens første Aar. Tabellerne indeholde imidlertid Angivelse af den hele indenlandske Brevvexling og af Antallet af de til Kongeriget ankomne Breve, og da det har viist sig, at der ikke er nogen væsentlig Forskjel imellem Antallet af de Breve, der afgaae fra Danmark til Udlandet, og Antallet af Brevene fra Udlandet til Danmark, vil man have en tilstrækkelig nøjagtig Sammenligning ved for det første Aar i Perioden at benytte de i Tabellerne anførte Tal. Derefter viser det sig, at der i 1860 kom 4,1 Breve paa hvert Menneske, medens der i 1870 som ovenfor anført kom 5,9 Breve paa hvert Menneske.*)

Ubesørgede
Breve.

Foruden de ovenomhandlede, besørgede Breve, har der været overleveret Postvæsenet et betydeligt Antal Breve, som ikke have kunnet bringes Adressat eller Afsender ihænde. Disse Breves Antal og Forhold til den hele af Postvæsenet behandlede Brevmængde fremgaaer for de sidste 3 Aar af Perioden af nedenstaaende Tabel.

	I Finantsaaret		
	18 ⁶⁷ / ₆₈	18 ⁶⁸ / ₆₉	18 ⁶⁹ / ₇₀
Antallet af ubesørgede Breve..	26,088	31,012	29,414
Af den hele Brevmasse udgjorde de ubesørgede Breve.....	0,2 %	0,3 %	0,2 %

Før 1ste September 1868 bleve alle Forsendelser, som Posthusene ikke havde kunnet anbringe hos Adressaterne eller tilbagelevere Afsenderne, indsendte til Generaldecisoratet for Postvæsenets Regnskabsvæsen. Brevene bleve da, efterat de havde henligget en bestemt Tid, under streng Control aabnede, for at mulige værdifulde Indlæg kunde blive udtagne, og derefter tilintetgjorte. Pakkerne og de i Brevene forefundne Værdisager bleve solgte til Fordeel for Befordringsvæsenets Fond. Fra den nævnte Dato indsendes de Postsager, der ikke ere blevne anbragte hos Adressaterne eller tilbageleverede Afsenderne, hver Uge til Generaldirectoratet for Postvæsenet, hvor de strax aabnes af 2 dertil beskikkede Mænd, som ere berettigede til at gjøre sig bekjendte

- *) I Sverrig i 1869 paa hvert Menneske 2,8
 — I Norge i 1865 — 2,2
 — I det nordtyske Forbund i 1870 — 10,2
 — I Storbritannien og Irland i 1870 — 27,6 } heri er ikke indbefattet Forsendelser, der svare
 — I Frankrig i 1869 — 9,7 } til Korsbaandsforsendelser og Vareprøver.
 — I Belgien i 1865 — 8,5
 — I Italien i 1869 — 3,3 heri indbefattet Brevforsendelser af enhver Art
 med Undtagelse af periodisk udkommende Tryksager.

med Afsenderens Navn og Adresse for derefter at kunne søge dem tilbagesendte til ham, og som ved Ed ere forpligtede til ikke at læse mere af Brevene end det Anførte. Om de Breve, hvis Afsendere ikke have kunnet udfindes, skeer der Bekjendtgjørelse een Gang ugentlig i Berlingske Tidende. Ved denne Fremgangsmaade lykkes det at faae anbragt en stor Deel af de Breve, der tidligere som uanbringelige bleve tilintetgjorte. Forholdet i denne Retning har stillet sig saaledes i Finantsaaret 18⁶⁹/₇₀: det hele Antal Breve, der som ubesørgede bleve indsendte, var som ovenanført 29,414, deraf ere de 13,651, eller 46,4 %, blevne anbragte, de 15,763, eller 53,6 %, blevne tilintetgjorte. Den indvundne Porto har været 288 Rd. 69 Sk. Tager man de indsendte og derefter anbragte Pakkesager med i Beregning, bliver den indvundne Porto 327 Rd. 50 Sk.

I ubesørgede løse Breve er der fundet uangivet indlagt	189	-	13	-
I ubesørgede Pengebreve.....	9	-	68	-
Ved Auction over uanbragte Sager er indkommet	34	-	8	-

Ialt til Indtægt for Postvæsenet i 18⁶⁹/₇₀..... 560 Rd. 43 Sk.

Efter en i Aaret 1870 foretagen Undersøgelse antages det, at Forholdet mellem de forskellige Taxtklasser af Kategorien »Private løse Breve« for de mellem Postcontoirerne og Postexpeditionerne ved Slutningen af Tiaaret udvexlede reent indenrigske Forsendelsers Vedkommende stiller sig saaledes, at af det hele Antal udgjorde:

de frankerede Breve indtil 3 Qvints Vægt.....	91,2	%
- — — fra 3—50 Qvints Vægt.....	2,4	%
- ufrankerede — indtil 3 Qvints Vægt.....	2,6	%
- — — fra 3—50 Qvints Vægt.....	0,7	%
Korsbaandsforsendelser indtil 8 Qvints Vægt.....	2,6	%
— fra 8—50 Qvints Vægt.....	0,5	%

I Henhold dertil og med Benyttelse af de for Budgetteringens Skyld foretagne Beregninger antages den nominelle Taxtindtægt (altsaa uden Fradrag af den Rabat, der tilstaaes Kjøbere af Frimærker) for samtlige Brevforsendelser for det sidste Finantsaar af Perioden at kunne opløses saaledes:

Reent indenrigske Breve:

mellem Steder, hvor der findes Postcontoir eller Postexpedition, almindelige Breve, Korsbaands-	
forsendelser o. s. v.	340,652 Rd.
mellem Steder, hvor der findes Postcontoir eller Postexpedition, anbefalede Breve.....	14,655 -
Distriktsbreve til og fra Brevsamlingssteder og med Landpostbude.....	20,752 -
Lokalbreve	17,361 -
Breve fra Danmark til Udlandet.....	75,850 -
Breve til Danmark fra Udlandet.....	74,690 -
Breve gennem Danmark til og fra Sverrig og Norge i Enkelttransit.....	14,484 -
— — — — i lukket Transit.....	17,338 -
Overføres.....	575,782 Rd.

Overført.... 575,782 Rd.

hvorimod den Betaling, Danmark har maattet yde for at faae lukkede Brevsække befordrede

gjennem andre Lande, har udgjort 25,884 -

Rest..... 549,898 Rd.

Fradrages Frimærkerabatten, der kan anslaaes til..... 16,000 -

bliver den rene Indtægt af Brevforsendelserne..... 533,898 Rd.,

hvilket er 69,0 % af hele Indtægten af Breve, Penge og Pakker

65,3 %	-	-	-	- Breve, Penge, Pakker og Aviser	} for 18 ⁶⁹ /70.
46,4 %	-	-	-	paa Postbudgettet	

Pakke-
postsager.

Fra 1ste April 1868 bleve de statistiske Opgjørelser for Pakkepostsagerne noget forandrede, saaledes at der fra den Tid ikke længere sondres mellem Guld- og Sølv mønt-Forsendelser, Bankoseder, almindelige Pakker, Smaapakker indtil 8 Lod og Dokumentpakker — hvilken Inddeling staaer i Samklang med Postloven af 11te Marts 1851 —, men kun gjøres Forskjel mellem Pengebreve og Pakkesager og for de sidstes Vedkommende mellem Forsendelser under 4 Punds Vægt og Forsendelser over 4 Punds Vægt, uden at der forøvrigt tages særligt Hensyn til, om Værdien for Pakkesagerne udtrykkelig har været angiven eller ikke. Derhos blev Værdien og Vægten fra den nævnte Tid opgivet under Eet for samtlige Forsendelser, medens Værdi og Vægt ligesom Antallet tidligere blev opgjort for hver Art Forsendelser for sig. De statistiske Opgjørelser vare derved bragte i bedre Overeensstemmelse med Taxtbestemmelserne i Postloven af 26de September 1865 og vare blevne mere simple og overskuelige, men den nævnte Forandring gjør det nødvendigt, naar der skal foretages en Sammenligning mellem Periodens forskellige Aar, at opstille Forsendelserne paa en anden Maade end tidligere, saaledes at navnlig Antallet af Pengebrevene fremtræder for sig, Antallet af samtlige Pakkesager for sig, Værdien for Pengebreve og Pakkesager under Eet og Vægten for Pakkesagerne for sig.

Antal af
Stations-
pengel

Nedenstaaende Tabel giver en Oversigt over Antallet af de til Postcontoirerne og Postexpeditionerne fra andre Postcontoirer og Postexpeditioner samt fra Udlandet ankomne Pengebreve.

Finantsaaret	Antal Pengebreve			Antallet fra Aar til Aar		pCt.
	Private	K. T.	Ialt	forøget med	formindsket med	
18 ⁶⁰ /61	196,642	19,557	216,199			
18 ⁶¹ /62	215,261	19,504	234,765	18,566		8,6
18 ⁶² /63	225,306	20,155	245,461	10,696		4,6
18 ⁶³ /64	291,095	22,697	313,792	68,331		27,8
18 ⁶⁴ /65	324,136	39,599	363,735	49,943		15,9
18 ⁶⁵ /66	273,612	20,912	294,524		69,211	÷ 19,0
18 ⁶⁶ /67	331,438	18,107	349,545	55,021		18,7
18 ⁶⁷ /68	369,036	17,952	386,988	37,443		10,7
18 ⁶⁸ /69	394,339	20,996	415,335	28,347		7,3
18 ⁶⁹ /70	421,045	19,241	440,286	24,951		6,0
				293,298	69,211	

incl. Trafantet ca 7%

I de omhandlede 10 Aar er det hele Antal af disse Pengebreve saaledes steget med 224,087 eller 103,6 %, Antallet af private Pengebreve er steget med 224,403 eller 114,1 %, og Antallet af K. T. Pengebreve formindsket med 316 eller 1,6 %. Antallet af K. T. Pengebreve udgjorde af det hele Antal: i 18^{60/61} 9 %, i 18^{64/65} 10,9 % og i 18^{69/70} 4,4 %. For de enkelte Aar har Tilvæksten i Forhold til 18^{60/61} været følgende:

i Aaret	Tilvæksten i Antallet af Pengebreve i Forhold til 18 ^{60/61}		
	Private	K. T.	Det hele Antal
	pCt.	pCt.	pCt.
18 ^{61/62}	9,4	÷ 0,8	8,6
18 ^{62/63}	14,6	3,1	13,5
18 ^{63/64}	48,0	16,1	49,8
18 ^{64/65}	64,8	102,5	68,2
18 ^{65/66}	39,1	6,9	36,2
18 ^{66/67}	68,5	÷ 7,4	61,7
18 ^{67/68}	87,7	÷ 8,2	79,0
18 ^{68/69}	100,5	7,4	92,1
18 ^{69/70}	114,1	÷ 1,6	103,6

Med Hensyn til Antallet af de private Pengebreve stiller Forholdet sig paa lignende Maade som med Brevene: i de første Aar af Perioden er der en mindre Stigning, i 18^{63/64} og 18^{64/65} (Krigsaarene) tiltager Antallet overordentlig stærkt, derpaa kommer der en mindre Stigning i Aaret 18^{65/66} end i det foregaaende Aar, hvilket vel tildeels har sin Grund i, at Forholdene i 18^{64/65} vare extraordinaire, men dog maaskee ogsaa for en Deel hidrører fra, at det ved Postloven af 1865 blev tilladt at sende Penge uden Værdiangivelse i anbefalede Breve, en Tilladelse, der er benyttet i stort Omfang. I de 3 sidste Aar af Perioden har der atter været en betydelig Stigning, der er saameget mærkeligere, som det vistnok kan antages, at Forsendelsen af contante Penge nu i mange, navnlig mercantile, Forhold benyttes forholdsvis sjældnere end forhen. I Antallet af K. T. Pengebreve har der været en betydelig Fluctuation; men disse Forsendelsers Tiltagen eller Aftagen hidrører selvfølgelig ogsaa fra ganske andre Aarsager, end Tilfældet er med de private Pengebreve. Den særdeles betydelige Stigning i 18^{64/65} og tildeels i 18^{63/64} forklares naturlig af Krigsforholdene, der, navnlig for den militære Administrations Vedkommende, foranledigede Pengeforsendelser, som ellers ikke finde Sted. At der i de 4 sidste Aar af Perioden har været en betydelig Afgang i Antallet af K. T. Pengebreve, turde maaskee for en Deel tilskrives Postbestyrelsens vedholdende Bestræbelser for at indskrænke Friforsendelsen saa meget som muligt, og forsaavidt kan ogsaa denne Aftagen betragtes som medvirkende til Stigningen af de private Pengebrevs Antal.

Antallet af de iblandt de ovenomtalte Pengebreve indbefattede Forsendelser fra Udlandet kan efter en for et senere Aar foretagen særlig Undersøgelse anslaaes til omtrent 7 % af det hele Antal.

Forsendelsen af Pengebreve i den indbyrdes Forbindelse mellem Brevsamlingsstederne (samt Landpostbudene) og de nærmeste Posthuse (Distriktsforsendelser) spiller ikke nogen stor Rolle. Antallet af disse Pengebreve fremgaaer af følgende Oversigt.

Antal af
Distrikts-
pengebrev

I Finants- aaret	Antal Pengebreve			Antallet er fra Aar til Aar		pCt.	Tilvæksten i Forhold til 18 ⁶⁰ / ₆₁		
	Private	K. T.	ialt	forøget med	formind- sket med		Private Pengebreve pCt.	K. T. Pengebreve pCt.	Det sam- lede Antal pCt.
18 ⁶⁰ / ₆₁	2,546	1,109	3,655						
18 ⁶¹ / ₆₂	3,240	1,379	4,619	964		26,4	27,3	24,3	26,4
18 ⁶² / ₆₃	3,726	2,091	5,817	1,198		25,9	46,3	88,5	59,2
18 ⁶³ / ₆₄	3,821	2,293	6,114	297		5,1	50,1	106,8	67,3
18 ⁶⁴ / ₆₅	2,906	3,073	5,979		135	÷ 2,2	14,1	177,1	63,6
18 ⁶⁵ / ₆₆	3,929	2,807	6,736	757		12,7	54,3	153,1	84,3
18 ⁶⁶ / ₆₇	5,940	2,802	8,742	2,006		29,8	133,3	152,7	139,2
18 ⁶⁷ / ₆₈	6,891	3,320	10,211	1,469		16,8	170,7	199,4	179,4
18 ⁶⁸ / ₆₉	8,741	3,684	12,425	2,214		21,7	243,3	232,2	239,9
18 ⁶⁹ / ₇₀	10,470	3,568	14,038	1,613		13,0	311,2	221,7	284,1
				10,518	135				

Antallet af disse Pengebreve er saaledes i Tiaaret steget med 10,383 eller 284,1 %; for de private Pengebrevs Vedkommende er Tilvæksten 7,924 eller 311,2 % og for de K. T. Pengebrevs Vedkommende 2,459 eller 221,7 %. De sidstnævnte Pengebreve udgjorde af det hele Antal: i 18⁶⁰/₆₁ 30,3 %, i 18⁶⁹/₇₀ 25,4 %. Hvad angaaer Tilvæksten for de enkelte Aar i Forhold til det første Aar i Perioden, da viser der sig for det samlede Antals Vedkommende en meget betydelig Stigning i det første Aar, derpaa en jævn Stigning indtil 18⁶⁶/₆₇, fra hvilken Tid der begynder en overordentlig stærk Stigning, som vedvarer Perioden ud. Denne Fluctuation i Tilvæksten hænger efter al Rimelighed sammen med Forøgelsen af Brevsamlingsstedernes Antal, men dog maaskee især med Landposternes Oprettelse, som netop tog sin Begyndelse i det første Aar af Perioden, derpaa langsomt fortsattes indtil efter Krigen og fra 18⁶⁶/₆₇ atter meget stærkt paaskyndtes. Det viser sig ogsaa, at af det hele Antal Pengebreve i det sidste Aar af Perioden udgjorde de Pengebreve, der bleve befordrede af Landpostbudene, 3,391 eller 24,2 %. Krigsaarene have, som naturligt er, ikke havt den Virkning paa den heromhandlede Pengebrevsbefordring, som paa Pengebreve mellem Steder, hvor der findes Postcontoir eller Postexpedition. For de private Pengebrevs Vedkommende er der i Krigsaarene endogsaa en Formindskelse i Antallet, medens derimod de K. T. Pengebreve i disse Aar vise en betydelig Forøgelse. De K. T. Pengebreve udgjøre en særdeles betydelig Deel af det hele Antal, hvilket rimeligviis hidrører fra, at Brevsamlingsstederne og Landpostbudgangene strax ved deres Oprettelse benyttes til Forsendelse af alle Pengebreve, der tidligere befordredes med privat Leilighed, til og fra Autoriteterne i Distriktet, hvorimod de private Pengebreve ikke saaledes strax ere tilstede, men først efterhaanden komme frem paa Grund af de nævnte Postindretningers Tilstedeværelse. En Deel af den stærke Tilvæxt i de sidste Aar af Perioden hidrører maaskee navnlig fra den tiltagende Oprettelse af industrielle Etablissementer og Vare-Udsalg paa Landet.

Antal af
Stations-
pakkesager.

Antallet af Pakkesager, der ere vexlede mellem Steder, hvor der findes Postcontoir eller Postexpedition, eller ankomne fra Udlandet, sees af nedenstaaende Oversigt. At denne i Angivelsen af de private Pakker indtil 4 Pds. Vægt for de 2 sidste Aar ikke stemmer med Hovedtabellerne, hidrører fra, at de paagældende Tal i disse Tabeller ogsaa indbefatte Antallet af Postforskuksbreve, eftersom disse befordres som Pakkepostsager (i: opføres paa Pakkepostkarterne). Postforskuksbrevene kunne, efter Forholdet mellem Postforskuks ved Brevposten og Postforskuks ved Pakkeposten i 18⁶⁷/₆₈, med temmelig stor Sikkerhed antages at udgjøre 36 % af det

hele Antal Postforskuksforsendelser, og i Henhold hertil er der fra det i Tabellerne anførte Antal »private indtil 4 Pds. Vægt« fradraget for 18⁶⁸/₆₉ 31,315 Stkr., for 18⁶⁹/₇₀ 34,215 Stkr.

Finantsaaret	Guld- og Sølvmont-Forsendelser		Almindelige Pakker, Kasser osv.		Smaa-pakker indtil 8 Lod		Dokument-Pakker		Det hele Antal Pakkesager		Private og K. T. Pakkesager tilsammen	Total-Antallet er fra Aar til Aar		pCt.	Tilvæksten er i Forhold til det første Aar		
															Private Pakkesager	K. T. Pakkesager	Samtlige Pakkesager
	Private	K. T.	Private	K. T.	Private	K. T.	Private	K. T.	Private	K. T.		forøget med	formindsket med		pCt.	pCt.	pCt.
18 ⁶⁰ / ₆₁	13,674	2,181	314,205	18,086	38,950	769	17,833	1,750	384,662	22,786	407,448						
18 ⁶¹ / ₆₂	11,601	2,060	340,810	19,173	43,824	1,270	17,847	2,245	414,082	24,748	438,830	35,382		8,7	7,6	8,6	7,7
18 ⁶² / ₆₃	11,635	2,242	352,517	20,791	46,153	1,314	19,493	2,178	429,798	26,525	456,323	13,493		3,1	11,7	16,4	11,9
18 ⁶³ / ₆₄	13,262	2,083	439,599	21,833	50,349	1,416	19,099	2,165	522,309	27,497	549,806	93,483		20,5	35,8	20,7	34,9
18 ⁶⁴ / ₆₅	16,291	3,777	443,534	30,353	46,557	1,719	14,150	1,449	520,532	37,298	557,830	8,024		1,5	35,3	63,7	36,9
18 ⁶⁵ / ₆₆	14,666	2,049	428,363	17,828	53,628	1,163	11,409	939	508,066	21,979	530,045		27,785	÷4,9	32,1	÷3,5	30,9
18 ⁶⁶ / ₆₇	14,399	1,555	563,710	19,442	5,136	70	3,439	684	586,684	21,751	608,435	78,390		14,8	52,5	÷4,5	49,3
18 ⁶⁷ / ₆₈	15,326	1,607	649,579	20,985	*	*	4,028	661	668,933	23,253	692,186	83,751		13,8	73,9	4,0	69,9
					Pakkesager indtil 4 Pds. Vægt		Pakkesager over 4 Pds. Vægt										
					Private	K. T.	Private	K. T.									
18 ⁶⁸ / ₆₉					452,368	20,830	270,479	9,182	695,847	30,012	725,859	33,673		4,9	89,9	31,7	78,1
18 ⁶⁹ / ₇₀					450,242	18,045	287,538	7,884	737,780	25,929	763,709	37,850		5,2	91,8	13,8	87,4
										261,778			27,785				

Pakkesagernes Antal er altsaa i Løbet af Tiaaret i det Hele steget med 356,261 eller 87,4 %; de private Pakkesager ere stegne med 91,8 %, hvorimod K. T. Pakkesagerne kun ere stegne med 13,8 %. De sidstnævnte Forsendelser udgjorde af det hele Antal: i 18⁶⁰/₆₁ 5,6 %, i 18⁶⁹/₇₀ derimod kun 3,4 %, hvilket maa betragtes som et for Postindtægterne heldigt Resultat, navnlig forsaaavdt deraf kan sluttes, at en Deel af de tidligere portofrie Forsendelser ere gaaede over til at blive portoplygtige, i hvilket Fald den relative Nedgang i Antallet af de portofrie Forsendelser ogsaa tjener til at forklare den stærke Stigning i Antallet af de portoplygtige. Den sidstnævnte Stigning har dog formeentlig sin væsentlige Grund i andre Omstændigheder; for Aarene fra 18⁶⁶/₆₇ hidrører den vistnok for en stor Deel fra den i 1865 indførte Pakkeposttaxt, der — navnlig fordi den deri fastsatte Minimalporto (16 Sk.) kom til Anvendelse langt hyppigere end oprindelig paatænkt (jfr. Rigsdagstid. for 1870-71 Tillæg A. Sp. 1469) — medførte en betydelig Nedsættelse i Portoen for Pakker. Naar det imidlertid erindres, at samtlige Jernbaner i Fyen og Jylland (med Undtagelse af de senere aabnede Silkeborg- og Vendsysselbaner) samt den nordsjællandske Jernbane ere tagne i Brug netop i det heromhandlede Tidsrum, i hvilket ogsaa de private Godsbefordringsmidler, navnlig Dampskibene, stadig ere blevne forøgede, og det antages, at disse Samfærdselsmidler have overtaget en stor Mængde Pakkesager, som ellers vilde være blevne overleverede Postvæsenet til Besørgelse, — saa maa den nævnte vedvarende Stigning i Post-Pakkernes Antal tillige betragtes som et Tegn paa en stærk Udvikling af Trafiken i det Hele.

Gangen i Stigningen indtil 1867 svarer forøvrigt saa temmelig til den Maade, hvorpaa Antallet af Brevene og Pengebrevene er steget. For 18^{68/69} og 18^{69/70} er Stigningen for Pengebrevenes og Pakkesagernes Vedkommende derimod betydelig ringere end i de foregaaende 2 Aar, hvilket vel tildeels hidrører fra, at den i disse var usædvanlig stor, men dog ogsaa for en Deel maa betragtes som en uundgaelig Følge af den forøgede Concurrence, der fremkom ved Aabningen af nye Jernbanestrækninger. Det er en Selvfølge, at Krigsforholdene have maattet medføre en pludselig stærk Stigning i 18^{68/69} (navnlig i det sidste Fjerdingaar), som forøvrigt vilde være fremtraadt endnu stærkere, dersom Antallet af Pakkerne fra Udlandet ikke samtidig var aftaget betydelig paa Grund af den ved Krigen foranledigede delvise Afbrydelse af Handels-Samqvemmet med Hamborg og det øvrige sydlige Udland. I Forbindelse hermed kan det bemærkes, at Antallet af Pakker fra Hertugdømmerne til Kongeriget efter Krigen selvfølgelig ikke er steget saaledes, som det vilde have været Tilfældet, naar den politiske Adskillelse, den dermed forbundne Toldpligtighed o. s. v. ikke var indtraadt. Antallet af Pakkesager fra Udlandet spiller ikke nogen ubetydelig Rolle; for det sidste Aar i Perioden antages det at have udgjort 68,000 eller c. 9 % af det hele Antal.

Antal af Distrikts-pakkesager. Antallet af Pakkesager, der ere befordrede mellem Brevsamlingsstederne (samt Landpostbudene) og nærmeste Posthuus, uden at være bestemte viderehen eller komne viderefra (*Districtsforsendelser*), fremgaaer af følgende Tabel.

I Finants-aaret	Private	K. T.	Tilsammen	Total-Antallet er fra Aar til Aar			Tilvæksten udgjør i Forhold til det første Aar i Perioden i pCt.		
				forøget med	formindsket med	pCt.	Private	K. T.	Det samlede Antal
18 ^{60/61}	3,948	284	4,232						
18 ^{61/62}	5,228	266	5,494	1,262		29,8	32,4	÷ 6,3	29,8
18 ^{62/63}	5,756	427	6,183	689		12,5	45,8	50,4	46,1
18 ^{63/64}	6,125	386	6,511	328		5,3	55,1	35,9	53,9
18 ^{64/65}	4,233	320	4,553		1,958	÷30,1	7,2	12,7	7,6
18 ^{65/66}	5,696	324	6,020	1,467		32,2	44,3	14,1	42,2
18 ^{66/67}	7,637	355	7,992	1,972		32,8	93,4	25,0	88,8
18 ^{67/68}	10,345	460	10,805	2,813		35,2	162,0	61,9	155,3
18 ^{68/69}	12,651	405	13,056	2,251		20,8	220,4	42,6	208,5
18 ^{69/70}	14,061	618	14,679	1,623		12,4	256,2	117,6	246,9
	75,680	3,845	79,525	12,405	1,958				

Distrikts-Pakkesagernes Antal er altsaa i Løbet af Tiaaret steget med ialt 10,447 eller 246,9 %; de portoplygtige Forsendelser med 256,2 %, de portofrie med 117,6 %; de sidste udgjorde af det hele Antal: i 18^{60/61} 6,7 %, i 18^{69/70} 4,2 %.

Vægten af Stations-pakkesager. Vægten af Pakkesagerne kan for de første 8 Aar i Perioden opgives for hver Art Pakkesager for sig; for de sidste 2 Aar derimod kun i een Sum for samtlige Pakkeforsendelser.

Vægten af de Pakkesager, der ere befordrede mellem Steder, hvor der findes Postcontoir eller Post-expedition, og af dem, der ere ankomne fra Udlandet, fremgaaer af følgende Oversigt:

I Finantsaaret	Guld- og Sølv møntforsendelser		Almindelige Pakker, Kasser osv.		Alle Vægtsager		Den samlede Vægt
	Private	K. T.	Private	K. T.	Private	K. T.	
	℥	℥	℥	℥	℥	℥	℥
18 ⁶⁰ / ₆₁	34,239	30,490	2,129,341	145,523	2,163,580	176,013	2,339,593
18 ⁶¹ / ₆₂	31,027	24,166	2,237,568	148,843	2,268,655	173,009	2,441,664
18 ⁶² / ₆₃	34,040	71,725	2,256,074	158,095	2,290,114	229,820	2,519,934
18 ⁶³ / ₆₄	73,148	38,767	2,917,728	224,997	2,990,876	263,764	3,254,640
18 ⁶⁴ / ₆₅	52,659	34,423	2,995,733	276,586	3,048,392	311,009	3,359,401
18 ⁶⁵ / ₆₆	56,659	32,902	2,746,900	123,660	2,803,559	156,562	2,960,121
18 ⁶⁶ / ₆₇	56,073	25,267	3,490,494	121,664	3,546,567	146,931	3,693,498
18 ⁶⁷ / ₆₈	60,856	24,521	4,188,949	132,363	4,249,805	156,884	4,406,689
18 ⁶⁸ / ₆₉							4,562,369
18 ⁶⁹ / ₇₀							4,898,378

Den samlede Vægt er altsaa i Løbet af Tiaaret steget med 2,558,785 Pund eller 109,4 %. Herved er nu vel at bemærke, at for de første 8 Aar er Vægten af »Smaapakker under 8 Lod« og »Dokumentpakker« ikke medregnet, men da denne Vægt, som det let vil sees, ikke kan udgjøre noget Betydeligt, vil det neppe i nogen væsentlig Grad skade Sammenligningen, at den er medregnet i de 2 sidste Aar af Perioden.

Vægten er efter det Ovenanførte steget ligesaa stærkt som Antallet. Dette fremgaaer yderligere af den nedenstaaende Tabel, der viser, hvilken Vægt hver Forsendelse i Gjennemsnit har havt i de forskjellige Aar.

I Finantsaaret	Guld- og Sølv møntforsendelser		Almindelige Pakker, Kasser osv.		Guld- og Sølv møntforsendelser samt alm. Pakkesagertilsammen		Det samlede Antal
	Private	K. T.	Private	K. T.	Private	K. T.	
	℥	℥	℥	℥	℥	℥	℥
18 ⁶⁰ / ₆₁	2,5	13,9	6,8	8,0	6,6	8,7	6,7
18 ⁶¹ / ₆₂	2,7	11,7	6,6	7,8	6,4	8,1	6,5
18 ⁶² / ₆₃	2,9	31,9	6,4	7,6	6,3	9,9	6,5
18 ⁶³ / ₆₄	5,5	18,6	6,6	10,3	6,6	11,0	6,8
18 ⁶⁴ / ₆₅	3,2	9,1	6,8	9,1	6,6	9,1	6,8
18 ⁶⁵ / ₆₆	3,9	16,1	6,4	6,9	6,3	7,9	6,4
18 ⁶⁶ / ₆₇	3,9	16,2	6,2	6,3	6,1	6,9	6,2
18 ⁶⁷ / ₆₈	3,9	15,2	6,5	6,3	6,4	6,9	6,4
18 ⁶⁸ / ₆₉							6,3
18 ⁶⁹ / ₇₀							6,4

Som det vil sees, er Gjennemsnitsvægten for K. T. Forsendelserne stadig høiere end for de private; for de sidstes Vedkommende bliver det imidlertid ogsaa af Afsenderne taget i Betragtning, at vægtige Forsendelser befordres billigere med Jernbaner og Dampskibe end med Posten, hvorimod et saadant Hensyn neppe gjør sig

gjældende for Afsenderne af K. T. Sager. Postvæsenet har ikke sjældent været benyttet til Befordring af svære Møntforsendelser til og fra offentlige Kasser (hvilket tjener til at forklare den betydelige Gjennemsnitsvægt af K. T. Guld- og Sølv møntforsendelser), og i Krigsaarene var Postvæsenet meget bebyrdet med svære Pakkesager til og fra militære Autoriteter, hvormed det ogsaa stemmer, at Gjennemsnitsvægten for de K. T. almindelige Pakker har været høiere i Krigsaarene end ellers.

At Gjennemsnitsvægten for de private Pakkesager har kunnet holde sig paa samme Punkt, hidrører maaskee for en Deel fra, at Postloven af 1865 gjorde Taxten for de vægtigere Pakkesager uforholdsmæssig billig; efter en i et særligt Øiemed foretagen statistisk Undersøgelse kan det saaledes antages, at omtrent Halvdelen af de i 1868 befordrede Pakker over 4 Punds Vægt forsendtes for en Porto af 16 Sk. pr. Stk. (jfr. Rigsdagstid. 1870-71 Tillæg A. Sp. 1469). Men at Gjennemsnitsvægten ikke er bleven formindsket, uagtet der netop i denne Periode er bleven taget saa betydelige Jernbanestrækninger i Brug og sat saa mange private Dampskibe i Gang, saa at en stor Deel af de vægtigere Forsendelser utvivlsomt er unddraget Postvæsenet, er iøvrigt ligesom den ovenfor berørte vedvarende Stigning i Antallet en ret mærkelig Kjendsgjerning.

Det er imidlertid dog en Selvfølge, at det overveiende Antal af de private Postpakker maa være mindre vægtige Forsendelser. Dette fremgaaer allerede af den ovenfor trykte Tabel, der viser, at Pakkerne indtil 4 Punds Vægt udgjorde af det hele Antal: i 18^{68/69} 68,0 %, i 18^{69/70} 65,2 %, og det sees yderligere af en i et særligt Øiemed tidligere foretagen Undersøgelse, hvorefter det er antaget, at af det hele Antal private, reent indenrigske Pakker, der i 18^{68/69} befordredes mellem Steder, hvor der findes Postcontoir eller Postexpedition, udgjorde:

Pakkerne	indtil 1 Punds Vægt.....	30,3 %
— over 1 - 2 - -		14,4 -
— - 2 - 3 - -		9,8 -
— - 3 - 4 - -		7,0 -
— - 4 - 5 - -		5,4 -
— - 5 - 6 - -		4,7 -
— - 6 - 7 - -		3,4 -
— - 7 - 8 - -		3,2 -
— - 8 - 9 - -		2,3 -
— - 9 - 10 - -		2,2 -
— - 10 - 11 - -		1,5 -
— - 11 - 12 - -		1,5 -
— - 12 Pund.....		14,3 - med en Gjennemsnitsvægt af 27 ³ / ₄ Pund.

Vægten af Distrikts-
pakkesager. Vægten af »Distrikts«-Pakkesagerne maa i og for sig være forholdsvis ubetydeligere end Vægten af Pakkesager mellem Steder, hvor der findes Postcontoir eller Postexpedition, idet Besørgelsen i Reglen er indskrænket til Forsendelser af en vis Vægt, som navnlig for Landpost-Forsendelsernes Vedkommende er meget ringe. Dog synes Vægten i de senere Aar at være i Stigning, saaledes at Gjennemsnitsvægten for de private Forsendelser nærmer sig stærkt til Gjennemsnitsvægten af de ovenomhandlede Pakkesager (»Stationsforsendelser«); for K. T. Forsendelsernes Vedkommende er Forholdet derimod omvendt. Følgende Tabel giver nærmere Oplysning om Forholdet:

Finants- aaret	Vægten udgjorde			Vægten af hver Pakkeforsendelse var i Gennemsnit		
	for de private Pakkesager	for K. T. Pakkesager	for det hele Antal	for de private Pakkesager	for K. T. Pakkesager	for det hele Antal
	℥	℥	℥	℥	℥	℥
18 ⁶⁰ / ₆₁	19,880	923	20,803	5,0	3,2	4,9
18 ⁶¹ / ₆₂	25,871	1,022	26,893	4,9	3,8	4,9
18 ⁶² / ₆₃	26,831	1,376	28,207	4,7	3,2	4,6
18 ⁶³ / ₆₄	28,886	1,044	29,930	4,7	2,7	4,6
18 ⁶⁴ / ₆₅	18,166	931	19,097	4,3	2,9	4,2
18 ⁶⁵ / ₆₆	30,672	1,069	31,741	5,4	3,3	5,3
18 ⁶⁶ / ₆₇	44,202	1,356	45,558	5,8	3,8	5,7
18 ⁶⁷ / ₆₈	61,787	1,690	63,477	5,9	3,7	5,9
18 ⁶⁸ / ₆₉	80,896	1,402	82,298	6,4	3,5	6,3
18 ⁶⁹ / ₇₀	88,477	1,201	89,678	6,3	1,9	6,1

Værdien af samtlige Pakkepostforsendelser (Pengebreve og Pakkesager), der befordredes mellem Steder, hvor der findes Postcontoir eller Postexpedition, og af dem, som ankom fra Udlandet, sees af nedenstaaende Tabel, ved hvilken det maa erindres, at Værdien for de 2 sidste Aar af Perioden ikke er opgivet for hver Klasse Forsendelser for sig, men derimod under Eet for samtlige Forsendelser.

[illegible]

Værdiens Stigning har altsaa været følgende:

i Finants- aaret	Total-Værdien er fra Aar til Aar			Tilvæksten i Forhold til det første Aar i Perioden er, udtrykt i Procent		
	forøget med	formindsket med	pCt.	Private Værdisager	K. T. Værdisager	Det samlede Antal Værdisager
	Rd	Rd				
18 ⁶⁰ / ₆₁						
18 ⁶¹ / ₆₂	2,420,536		4,3	5,6	÷ 0,6	4,3
18 ⁶² / ₆₃	2,267,877		3,9	1,6	33,3	8,4
18 ⁶³ / ₆₄	7,022,719		11,6	14,8	43,3	20,9
18 ⁶⁴ / ₆₅		351,283	÷ 0,5	÷ 2,4	103,7	20,2
18 ⁶⁵ / ₆₆	140,165		0,2	18,1	29,5	20,5
18 ⁶⁶ / ₆₇	16,943,673		25,1	53,1	41,1	50,7
18 ⁶⁷ / ₆₈		4,197,997	÷ 4,9	54,7	0,8	43,2
18 ⁶⁸ / ₆₉	5,925,068		7,4	"	"	53,8
18 ⁶⁹ / ₇₀	1,031,355		1,2	"	"	55,6

Derimod var Gjennemsnitsværdien for hver Forsendelse af de forskellige Kategorier:

i Finants- aaret	Guld- og Sølv møntforsendelser og andre Gjenstande af 1 Rd. Værdi eller derover pr. Lod			Pengebreve			Gjennemsnits- værdien af det hele Antal Værdisager
	Private	K. T.	Det samlede Antal	Private	K. T.	Det samlede Antal	
	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd
18 ⁶⁰ / ₆₁	118	315	145	216	577	249	242
18 ⁶¹ / ₆₂	141	410	182	209	567	239	236
18 ⁶² / ₆₃	126	986	265	192	683	233	234
18 ⁶³ / ₆₄	227	679	289	164	694	202	206
18 ⁶⁴ / ₆₅	144	634	236	126	556	172	176
18 ⁶⁵ / ₆₆	181	1,648	361	181	580	209	217
18 ⁶⁶ / ₆₇	223	903	289	194	861	229	231
18 ⁶⁷ / ₆₈	236	889	298	175	593	195	199

Da man, som ovenfor bemærket, for 18⁶⁸/₆₉ og 18⁶⁹/₇₀ ikkun har Værdien opgivet under Eet for samtlige Pengebreve og Pakkesager, lader den sidstnævnte Tabel sig ikke fortsætte udover 18⁶⁷/₆₈.

Værdien er altsaa i Løbet af Tiaaret stegen med 31,202,113 Rd. eller 55,6 %. Da imidlertid Antallet af Pengebreve — der udgjøre den overveiende Deel af Værdisagerne — er steget med 103,6 %, viser det sig, at den gjennemsnitlige Værdi af hver Forsendelse er bleven mindre, og dette fremgaaer yderligere af Tabellen over Gjennemsnitsværdien i de forskellige Aar. Af denne Tabel sees det, at Gjennemsnitsværdien af K. T. Forsendelserne stadig er betydelig høiere end Gjennemsnitsværdien af private Forsendelser, og at det navnlig er ved de private Pengebreve, at der er en Tilbøielighed til Nedgang i Gjennemsnitsværdien. For Krigsaarenes

Vedkommende kan Nedgangen forklares derved, at de Pengebreve, der i disse Aar have bidraget til at forøge Antallet, saagodtsom alle vare af mindre Værdi, og dette forklarer igjen, at Gjennemsnittsværdien stiger i de første Aar efter Krigen. At Gjennemsnittsværdien for det samlede Antal Forsendelser derefter viser en Tilbøielighed til at aftage, hidrører formeentlig fra, hvad ogsaa den daglige Erfaring viser, at større contante Pengeforsendelser — navnlig private — blive sjældnere og sjældnere. Den hele Værdi tager i 18^{66/67} pludselig meget betydelig til (med henved 17 Millioner Rd. i Forhold til det foregaaende Aar); dette stemmer vel med Stigningen i Antallet af Pengebrevene (25 % fra det foregaaende Aar), men Stigningen i Værdien er dog stærkere end Stigningen i Antallet, hvilket ogsaa viser sig deri, at Gjennemsnittsværdien for 18^{66/67} er højere end for 18^{65/66}. Denne pludselige Stigning i Værdien maa beroe paa tilfældige Omstændigheder, hvilket ogsaa forklarer, at Værdien i 18^{67/68} synker (med 4 Millioner Rd.); samtidig med denne Nedgang aftager Gjennemsnittsværdien, hvilket yderligere tyder paa, at Stigningen i det foregaaende Aar maa tilskrives extraordinair Forsendelse af større Værdier. Sammenholdes de forskjellige Tabeller, viser det sig, at den extraordinære Stigning i Værdien i 18^{66/67} navnlig falder paa de private Pengebreve, men dog med over 3 Millioner paa K. T. Pengebrevene, og i Forhold til Resultaterne i det paafølgende Aar synes det især at være K. T. Pengebrevene, for hvilke Stigningen har været meest extraordinair, ligesom det ogsaa er for denne Klasse af Værdiforsendelser, at Gjennemsnittsværdien i 18^{66/67} er usædvanlig høj.

Værdien af »Distrikts«-Pakkepostforsendelserne (Pengebreve og Pakkesager tilsammen) til og fra Brevsamlingsstederne og med Landpostbudene har i Tiaaret været saaledes:

Værdien af
Distrikts-
pakkepost-
sager.

i Finants- aaret	Værdien udgjorde			Værdien var i Gjennemsnit for hver Forsendelse		
	for de private Forsendelser	for K. T. Forsendelser	for det hele Antal	for de private Forsendelser	for K. T. Forsendelser	for det hele Antal
	ℳ	ℳ	ℳ	ℳ	ℳ	ℳ
18 ^{60/61}	85,742	27,451	113,193	33,7	24,8	30,9
18 ^{61/62}	107,028	24,024	131,052	33,0	17,4	28,4
18 ^{62/63}	130,055	37,313	167,368	34,9	17,8	28,8
18 ^{63/64}	124,579	33,598	158,177	32,6	14,7	25,9
18 ^{64/65}	92,197	54,362	146,559	31,7	17,7	24,5
18 ^{65/66}	117,179	37,854	155,033	29,8	13,5	23,0
18 ^{66/67}	209,955	45,470	255,425	35,3	16,2	29,2
18 ^{67/68}	224,996	55,251	280,247	32,7	16,6	27,4
18 ^{68/69}	288,382	53,049	341,431	32,9	14,4	27,5
18 ^{69/70}	337,300	35,723	373,023	32,2	10,0	26,6

Det er saaledes kun Smaabeløb, der befordres som Pengebreve i den indbyrdes Forbindelse mellem Brevsamlingsstederne (Landpostbudene) og nærmeste Posthuus, hvilket i og for sig er ganske rimeligt, selv om der ikke var den særegne Grund tilstede, at Forsendelser over 50 Rd.s Værdi ikke kunne forsendes med fuldt Ansvar for Postvæsenet. Gjennemsnittsværdien holder sig, navnlig hvad de private Forsendelser angaaer, saa omtrent paa eet Punkt. Gjennemsnittsværdien er — i Modsætning til hvad der er Tilfældet med »Stations«-Forsendelserne — stadig betydelig lavere for K. T. Forsendelserne end for de private.

Hele Værdien af »Distrikts«-Forsendelserne er i Løbet af Tiaaret steget med 259,827 Rd. eller 29,5 %, Værdien af de private Forsendelser med 293,4 %, hvorimod Værdien af K. T. Forsendelserne kun er steget med 30,1 %.

For de til Kjøbenhavn ankomne Pakkepostsagers Vedkommende stiller Forholdet sig, som det vil fremgaae af nedenstaaende Tabeller:

Kjøbenhavn.

Antallet af ankomne Pengebreve og Pakkesager.

Finantsaaret	Pengebreve			Pakkesager															Det hele Antal Pakkesager
	Private	K. T.	Ialt	Guld- og Sølv- møntforsendelser			Almindelige Pakker, Kasser osv.			Smaapakker indtil 8 Lod			Dokument- pakker			Samtlige private Pakkesager	Samtlige K. T. Pakkesager		
				Pri- vate	K. T.	Til- sam- men	Private	K. T.	Tilsam- men	Pri- vate	K.T.	Til- sam- men	Pri- vate	K. T.	Til- sam- men				
18 ⁶⁰ / ₆₁	93,291	5,501	98,792	4,116	347	4,463	70,970	6,560	77,530	7,253	147	7,400	4,922	534	5,456	87,261	7,588	94,849	
18 ⁶¹ / ₆₂	105,099	5,262	110,361	3,299	291	3,590	77,805	6,955	84,760	8,396	336	8,732	5,462	818	6,280	94,962	8,400	103,362	
18 ⁶² / ₆₃	114,113	5,213	119,326	3,463	570	4,033	82,027	7,503	89,530	9,698	446	10,144	6,161	905	7,066	101,349	9,424	110,773	
18 ⁶³ / ₆₄	119,442	6,013	125,455	3,530	379	3,909	88,408	7,068	95,476	9,903	548	10,451	5,960	1041	7,001	107,801	9,036	116,837	
18 ⁶⁴ / ₆₅	124,797	8,185	132,982	3,738	247	3,985	88,750	7,804	96,554	9,913	653	10,566	4,961	552	5,513	107,362	9,256	116,618	
18 ⁶⁵ / ₆₆	134,338	5,040	139,378	3,598	386	3,984	95,378	5,168	100,546	10,744	223	10,967	2,845	202	3,047	112,565	5,979	118,544	
18 ⁶⁶ / ₆₇	161,285	4,588	165,873	3,534	344	3,878	120,922	5,365	126,287	1,398	21	1,419	691	314	1,005	126,545	6,044	132,589	
18 ⁶⁷ / ₆₈	177,348	4,386	181,734	3,405	344	3,749	131,986	5,146	137,132				1,005	362	1,367	136,396	5,852	142,248	
Samtlige Pakkesager																			
indtil 4 Pds. Vægt													over 4 Pds. Vægt						
Private										K. T.			Private				K. T.		
18 ⁶⁸ / ₆₉	183,945	4,355	188,300							80,819	3,538	59,888	2,574	140,707	6,112	146,819			
18 ⁶⁹ / ₇₀	193,892	4,928	198,820							86,249	4,297	66,388	2,437	152,637	6,734	159,371			

Derefter udgjorde

	De københavnske Forsendelsers Procent- andee af det hele Antal Stationsforsendelser			Tilvæksten i Antallet af de københavnske Forsendelser i Forhold til 18 ⁶⁰ / ₆₁	
	18 ⁶⁰ / ₆₁	18 ⁶⁷ / ₆₈	18 ⁶⁹ / ₇₀	18 ⁶⁷ / ₆₈	18 ⁶⁹ / ₇₀
Pengebrevene	47,2	47,0	45,2	84,0	111,4
Pakkesagerne	23,3	20,6	20,9	50,0	68,0
Guld- og Sølv møntforsendelserne	28,1	22,1	—	÷ 16,0	—
Andre Pakkesager	23,1	20,5	—	53,2	—
Pengebreve og Pakkesager tilsamm.	31,0	30,0	29,8	67,3	84,9

Det vil heraf sees, at det er en meget betydelig Rolle, Kjøbenhavn spiller med Hensyn til den hele Pakkeposttrafik, idet i 18⁶⁹/₇₀ ikke blot Femtedelen af samtlige til Posthusene ankomne Pakkesager er ankommen til Kjøbenhavn, men de dertil ankomne Pengebreve ere i dette Aar ikke langt fra at udgjøre Halvdelen

af det hele Antal Pengebreve. At Pengebrevene udgjøre en saa betydelig Deel af samtlige Pakkesager er karakteristisk for Kjøbenhavn, hvor de efter det Ovenanførte i 18^{69/70} udgjorde 55,5 % af det hele Antal Pengebreve og Pakkesager, medens Pengebrevene ved samtlige Posthuse kun udgjorde 36,4 % af alle Pakkepostsager, men denne Eiendommelighed forklares derved, at den største Part af de til Kjøbenhavn bestemte Pengebreve ere Betalinger for de til Provindserne leverede Varer.

Tilvæksten i Antallet i Løbet af Tiaaret er gennemgaaende noget mindre for de til Kjøbenhavn bestemte Forsendelsers Vedkommende end for de til samtlige Postcontoirer og Postexpeditioner ankomne Forsendelser. Men dette er, da de kjøbenhavnske Forsendelser til Provindspostcontoirerne udgjøre en meget betydelig Deel af de til disse ankomne Sager, netop et Tegn til, at Antallet af de fra Kjøbenhavn afgaaende Pengebreve og Pakkesager i Tiaaret har været i en stærkere Stigning end de fra Provindsposthusene afgaaende Forsendelser, og dette bekræftes yderligere ved en i et særegt Øiemed foretagen Undersøgelse, hvorefter det har viist sig, at Antallet af de ved Kjøbenhavns Pakkepostcontoir indleverede Pengebreve og Pakkesager tilsammen i Tidsrummet fra 18^{54/55} til 18^{70/71} ere stegne fra 107,626 til 401,371 eller med 272,9 %, trods Oprettelsen af Filialposthusene paa Nørrebro, Østerbro og Christianshavn, der netop ere blevne etablerede i dette Tidsrum og selvfølgelig have overtaget en Deel Forsendelser, der ellers vilde være blevne indleverede ved Pakkepostcontoiret.

Vægten af de til de kjøbenhavnske Posthuse ankomne Pakkesager udgjorde:

i Finantsaaret	For Guld- og Sølvmønt- forsendelserne				For almindelige Pakker, Kasser osv.				For det samlede Antal Pakkesager				Private og K. T. Pakkesager tilsammen	
	Private		K. T.		Private		K. T.		Private		K. T.			
	ialt Pund	i Gjen- nemsnit Pund	ialt Pund	i Gjen- nemsnit Pund	ialt Pund	i Gjen- nemsnit Pund	ialt Pund	i Gjen- nemsnit Pund	ialt Pund	i Gjen- nemsnit Pund	ialt Pund	i Gjen- nemsnit Pund	ialt Pund	i Gjen- nemsnit Pund
18 ^{60/61}	15,097	3,7	15,655	45,1	464,328	6,5	69,902	10,7	479,425	6,4	85,557	12,4	564,982	6,9
18 ^{61/62}	13,428	4,0	13,187	45,3	479,538	6,2	67,757	9,7	492,966	6,1	80,944	11,2	573,910	6,5
18 ^{62/63}	16,278	4,7	57,059	100,1	489,701	6,0	67,547	9,0	505,979	5,9	124,606	15,4	630,585	6,7
18 ^{63/64}	52,950	15,0	26,229	69,2	582,751	6,6	78,760	11,1	635,701	6,9	104,989	14,1	740,690	7,5
18 ^{64/65}	22,075	5,9	11,527	46,7	575,992	6,5	77,122	9,7	598,067	6,5	88,649	11,0	686,716	6,8
18 ^{65/66}	18,809	5,2	15,088	39,1	581,851	6,1	41,244	8,0	600,660	6,1	56,332	10,1	656,992	5,3
18 ^{66/67}	20,909	5,9	11,837	34,4	716,661	5,9	40,040	7,5	737,570	5,9	51,877	9,1	789,447	6,1
18 ^{67/68}	22,438	6,6	12,258	35,6	791,504	6,0	41,073	8,0	813,942	6,0	53,331	9,7	867,273	6,2
18 ^{68/69}													813,998	5,4
18 ^{69/70}													1,003,177	6,3

Den hele Vægt er altsaa i Løbet af Tiaaret steget med 77,6 %, hvilket omtrent svarer til Stigningen i Antallet af de til Kjøbenhavn ankomne Forsendelser (68,0 %), hvorimod Stigningen i Vægten er betydelig mindre end Stigningen i Vægten af »Stations«-Forsendelserne over hele Landet (109,4 %), hvilket vel kan hidrøre fra, at den Virkning, Jernbane- og Dampskibsvæsenets Udvikling udøver paa Stigningen i Antallet og Vægten af Postpakkerne, stærkest viser sig med Hensyn til Pakkepostforsendelsen til Kjøbenhavn, idet denne By kun har Postforbindelse med andre Stationer ved Hjælp af Jernbaner og Skibe, som netop ere Postvæsenets Konkurrenter ved Godsbefordringen. Tilvæksten i Vægten af det samlede Antal kjøbenhavnske Forsendelser stiller sig for de enkelte Aar i Perioden saaledes i Forhold til 18^{60/61}:

	pCt.
18 ⁶¹ / ₆₂	1,5
18 ⁶² / ₆₃	11,1
18 ⁶³ / ₆₄	31,1
18 ⁶⁴ / ₆₅	21,5
18 ⁶⁵ / ₆₆	16,2
18 ⁶⁶ / ₆₇	39,7
18 ⁶⁷ / ₆₈	53,5
18 ⁶⁸ / ₆₉	44,1
18 ⁶⁹ / ₇₀	77,6.

Det vil sees, at Gangen i Stigningen er omtrent den samme som for hele Landets Vedkommende, men hertil maa bemærkes, at Vægten af de københavnske Forsendelser er saa stor, at den har en meget betydelig Indflydelse paa Vægten i det Hele. Vægten af de københavnske Forsendelser udgjorde nemlig af Vægten for samtlige Pakkesager:

	i 18 ⁶⁷ / ₆₁	i 18 ⁶⁹ / ₇₀
for de private Pakkesagers Vedkommende.....	22,2 0/0	
for K. T. Pakkesagernes Vedkommende.....	48,6 0/0	
for det samlede Antals Vedkommende.....	24,1 0/0	20,5 0/0

At de københavnske Forsendelser ere stegne omtrent lige meget med Hensyn til Antallet og Vægten, viser sig ogsaa, naar man lægger Mærke til, hvorledes Gjennemsnitsvægten af samtlige københavnske Pakkesager i Løbet af Tiaaret har holdt sig omtrent paa samme Punkt. Sammenlignes denne Gjennemsnitsvægt med Gjennemsnitsvægten for alle »Stations«-Forsendelser i hele Landet, viser der sig i det Hele en temmelig nær Overensstemmelse; sammenlignes derimod de private og K. T. Pakkesager hver for sig, sees det, at de københavnske K. T. Pakkesager ere betydelig vægtigere end de tilsvarende Forsendelser over hele Landet, hvilken Forskel navnlig viser sig ved Guld- og Sølv møntforsendelserne, for hvis Vedkommende en lignende Forskel ogsaa er tilstede, hvad Værdien angaaer (see nedenfor).

Værdien af de til Kjøbenhavn ankomne Pakkepostforsendelser sees af nedenstaaende Tabel.

Finants- aaret	Guld- og Sølv møntforsendelserne				Pengebrevene				Samtlige Værdisager						Værdi-Tilvæksten i Procent i For- hold til 18 ⁶⁰ / ₆₁		
	Private		K. T.		Private		K. T.		Private		K. T.		Tilsammen		Private Forsend.	K. T. Forsen- delsr	Alle For- sendelser
	Hele Værdien	Gjennem- snits- værdien	Hele Værdien	Gjennem- snits- værdien	Hele Værdien	Gjennem- snits- værdien	Hele Værdien	Gjennem- snits- værdien	Hele Værdien	Gjennem- snits- værdien	Hele Værdien	Gjennem- snits- værdien	Hele Værdien	Gjennem- snits- værdien			
	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd	Rd			
18 ⁶⁰ / ₆₁	668,283	162,3	228,865	659,6	17,342,954	185,9	6,961,295	1265,6	18,011,237	184,9	7,190,160	1229,5	25,200,397	244,1			
18 ⁶¹ / ₆₂	749,785	227,3	324,294	1114,4	18,764,733	178,5	5,903,307	1121,9	19,514,518	180,0	6,227,601	1122,0	25,742,119	225,9	8,3	÷ 13,4	2,1
18 ⁶² / ₆₃	686,589	198,3	1,560,785	2738,2	16,808,925	147,3	7,920,107	1519,3	17,495,514	148,8	9,480,892	1639,4	26,976,406	218,7	÷ 2,9	31,9	7,0
18 ⁶³ / ₆₄	2,267,957	642,5	519,307	1370,2	18,234,947	152,7	9,055,510	1506,0	20,502,904	166,9	9,574,817	1497,9	30,077,721	232,5	13,8	33,2	19,4
18 ⁶⁴ / ₆₅	1,238,870	331,4	315,358	1276,8	17,253,656	138,3	7,964,264	973,0	18,492,526	143,9	8,279,622	981,9	26,772,148	195,5	2,7	15,2	6,2
18 ⁶⁵ / ₆₆	1,305,297	362,7	481,098	1246,4	20,668,523	153,6	4,906,230	973,5	21,973,820	159,4	5,387,328	992,9	27,361,148	190,9	22,0	÷ 25,1	8,6
18 ⁶⁶ / ₆₇	1,775,614	502,4	590,300	1716,0	25,100,632	155,6	6,662,799	1452,2	26,876,246	163,1	7,253,099	1470,6	34,129,345	201,1	49,2	1,0	35,4
18 ⁶⁷ / ₆₈	1,608,587	473,0	928,874	2700,2	25,541,238	144,1	5,308,553	1210,3	27,149,825	150,3	6,237,427	1318,7	33,387,252	180,0	85,4	÷ 13,8	32,5
18 ⁶⁸ / ₆₉													38,780,284	205,9			53,7
18 ⁶⁹ / ₇₀													37,404,712	188,2			48,4

Stigningen i Værdien er i Tiaaret noget mindre for Kjøbenhavns Vedkommende, end naar hele Landet tages i Betragtning, hvorimod Antallet af Værdisagerne — som ovenfor paaviist — er steget stærkere for de kjøbenhavnske Forsendelsers Vedkommende end for samtlige Forsendelser. Sammenlignes Stigningen i Værdien fra Aar til Aar, viser det sig, at Værdien af de kjøbenhavnske Forsendelser saagodtsom altid, om end ikke i samme Grad, stiger og falder, naar Værdien af samtlige Forsendelser stiger og falder, men dette hidrører maa-skee netop fra, at Værdien af de til Kjøbenhavn ankommende Forsendelser er saa stor, at den har en overveiende Indflydelse paa Forholdet i det Hele. Af den i hele Landet forsendte Værdi udgjorde nemlig Værdien af kjøbenhavnske Forsendelser:

	i 18 ⁶⁰ / ₆₁	i 18 ⁶⁷ / ₆₈	i 18 ⁶⁹ / ₇₀
for de private Forsendelsers Vedkommende	40,8 %	39,8 %	—
- - K. T. Forsendelsers Vedkommende	60,0 %	51,6 %	—
- det samlede Antal Forsend. Vedkomm.	44,3 %	41,6 %	42,8 %

Som det vil sees, er det navnlig med Hensyn til Værdien af de K. T. Forsendelser, at Kjøbenhavn spiller en betydelig Rolle, hvilket ogsaa er naturligt, da de fleste Forsendelser af Statens Midler finde Sted til Kjøbenhavn. Dermed stemmer det ogsaa, at Gjennemsnitsværdien for K. T. Sager er betydelig større ved de kjøbenhavnske Forsendelser end ved hele Landets K. T. Sager, og navnlig gjælder dette med Hensyn til K. T. Sølvmontforsendelser, af hvilke større Beløb i Reglen kun forekomme til Kjøbenhavn og Aarhus. Gjennemsnitsværdien frembyder, hvad samtlige Forsendelser angaaer, for Kjøbenhavns Vedkommende en Stigen og Falden, der nogenlunde svarer til Forsendelserne i hele Landet, derimod er Gjennemsnitsværdien for de private Forsendelser ikke lidet forskjellig.

Det er en Selvfølge, at det kun kan være mindre Beløb, der kunne forlanges udbetalte ved Postanviisning eller Postforskud, da Udbetalingen maa være betinget af, at Posthusenes Kassebeholdninger ere tilstrækkelige til Udredelse af Beløbene. Fra den 1ste April 1860 blev Maximum for Postanviisnings- og Postforskudsbetøb, der hidtil havde været sat til 25 Rd., forhøiet til 50 Rd. for de fleste Postcontoirer, og fra den 1ste Juli 1866 blev dette Beløb sat som Maximum for alle Postcontoirer og Postexpeditioner, samtidig med, at Portoene blev nedsat for de større Beløb, og at der indførtes særegne Postanviisningsblanketter, istedetfor at Postanviisningsindbetalingerne tidligere havde kunnet skee ved almindelige Breve. Fra den 1ste April 1867 blev det tilladt at indbetale 100 Rd. som Postanviisning til Udbetaling i det kjøbenhavnske Postdistrikt.

Mellem Danmark og flere af de tyske Stater har der vel fra tidligere Tid kunnet udvexles Postanviisninger og Postforskud, ligesom der ogsaa har kunnet tages Postforskud paa Breve til Schweiz; men disse Besørgelsesmaader bleve i de første Aar af Perioden kun reent undtagelsesviis benyttede i Forhold til Udlandet, dog med Undtagelse af Postforskud paa Forsendelser fra de tyske Stater til Danmark. I de nævnte Henseender er der indtraadt en Forandring, efterat Taxterne ved de i Løbet af Tiaaret afsluttede Conventioner ere blevne nedsatte meget betydeligt. Efterat der nu i Henhold til Conventionerne med Sverrig og Norge i 1865 siden 1ste August 1866 har kunnet udvexles Postanviisninger og Postforskud ogsaa med disse Lande, fandt ved Slutningen af Perioden en saadan Udvexling Sted mellem Danmark og

1/8. 66 Norge, Postanviisninger og Postforskud til Beløb.....	50 Rd.	
7/8. 66 Sverrig, — — —	50 -	
det nordtyske Forbund, Baden, Bayern, Würtemberg, Postanviisninger og Postforskud til Beløb	75 -	
Luxembourg, Postanviisninger til Beløb	75 -	
de forenede Stater i Nordamerika, Postanviisninger til Beløb.....	66 -	64 Sk.*)

*) I 1871 er endnu tilkommet:

Storbritannien og Irland, Postanviisninger til Beløb 90 Rd.; Constantinopel, Postanviisninger til Beløb 66 Rd. 64 Sk.

For de to sidste Aar af Perioden kan Antallet og Beløbet af de mellem Danmark og de fremmede Stater udvexlede Postanviisninger og Postforskud opgives særskilt, saaledes som det vil fremgaa af nedenstaaende Tabeller, der give en Oversigt over den hele ved de danske Posthuse stedfundne Udvexling af Postanviisninger og Postforskud (kun for de første 8 Aar kan der skjælnes mellem Postforskud paa Breve og Postforskud paa Pakker).

Postanviisninger.

Finants- aaret	Udbetalte ved kongerigske Posthuse										Afsendte til Udlandet							
	Mellem indenlandske Posthuse		Fra Sverrig		Fra Norge		Fra det øvrige Udland		Samtlige udbetalte Postanviisninger		Til Sverrig		Til Norge		Til det øvrige Udland		Ialt til Udlandet	
	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.	Ant.	Beløb Rd.	Ant.	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.
18 ⁶⁰ / ₆₁									67,197	802,080								
18 ⁶¹ / ₆₂									76,688	897,101								
18 ⁶² / ₆₃									80,224	940,200								
18 ⁶³ / ₆₄									83,137	962,031								
18 ⁶⁴ / ₆₅									54,452	615,103								
18 ⁶⁵ / ₆₆									64,356	839,863								
18 ⁶⁶ / ₆₇									47,178	642,041								
18 ⁶⁷ / ₆₈									47,556	840,438								
18 ⁶⁸ / ₆₉	46,391	806,736	888	10,654	595	10,284	10,500	279,228	58,374	1,106,902	106	1,380	67	958	10,791	129,228	10,964	131,566
18 ⁶⁹ / ₇₀	56,832	1,158,994	1,549	24,587	1,419	32,355	10,818	262,389	70,618	1,478,325	624	10,371	288	4,160	15,014	320,649	15,926	335,180

Postforskud.

Finants- aaret	Paa Forsendelser mellem indenlandske Posthuse						Paa Forsendelser til Udlandet					
	Paa Breve		Paa Pakker		Tilsammen		Til Sverrig		Til Norge		Til det øvrige Udland	
	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.	Antal	Beløb Rd.
18 ⁶⁰ / ₆₁	12,423	83,738	13,297	91,255	25,720	174,993						
18 ⁶¹ / ₆₂	14,939	108,240	17,347	128,220	32,286	236,460						
18 ⁶² / ₆₃	18,347	133,083	22,722	170,663	41,069	303,746						
18 ⁶³ / ₆₄	19,294	146,867	23,267	173,259	42,561	320,126						
18 ⁶⁴ / ₆₅	13,469	94,123	19,124	140,408	32,593	234,531						
18 ⁶⁵ / ₆₆	20,078	150,529	29,020	216,250	49,098	366,779						
18 ⁶⁶ / ₆₇	22,672	174,478	38,317	273,585	60,989	448,063						
18 ⁶⁷ / ₆₈	26,917	211,291	47,937	336,395	74,854	547,686						
18 ⁶⁸ / ₆₉					86,988	633,345	411	3,678	198	2,532	3,132	34,413
18 ⁶⁹ / ₇₀					95,043	661,698	522	5,318	239	2,986	2,730	29,718

Post- Forskjellen i de ved Posthusene udbetalte Postanviisningers Antal og Beløb fra Aar til Aar, Tilvæksten i anviisninger. Løbet af Tiaaret samt Gjennemsnitsbeløbet af hver Postanviisning i de forskellige Aar har stillet sig saaledes:

Finants-aaret	Antal	Antallet er fra Aar til Aar		pCt.	Beløb	Beløbet er fra Aar til Aar		pCt.	Tilvæksten er i Forhold til 18 ^{60/61} i pCt.		Gjennemsnits-beløbet af hver Postanviisning
		forøget med	formindsket med			forøget med	formindsket med		Antallet	Beløbet	
18 ^{60/61}	67,197				802,080						Rd. 13,0
18 ^{61/62}	76,688	9,491		14,1	897,101	95,021		11,8	14,1	11,8	11,7
18 ^{62/63}	80,224	3,536		4,6	940,200	43,099		4,8	19,4	17,2	11,7
18 ^{63/64}	83,137	2,913		3,6	962,031	21,831		2,3	23,7	19,9	11,6
18 ^{64/65}	54,452		28,685	÷ 34,5	615,103		346,928	÷ 36,1	÷ 19,0	÷ 23,3	11,3
18 ^{65/66}	64,356	9,904		18,2	839,863	224,760		36,5	÷ 4,2	4,7	13,1
18 ^{66/67}	47,178		17,178	÷ 26,7	642,041		197,822	÷ 23,6	÷ 29,8	÷ 19,9	13,6
18 ^{67/68}	47,556	378		0,8	840,438	198,397		30,9	÷ 29,2	4,8	17,7
18 ^{68/69}	58,374	10,818		22,7	1,106,902	266,464		31,7	÷ 13,1	38,0	19,0
18 ^{69/70}	70,618	12,244		20,9	1,478,325	371,423		33,6	5,1	84,3	20,9
		49,284	45,863			1,220,995	544,750				

Indtil 18^{63/64} finder der en aftagende Stigning Sted saavel af Postanviisningernes Antal som af det paa denne Maade udvexlede Beløb, hvorefter der, som en naturlig Følge af de politiske Forhold, den fjendtlige Besættelse af Hertugdømmerne og Jylland o. s. v.*), i 18^{64/65} indtræder en betydelig Formindskelse. I 18^{65/66} kommer der igjen en naturlig rask Stigning, men derefter indtræder der saavel i Antallet som i Beløbet en saa betydelig Formindskelse, at Antallet ikke har været saa ringe siden 18^{54/55} og Beløbet ikke saa ringe siden 18^{59/60}, og denne Formindskelse vedvarer for begge Finantsaarene 18^{66/67} og 18^{67/68}, hvad Antallet angaaer, medens der dog i 18^{67/68} er en betydelig Stigning, hvad Beløbet angaaer. Grundene til denne Nedgang ere af forskjellig Art. Deels var der efterhaanden næsten overalt bleven indført daglige Poster, hvormed Pengebreve kunde forsendes, deels var Pengebrevstaxten bleven betydelig nedsat ved Loven af 26de September 1865, medens Taxten for Postanviisninger fra den 1ste Juli 1866 som Følge af en anden Regulering var bleven forhøiet for de mindre Beløb (derimod ikke ubetydelig nedsat for de større Beløb). Endelig maa det indrømmes, at Ophævelsen af den tidligere gennem en længere Aarrække tilvante Form, at knytte Indbetalingerne til almindelige Breve, og Indførelsen af den tvungne Benyttelse af Blanketter, der iforveien maae hentes paa Posthuset, i Begyndelsen maatte forekomme Publikum som en mindre hensigtsmæssig Forandring ved Postanviisnings-Indretningen, ved hvilken der derhos samtidig blev indført den Forandring, der ikke var til Publikums Fordeel, at Beløbene paa Udbetalingsstedet skulde afhentes paa Posthuset, medens de tidligere vare blevene Modtagerne tilbragte. — I 18^{68/69} kommer der igjen en betydelig Stigning, der bortfalder i 18^{69/70}. Antallet af Postanviisningerne har dog, som det vil sees af Oversigten over Tilvæksten i Løbet af Tiaaret, i 18^{69/70} ikke tilnærmelsesviis naaet Maximum for Perioden, der falder i 18^{63/64}, men Grunden dertil maa formeentlig for en stor Deel søges i, at Postanviisningsudvexlingen med Hertugdømmerne ikke er saa levende nu, som da disse hørte til det danske Postomraade. Beløbene følge forsaavidt med Antallet, som hine bestandig stige, naar dette stiger, og falde, naar dette falder, men Stigningen og Formindskelsen ere ikke ganske i samme Forhold, saaledes stiger Antallet i 18^{65/66} i Forhold til Antallet i det foregaaende Aar med 18,2 %, medens Beløbet stiger med 36,5 %, altsaa dobbelt saa stærkt; og medens Antallet i 18^{67/68} i Forhold til An-

*) Udvekslingen af Postanviisninger og Postforskuud med Hertugdømmerne Holsteen og Lauenburg var standset fra Slutningen af December Maaned 1863. Udvekslingen med Slesvig fra Begyndelsen af Februar Maaned 1864, i begge Tilfælde indtil Freden blev sluttet. Udvekslingen med Jylland var standset under den fjendtlige Besættelse og aabnedes først igjen den 1ste December 1864. Med de under Krigen oprettede Feltpostcontoirer fandt ingen Udveksling af Postanviisninger og Postforskuud Sted.

tallet i det foregaaende Aar kun stiger med 0,8 %, stiger Beløbet med 30,9 %. Den stadig betydelig større Stigning i Beløbene end i Antallet i de 4 sidste Finantsaar er en naturlig Følge af de ovenfor omtalte Forhøielser af Maximum, der fandt Sted i 1866 og 1867; netop det Samme sees ved Forhøielsen af Maximum i 1860: i 18^{60/60} forsendtes der et Antal af 76,198 Postanviisninger til et Beløb af 646,096 Rd., i 18^{60/61} et Antal af 67,197 til et Beløb af 802,080 Rd. Denne Forskel i Stigningen af Antallet og Beløbet fremgaaer yderligere af Oversigten over Gjennemschnittsbeløbet af hver Postanviisning i de forskjellige Aar. Tilvæksten eller Formindskelsen for de enkelte Aar i Forhold til det første Aar i Perioden fremgaaer af den ovenfor givne Oversigt, hvoraf ogsaa sees, at Stigningen i hele Tiaaret har været 5,1 %.

De fra Udlandet indløbne Postanviisninger have, som det af Tabellen vil sees, udgjort af det hele Antal: i 18^{68/69} 20,5 %, i 18^{69/70} 19,5 %; af det hele Beløb derimod: i 18^{68/69} 27,1 %, i 18^{69/70} 21,6 %. At disse Postanviisningers Beløb i Forhold til Antallet saaledes er større, end Tilfældet er med Postanviisningerne i det Hele, finder sin Forklaring deri, at Postanviisningerne fra det sydlige Udland — der udgjøre det overveiende Antal af udenrigske Postanviisninger — kunne lyde paa 75 Rd. pr. Stk., medens de indenlandske Postanviisninger i Almindelighed (nemlig med Undtagelse af Postanviisninger til Kjøbenhavn) i det Høieste maae lyde paa 50 Rd. hver. Forsaavidt man kan slutte fra de 2 Aar, for hvilke Postanviisningerne fra Udlandet kunne opgives særskilt, stige disse meget langsommere end de indenlandske Postanviisninger, idet de udenrigske fra 18^{68/69} til 18^{69/70} vise en Stigning i Antallet af 15,9 %, i Beløbet af 6,4 %, medens den tilsvarende Stigning for Postanviisningerne i det Hele var 21,0 % og 33,6 %.

Med Hensyn til Postanviisningerne til Udlandet stille Forholdene sig saaledes for de 2 Aar, for hvilke disse Postanviisninger særlig kunne opgives:

Stigningen i Antallet fra 18 ^{68/69} —18 ^{69/70} var.....	45,3 %.
— i Beløbet - - - - -	154,8 -
Gjennemschnittsbeløbet af Postanviisningerne i 18 ^{68/69} var.....	12 Rd.
— - - - - i 18 ^{69/70} -	21 -

Siden 1ste August 1858 have Postanviisningsbeløb kunnet anvises til Udbetaling ved Telegram. Denne Anviisningsmaade benyttes imidlertid ikke meget, undtagen under langvarig Istransport. I 18^{69/70} udgjorde Telegram-Postanviisningernes Antal 2,341 (3,3 % af det hele Antal) og deres Beløb ialt 130,855 Rd. (8,9 % af det hele Beløb).

Forskjellen i de mellem kongerigske Posthuse vexlede Postforskuks Antal og Beløb fra Aar til Aar, Tilvæksten i Løbet af Tiaaret og Gjennemschnittsbeløbet af hvert Postforskuks har stillet sig saaledes:

Finants- aaret	Antal	Antallet fra Aar til Aar		pCt.	Beløb	Antallet fra Aar til Aar		pCt.	Tilvæksten er i Forhold til 18 ^{60/61} i pCt.		Gjennem- schnitts- beløbet af hvert Post- forskuks
		forøget med	formind- sket med			forøget med	formind- sket med		Antallet	Beløbet	
18 ^{60/61}	25,720				174,993						Rd
18 ^{61/62}	32,286	6,566		25,5	236,460	61,467		35,1	25,5	35,1	6,8
18 ^{62/63}	41,069	8,783		27,2	303,746	67,286		28,5	59,7	73,6	7,3
18 ^{63/64}	42,561	1,492		3,6	320,126	16,380		5,4	65,5	82,9	7,4
18 ^{64/65}	32,593		9,968	÷ 23,4	234,531		85,595	÷ 26,7	26,7	34,0	7,5
18 ^{65/66}	49,098	16,505		50,6	366,779	132,248		56,4	90,9	109,6	7,2
18 ^{66/67}	60,989	11,891		24,2	448,063	81,284		22,2	131,1	156,0	7,5
18 ^{67/68}	74,854	13,865		22,7	547,686	99,623		22,2	191,0	213,0	7,3
18 ^{68/69}	86,988	12,134		16,2	633,345	85,659		15,6	238,2	261,9	7,3
18 ^{69/70}	95,043	8,055		9,3	661,698	28,353		4,5	269,5	278,1	7,0
		79,291	9,968			572,300	85,595				

Til denne Tabel er at bemærke, at de for Tidsrummet 18⁶²/₆₃—18⁶⁷/₆₈ anførte Tal angive Antallet og Beløbet af de indleverede Postforskud, uden at de senere som uindløste tilbagesendte Postforskud ere fra-dragne. De virkelig udbetalte Postforskud for disse Aar ere altsaa, baade hvad Antallet og Beløbet angaaer, noget mindre, end Tabellerne angive, men da ikkun Antallet af de ubesørgede Postforskud kan opgives (see nedenfor) og dette ikke er saa stort, at Forskjelligheden i Opgjørelsen bevirker nogen væsentlig Urigtighed ved Sammenligningen, er denne foretaget efter Tallene i Hovedtabellerne.

Postforskudsinstitutionen har i den omhandlede Periode været i stadig Udvikling; naar undtages 18⁶⁴/₆₅, i hvilket Aar der ganske naturlig var en Tilbagegang, er saavel Antallet som Beløbet steget fra Aar til Aar, saa at det sidste Aar i Perioden viser det største Antal og det største Beløb; men Fremgangen er aftagende, og navnlig har Fremgangen fra 18⁶⁸/₆₉ til 18⁶⁹/₇₀ været forholdsviis ringe. Der har ikke været nogen særdeles væsentlig Forskjel paa Stigningen i Antallet og Stigningen i Beløbet, Postforskudenes Gjennemsnitsbeløb er paa lidt nær det samme i Begyndelsen og i Slutningen af Perioden, og den i 18⁶⁶/₆₇ stedfundne Forhøielse af Maximum har — i Modsætning til hvad der er Tilfældet med Postanviisningerne — ikke haft nogen Indflydelse paa Gjennemsnitsstørrelsen af Postforskudsbeløbet. Som det vil sees, ere Postanviisningsbeløbene gennemgaaende meget større end Postforskudsbeløbene. For disse sidstes Vedkommende er Forholdet mellem Postforskud paa Breve og Postforskud paa Pakker følgende:

Finantsaaret	Af det hele Antal udgjorde Postforskudene		Gjennemsnitsbeløbet af Postforskud	
	paa Breve pCt.	paa Pakker pCt.	paa Breve Rd.	paa Pakker Rd.
18 ⁶⁰ / ₆₁	48,3	51,7	6,7	6,9
18 ⁶¹ / ₆₂	46,2	53,8	7,1	7,4
18 ⁶² / ₆₃	44,7	55,3	7,3	7,5
18 ⁶³ / ₆₄	45,3	54,7	7,6	7,4
18 ⁶⁴ / ₆₅	41,3	58,7	7,0	7,3
18 ⁶⁵ / ₆₆	40,9	59,1	7,5	7,5
18 ⁶⁶ / ₆₇	37,1	62,9	7,7	7,1
18 ⁶⁷ / ₆₈	35,9	64,1	7,8	7,0

Det sees altsaa, at medens Gjennemsnitsbeløbet omtrent er det samme, er derimod Antallet af Postforskud paa Breve stadig nedadgaaende i Forhold til Pakkepostforskudene, men da det af den ovenanførte Tabel viser sig, at Brevpostforskudene ingenlunde aftage, men derimod i Tiden fra 18⁶⁰/₆₁ til 18⁶⁷/₆₈ ere stegne 216,7 %, hidrører Pakkepostforskudenes tiltagende Overvægt fra, at disse stige raskere (i det nævnte Tidsrum er Stigningen 360,5 %). Dette er et Beviis paa, at det mere og mere bliver almindeligt ved mindre Vareforsendelser at tage Betalingen som Postforskud. Paa denne for Publikum særdeles bekvemme Maade er der, som det fremgaaer af de ovenanførte Tabeller, i 18⁶⁹/₇₀ omsat 336,395 Rd. i Smaabeløb paa gennemsnitlig 7 Rd.

Det er formeentlig ikke uden Interesse at erfare, hvormange Postforskud der ere afsendte uden at være indløste af Adressaterne. Herom haves Oplysninger fra 18⁶²/₆₃—18⁶⁷/₆₈, og det fremgaaer deraf, at de uindløste Postforskud udgjorde:

i Finantsaaret	Ved Brev- posten	Ved Pakke- posten	De uindløste Postforskud udgjorde af det hele Antal	
			Brevpost- forskud pCt.	Pakkepost- forskud pCt.
18 ⁶² / ₆₃	1,233	354	6,7	1,6
18 ⁶³ / ₆₄	1,221	436	6,8	1,9
18 ⁶⁴ / ₆₅	703	293	5,2	1,5
18 ⁶⁵ / ₆₆	1,017	388	5,1	1,3
18 ⁶⁶ / ₆₇	1,468	512	6,5	1,3
18 ⁶⁷ / ₆₈	1,447	728	5,4	1,5

Heraf sees, hvad i og for sig ogsaa er naturligt, at Pakkepostforskudene langt sjældnere nægtes indløste end Postforskud paa Breve.

De i den ovenstaaende Tabel anførte Postforskud »paa Forsendelser mellem kongerigske Posthuse« indbefatte ikke de fra Udlandet hertil ankomne Postforskudsforsendelser, idet de paa disse hvilende Postforskudsbeløb ere blevne det danske Postvæsen debiterede i Forbindelse med Portoen og saaledes ikke kunne opgives særskilt. Om de paa Forsendelser til Udlandet hvilende Postforskud haves Oplysning for de 2 sidste Aar af Perioden (see ovenstaaende Tabel), og det sees, at disse Postforskud ikkun have udgjort:

i 18⁶⁸/₆₉ et Antal af 3,741 og et Beløb af 40,623 Rd.

i 18⁶⁹/₇₀ - - - 3,491 - - - 38,022 - ,

samt at der endog i Løbet af 18⁶⁹/₇₀ har været en Nedgang for det sydlige Udlands Vedkommende. Derimod sees Postforskudene til Sverrig og Norge at være i Tiltagen.

Sammenligner man Postanviisningernes og Postforskudenes Frem- og Tilbagegang, da viser det sig, at netop i de 2 Aar 18⁶⁶/₆₇ og 18⁶⁷/₆₈, da der var en saa betydelig Tilbagegang med Hensyn til Postanviisningerne, var der en betydelig Fremgang med Hensyn til Postforskudene, og det er maaskee ikke urimeligt at antage, at den stærke Stigning i Postforskudene har været medvirkende Aarsag til Tilbagegangen i Postanviisningerne; det er nemlig naturligt, at efterhaanden som det mere og mere bliver Skik og Brug f. Ex. ved Vareforsendelser at tage Betalingen for Gjenstandens Indhold ved Postforskud, bortfalder en heel Deel af de Postanviisninger, der tidligere have tjent til at dække slige Betalinger.

Post- Den hele Omsætning, som Postvæsenet ved Postanviisnings- og Postforskudsindretningen har besørget, anviisnings- udgjør efter det Foranførte, naar man holder sig til de her i Landet udbetalte Beløb:

i 18⁶⁰/₆₁..... 977,073 Rd.

i 18⁶⁸/₆₉..... 1,780,870 -

i 18⁶⁹/₇₀..... 2,178,045 -

og Post-
forskuds-
beløbene
i det Hele.

Kjøbenhavn spiller naturligviis en meget betydelig Rølle med Hensyn til Postanviisninger og Postforskud. Med Hensyn til Bedømmelsen af Kjøbenhavns Betydning i saa Henseende maa det bemærkes, at medens Statistiken over Postanviisningerne er bleven ført paa samme Maade i hele Tiaaret, er der med Hensyn til Postforskudene foregaaet den Forandring, at de fra den 1ste April 1868 ere blevne optagne i Statistiken efter, hvor Beløbene udbetales, medens de i Periodens tidligere Aar optoges i Statistiken efter, hvor Beløbene indbetaltes; imidlertid bliver det derved muligt at faae en Forestilling om, i hvilket Forhold Kjøbenhavn deeltager saavel i Afsendelsen som i Modtagelsen af Postforskud. Forholdet for Kjøbenhavn stiller sig saaledes, som det vil sees

af nedenstaaende Tabeller, hvor det altsaa maa erindres, at Opgjørelserne af Postforsrudene for de 2 sidste Aar ere forskjellige fra Opgjørelserne i de tidligere Aar.

Postanviisninger.

i Finantsaaret	Antal	pCt. af det samlede Antal	Beløb	pCt. af det samlede Beløb
18 ⁶⁰ /61	33,377	49,7	449,116	56,0
18 ⁶¹ /62	37,058	48,3	483,570	53,9
18 ⁶² /63	38,965	48,6	501,857	53,4
18 ⁶³ /64	39,887	48,0	516,571	53,7
18 ⁶⁴ /65	28,565	52,5	354,169	57,6
18 ⁶⁵ /66	29,995	46,6	473,083	56,3
18 ⁶⁶ /67	21,592	45,8	320,448	49,9
18 ⁶⁷ /68	21,695	45,6	434,820	51,7
18 ⁶⁸ /69	28,648	49,1	624,524	56,4
18 ⁶⁹ /70	35,693	50,5	918,819	62,2

Postforsrud.

i Finantsaaret	Antal	pCt. af det samlede Antal	Beløb	pCt. af det samlede Beløb
18 ⁶⁰ /61	3,159	12,3	20,911	11,9
18 ⁶¹ /62	3,113	9,6	22,854	9,7
18 ⁶² /63	3,390	8,3	23,709	7,8
18 ⁶³ /64	3,633	8,5	24,616	7,7
18 ⁶⁴ /65	2,711	8,3	13,187	5,6
18 ⁶⁵ /66	2,654	5,4	10,192	2,8
18 ⁶⁶ /67	2,667	4,4	11,232	2,5
18 ⁶⁷ /68	2,949	3,9	15,700	2,9
18 ⁶⁸ /69	62,159	71,5	478,285	75,5
18 ⁶⁹ /70	66,982	70,5	493,482	74,6

For Postanviisningernes Vedkommende stiller Forholdet sig altsaa saaledes, at omtrent Halvdelen af Antallet og noget over Halvdelen af Beløbet af alle Postanviisninger kommer paa Kjøbenhavn; at Beløbet i de sidste Aar viser sig tilbøieligt til for Kjøbenhavn at stige noget i Forhold til Antallet, beroer naturligt paa, at man, som ovenfor anført, fra 1ste April 1867 kan anvise paa Kjøbenhavn indtil et Beløb af 100 Rd.

For Postforsrudenes Vedkommende viser der sig en meget betydelig Forskel eftersom man lægger den ene eller den anden Opgjørelsesmaade til Grund for Sammenligningen. Opgjørelserne for de 8 første Aar i Perioden vise, at der ikkun ankommer faa Postforsrudsfor sendelser til Kjøbenhavn, saaledes endog, at denne Slags Forsendelser til Kjøbenhavn er i stadig forholdsvis Aftagen. Derimod vise Opgjørelserne for de 2 sidste Aar i Perioden, at Antallet af de Postforsrudsfor sendelser, der afgaae fra Kjøbenhavn, udgjør ikke langt fra $\frac{3}{4}$ af samtlige Forsendelser af denne Art; Beløbet udgjør endog fuldt $\frac{3}{4}$. Betragter man Antallet af Postanviisninger og Postforsrud i Forhold til Folkemængden, stiller Forholdet sig saaledes:

1860 kom der 0,04 Postanviisning paa hvert Individ.

1870 - - 0,04 — - - —

1860 - - 0,02 Postforsrud - - - —

1870 - - 0,05 — - - —

Tidender og Tidsskrifter, der forøvrigt ikke ere Postvæsenets Eneret undergivne, kunne — foruden at Tidender forsendes i Breve eller Pakker — overgives Postvæsenet til Besørgelse uden at være særlig adresserede til og Modtagerne, idet det danske Postvæsen, i Lighed med hvad der finder Sted i Norge, Sverrig og Tydskland, Tidsskrifter, paatager sig at aflevere Exemplarerne til dem, der for Postvæsenet for hver Abonnementstermin forud ere opgivne som Modtagere. I Forbindelse dermed paatager Postvæsenet sig endvidere — i Modsætning til hvad der finder Sted i de fleste andre Lande — at modtage Bestillingerne og opkræve Betalingen til Udgiverne; og at denne sidste Deel af Forretningerne er til Fordeel for Publikum, sees bl. A. deraf, at Postvæsenet i det fore-

•Stations-
Aviser.

liggende Tidsrum i Kongeriget kun reent undtagelsesviis har besørget Tidender og Tidsskrifter uden tillige at besørge Abonnementsmodtagelsen. Disse Undtagelsestilfælde ere derfor heller ikke tagne i Betragtning ved nedenstaaende Tabel, der giver en Oversigt over Exemplar- og Nummerantallet af de Tidender og Tidsskrifter, der i hvert af Periodens Finantsaar ere ankomne til Postcontoirerne og Postexpeditionerne og omdeelte af disse.

Finantsaaret	Exemplar- antal pr. Kvartal	Nummerantal for Aaret	Exem- plarernes Stigning i pCt. i Forhold til 18 ⁶⁰ / ₆₁	Nummer- antallets Stig- ning i pCt. i Forhold til 18 ⁶⁰ / ₆₁
18 ⁶⁰ / ₆₁	23,065	5,613,389		
18 ⁶¹ / ₆₂	23,015	5,689,083	÷ 0,002	1,3
18 ⁶² / ₆₃	30,061	6,496,401	30,3	15,7
18 ⁶³ / ₆₄	28,704	6,991,465	24,4	24,5
18 ⁶⁴ / ₆₅	29,261	7,417,255	26,9	32,1
18 ⁶⁵ / ₆₆	33,868	7,519,367	46,8	34,0
18 ⁶⁶ / ₆₇	36,238	7,895,187	57,1	40,6
18 ⁶⁷ / ₆₈	38,182	7,777,984	65,5	38,6
18 ⁶⁸ / ₆₉	41,096	8,352,741	78,2	48,8
18 ⁶⁹ / ₇₀	43,327	9,041,365	87,8	61,1

Det viser sig saaledes, at der har været en meget betydelig Stigning saavel i Exemplarantallet som i Nummerantallet, en Stigning, der er større (med Hensyn til Exemplarantallet endog betydelig større) end Stigningen af Brevantallet. Exemplarantallet er steget i stærkere Grad end Nummerantallet, hvilket finder sin Forklaring i, at flere illustrerede Ugeblade og periodiske Tidsskrifter i denne Periode have faaet en betydelig Udvidelse. Stigningen af Exemplarantallet har ikke været jævn; der er en ubetydelig Tilbagegang i 18⁶¹/₆₂, derpaa en meget stærk Stigning i 18⁶²/₆₃, derefter en Tilbagegang i de næste 2 Aar, men fra 18⁶⁵/₆₆ en jævn og stærk Stigning. Nummerantallet har været i jævn Stigning fra Aar til Aar, naar undtages 18⁶⁷/₆₈, hvor der viser sig en ringe Tilbagegang.

•Distrikts-
Aviser.

Foruden de ovenanførte, mellem Postcontoirerne og Postexpeditionerne befordrede Tidender og Tidsskrifter har Postvæsenet besørget følgende Aviser fra Udgivelsesstederne til Brevsamlingsstederne og med Landpostbudene (•Distrikts•-Aviser):

Finantsaaret	Exemplar- antal pr. Kvartal	Nummerantal for Aaret	Exem- plarernes Stigning i pCt. i Forhold til 18 ⁶⁰ / ₆₁	Nummer- antallets Stig- ning i pCt. i Forhold til 18 ⁶⁰ / ₆₁
18 ⁶⁰ / ₆₁	1,755	342,390		
18 ⁶¹ / ₆₂	1,508	386,043	÷ 14,1	12,7
18 ⁶² / ₆₃	2,076	449,050	18,3	31,2
18 ⁶³ / ₆₄	2,721	614,329	55,0	79,4
18 ⁶⁴ / ₆₅	2,805	757,000	59,8	121,1
18 ⁶⁵ / ₆₆	3,804	911,411	116,8	166,2
18 ⁶⁶ / ₆₇	3,837	996,069	118,6	190,9
18 ⁶⁷ / ₆₈	5,068	1,290,220	188,8	276,8
18 ⁶⁸ / ₆₉	5,456	1,462,330	210,9	327,1
18 ⁶⁹ / ₇₀	6,612	1,795,513	276,8	424,4

Denne overordentlig stærke Tilvæxt i Løbet af Tiaaret er ikke alene langt betydeligere end Tilvæksten i Antallet af »Distrikts«-Brevene (231,3 %), men den er endog for Exemplarernes Vedkommende 2½ Gang saa stor som Tilvæksten i Antallet af de mellem Postcontoirerne og Postexpeditionerne befordrede Aviser. Denne stærke Tilvæxt skyldes selvfølgelig Udvidelsen af Brevsamlings- og Landpostindretningen, i hvilken Henseende det imidlertid vel maa erindres, at Tilvæksten ved »Distrikts«-Aviserne ikke er Udtrykket for Tilvæksten i de paa-gjældende Blades Udbredelse, idet denne vistnok i Reglen ikke er bleven synderlig større ved Oprettelsen af Brevsamlingssteder og Landposter, før hvis Tilblivelse Exemplarerne derimod ere blevene besørgede ved private Bude. Dette tjener ogsaa til at forklare, at Tilvæksten i Antallet mellem Postcontoirerne og Postexpeditionerne — der kan betragtes som en ligefrem Tilvæxt i Udbredelsen — er meget mindre. Nummerantallet af »Distrikts«-Aviserne er steget i endnu højere Grad end Exemplarantallet, og dette hænger sammen med den nedenfor omtalte Udvidelse af Hyppigheden, navnlig af Provindsbladene. Det er nemlig en Selvfølge, at det især er disse, der i Poststatistiken figurere som »Distriktsaviser«, medens de derimod — som det nedenfor vil sees — kun spille en ubetydelig Rolle i Antallet af Aviser mellem Postcontoirerne og Postexpeditionerne.

Efter det Ovenanførte udgjorde Exemplarantallet af samtlige de i Kongeriget af Postvæsenet omdeelte Tidender og Tidsskrifter

i 1860/61.....24,820

i 1869/70.....49,939

Samtlige
ankomne
Aviser.

hvorefter der altsaa i 1860 kom 1 Expl. paa 64,8 Mennesker, i 1870 derimod 1 Expl. paa 35,7 Mennesker; Stigningen i Avisantallet har altsaa været næsten 10 Gange større end Tilvæksten af Befolkningen (101,2 % mod 10,9 %).

Det vil ikke være uden Interesse at see, hvorledes det omdelte Antal Exemplarer opløser sig i københavnske Aviser, Provindsaviser og fremmede Aviser fra de forskjellige Lande. En saadan Opløsning, der er foretaget for det sidste Aar i Perioden, viser, at af de omdeelte Tidender og Tidsskrifter udgjorde

	Antal Exemplarer pr. Kvartal	Nummere for Aaret	i Procent af det hele Antal Expl. Nummere	
københavnske: til andre Postcontoirer og Postexpeditioner.....	33,366	8,635,513	66,8	79,9
Provindsaviser: — — — — —	7,514		15,1	
københavnske: til de nærmeste Brevsamlingssteder og med Landpostbudene	1,102	309,172	2,3	2,8
Provindsaviser: — — — — —	5,510	1,486,341	11,0	13,7
Svenske	204	35,664	0,4	0,3
Norske	155	23,882	0,3	0,2
Slesvigske	586	108,792	1,3	1,0
Holsteenske	45	6,526	"	"
Hamburgske og Lübeckske	547	93,778	1,1	0,9
Tydske og østerrigsk-ungarske	532	74,742	1,1	0,7
Franske	112	24,328	0,3	0,2
Engelske og amerikanske	217	21,624	0,4	0,2
Andre udenlandske	49	16,516	0,1	0,1

Det vil heraf sees, at af samtlige omdelte Tidender og Tidsskrifter udgjorde:

	Exemplarer	Nummere
de indenrigske.....	95,1 %	96,3 %
de fremmede	4,9 %	3,7 %

Samtlige For at see hvilket Antal indenrigske Blade der er sendt med Posten, maa endvidere det Antal, der for-
 afsendte sendes fra Danmark til Udlandet, tages i Betragtning. I 18^{69/70} forsendtes:
 Aviser.

	Kjøbenhavnske Aviser:		Provindsaviser:	
	Exemplarer kvartaliter	Nummere for Aaret	Exemplarer kvartaliter	Nummere for Aaret
til Norge	1,332	148,362	73	13,996
- Sverrig	667	139,536		
- Slesvig, Holsteen, Hamburg og Lübeck..	1,288	152,710	106	22,988
- Tydskland	123	28,044	20	2,100

Efter det Foranførte udgjorde altsaa det hele Antal af de af Postvæsenet befordrede kongerigske Tidender og Tidsskrifter i 18^{69/70} 51,101 Exemplarer og 10,938,762 Nummere. Hvorledes dette Antal i det sidste Aar af Perioden fordeler sig paa kjøbenhavnske Blade og Provindsblade til de forskjellige Poststeder, sees af nedenstaaende Oversigt, der tillige til Sammenligning angiver Forholdet i det første Aar af Perioden.

	I Finantsaaret 18 ^{60/61} .						I Finantsaaret 18 ^{69/70} .							
	Mellem Post- contoirer og Postexpeditioner samt til Udlandet		Til Brev- samlingssteder og med Landpostbude		Tilsammen		Mellem Post- contoirer og Postexpeditioner		Til Udlandet		Til Brev- samlingssteder og med Landpostbude		Tilsammen	
	Expl.	Nummere	Expl.	Nummere	Expl.	Nummere	Expl.	Nummere	Expl.	Nummere	Expl.	Nummere	Expl.	Nummere
Kjøbenhavnske Blade	16,537	4,648,177	222	75,618	16,759	4,723,795	33,366	6,606,468	3,410	468,652	1,102	309,172	37,878	7,384,292
Provindsblade	6,338	1,086,486	1,551	269,580	7,889	1,356,066	7,514	2,029,045	199	39,084	5,510	1,486,341	13,223	3,554,470
	22,875	5,734,663	1,773	345,198	24,648	6,079,861	40,880	8,635,513	3,609	507,736	6,612	1,795,513	51,101	10,938,762
Procentandelen var altsaa:														
Kjøbenhavnske Blade	72,3	81,1	12,5	21,9	68,0	77,8	81,5	76,5	94,5	92,3	20,9	17,2	74,1	67,5
Provindsblade	27,7	18,9	87,5	78,1	32,0	22,2	18,5	23,5	5,5	7,7	80,9	82,8	25,9	32,5

Det viser sig altsaa, at de kjøbenhavnske Blade have en meget betydelig Overvægt over Provindsbladene, dog med Undtagelse af »Distrikts«-Aviserne til Brevsamlingsstederne og med Landpostbudene. I sidstnævnte Henseende er Provindsbladenes Overvægt dog ikke saa stor, som man skulde formode, naar det erindres, at de under de kjøbenhavnske Posthuse hørende Brevsamlingssteder neppe udgjøre $\frac{1}{10}$ af samtlige Brevsamlingssteder.

For det sidste Aar i Perioden har det været muligt at opgjøre de til Udlandet afsendte Aviser for sig, og det viser sig da, at Exemplarantallet af disse Aviser — der selvfølgelig ikke indbefatter de under Korsbaand eller i det saakaldte Francoabonnement afsendte Exemplarer — i det Hele har udgjort 7,1 % af det samlede Antal afsendte Exemplarer af danske Blade. Det er selvfølgelig især kjøbenhavnske Blade, der afsendes til Udlandet; i 18^{69/70} udgjorde Exemplarerne af Provindsaviserne til Udlandet ikkun 1,5 % af det hele Antal Provindsaviser. Disses Udbredelse falder derimod især i den nærmeste Egn om Udgivelsesstedet, hvorfor ogsaa Provindsaviserne til Brevsamlingsstederne og med Landpostbudene i 18^{60/61} udgjorde 19,7 % og i 18^{69/70} endog 41,7 % af det hele Antal Exemplarer af Provindsaviser. Sammenligner man det første og det sidste Aar af Perioden med Hensyn til de Exemplarer, der forsendes til Steder, hvor der findes Postcontoir eller Postexpedition, samt til Udlandet, viser der sig i Løbet af Tiaaret en Stigning af 21,614 Exemplarer eller 94,5 %. Denne Forøgelse, der kan betragtes som en Tilvæxt i Udbredelsen (hvad derimod, som ovenfor omtalt, ikke ligefrem gjælder om Forøgelsen af »Distrikts«-Avisernes Exemplarantal), er for de til Kongeriget bestemte Exemplarers Vedkommende saameget større, som der neppe kan tvivles om, at der af de Exemplarer, der ere opførte i Antallet for 18^{60/61}, er ind-

befattet mange flere Exemplarer til Hertugdømmerne, end der i 18^{69/70} er opført i Antallet til Udlandet. Selv om man for 18^{60/61} kun paaregner et saadant Antal Aviser til Hertugdømmerne og det øvrige Udland, der forholdsmæssig svarer til Resultatet for 18^{69/70}, bliver der for de til kongerigske Postcontoirer eller Postexpeditioner bestemte kongerigske Avisers Vedkommende en Forskjel imellem det første og det sidste Aar i Perioden af 19,858 eller, som ovenfor nævnt, 94,5 %. For de københavnske Aviser er denne Tilvæxt 113,7 %, for Provindsbladene derimod kun 40,9 %, hvilket altsaa vil sige, at de heromhandlede Exemplarer af københavnske Blade i Tiaaret ere voxede henved 4 Gange saa stærkt i Antal som Provindsbladene. Tager man derimod samtlige afsendte Exemplarer (altsaa ogsaa »Distrikts«-Aviserne og Aviserne til Udlandet) under Eet, er Tilvæksten i Perioden for de københavnske Aviser 126,0 %, for Provindsaviserne 67,6 %. Hvad Nummerantallet i det Hele angaaer, da er de københavnske Avisers Overvægt over Provindsaviserne i det sidste Aar af Perioden ikke saa stor, som Tilfældet er med Exemplarerne, medens det Omvendte gjælder i det første Aar. Grunden til denne Forandring — der ogsaa stemmer med, at Nummerantallet af de københavnske Aviser i Løbet af Tiaaret ikkun er voxet med 56,3 %, medens Exemplarantallet, som sagt, er voxet med 126,0 % — maa søges deri, at der i København efterhaanden er opstaaet en Deel nye Ugeblade og andre sjældnere udkommende Blade, der have faaet en betydelig Udbredelse, hvorimod Udviklingen for samtlige Provindsavisers Vedkommende mere er gaaet i Retning af en hyppigere Udgivelse. Dette Forhold fremgaaer nærmere af nedenstaaende Tabel, der viser Antallet af de forskjellige Blade, ordnede efter Hyppigheden, og de Forandringer, der i Løbet af Perioden ere foregaaede; for det første og det sidste Aar i Perioden er tillige Exemplarantallet for de forskjellige Klasser af Bladene tilføjet.

Tidender og Tidsskrifter, der udkom:	18 ^{60/61}				18 ^{62/63}		18 ^{64/65}		18 ^{65/66}		18 ^{67/68}		18 ^{69/70}			
	Kjøbenhavn- ske Blade		Provinds- blade		Kjøbenhavn- ske Blade	Provindsblade	Kjøbenhavn- ske Blade	Provindsblade	Kjøbenhavn- ske Blade	Provindsblade	Kjøbenhavn- ske Blade	Provindsblade	Kjøbenhavn- ske Blade		Provinds- blade	
	Antal Blade	Antal Exem- plarer	Antal Blade	Antal Exem- plarer									Antal Blade	Antal Exem- plarer	Antal Blade	Antal Exem- plarer
fra 6-12 Gange ugentl.	9	9,766	2	607	8	4	10	4	16	6	13	5	13	17,319	12	5,189
- 1-5 — —	7	1,013	52	6,537	7	56	5	57	5	58	3	70	3	768	68	6,932
1 Gang ugentlig	27	4,932	2	39	21	7	27	10	27	13	40	12	30	10,579	6	480
mindre end 1 G. ugentl., men mere end 1 G. mdl. }	7	329	2	427	4	»	8	1	8	1	13	1	18	8,139	2	434
1 G. maanedl. el. sjældn.	11	588	7	279	15	5	18	7	16	8	17	10	20	965	3	188
Ubestemt*)	2	131	»	»	3	»	2	»	2	»	1	»	1	108	»	»
Ialt.	63	16,759	65	7,889	58	72	70	79	74	86	87	98	85	37,878	91	13,223

Af denne Tabel sees, at de med Posten forsendte kongerigske Blades Antal i Løbet af Tiaaret er steget fra 128 til 176 eller tiltaget med 37,5 %. Af denne Stigning falder 22 paa de københavnske Blade, og 26 paa Provindsbladene. Disse sidste, der i 18^{69/70} udgjorde et Antal af 91 og udkom i 60 forskjellige Byer, ere stadig vedblevne at være talrigere end de københavnske, og denne Overvægt hidrører udelukkende fra de Blade, der udkom 2, 3, 4 eller 5 Gange ugentlig, idet der for alle de andre Klassers Vedkommende udkommer flere — hvad Ugebladene og de sjældnere udkommende Blade angaaer endog langt flere — københavnske. Naar man sammenligner det Antal Exemplarer, der i det første og det sidste Aar af Perioden falder paa de forskjellige Klasser, viser det sig, at der for de københavnske Ugeblades Vedkommende i 18^{60/61} kom 183 Expl., i 18^{69/70}

*) Herunder for 18^{60/61} Rigsdagstidenden med 121 Exemplarer.

derimod 353 Expl. paa hvert Blad, altsaa en Forøgelse af 170 Expl. pr. Blad, hvorimod Forøgelsen for de fra 6—12 Gange udkommende kjøbenhavnske Blade udgjør 247 Expl. pr. Blad. For de 2, 3, 4 og 5 Gange udkommende Provindsblade (der udgjøre den overveiende Deel af alle Provindsaviser) er der en Nedgang i Gjennemsnitsantallet af Exemplarerne for hvert Blad, hvilket maaskee hidrører fra, at de nye Blade for Størstedelen ere Aviser, hvis Udbredelse er indskrænket til Udgivelsesstedet og den nærmeste Omegn, saa at der kun sendes faa Exemplarer med Posten.

Ophørte Aviser. Det er, som det vil sees, ikke nogen ringe Fluctuation i Bladforholdene, der har fundet Sted i Perioden. Men den har endog været større, end det i Tabellen er anskueliggjort, idet nemlig en Mængde Blade kun have eksisteret saa kort Tid, at baade deres Begyndelse og Ophør ligge indenfor det første og det sidste Aar i Perioden. I saa Henseende kan det bemærkes, at af de i Aaret 1860 i Postvæsenets Avisfortegnelse optagne kongerigske Blade udgik af Avisfortegnelsen:

i samme Aar.....	3	kjøbenhavnske Blade
i det 1ste Aar efter	5	— , 2 Provindsblade
i - 2det - —	4	— , 1 —
i - 3die - —	1	— , 2 —
i - 5te - —	1	— " "
i - 10de - —	1	— " "

samt at af de i Løbet af Perioden til Optagelse i Avisfortegnelsen udslettedes:

i samme Aar, som Udgivelsen paabegyndtes: 14	kjøbenhavnske Blade,	11	Provindsblade
i det 1ste Aar derefter	28	—	15 —
i - 2det - —	12	—	5 —
i - 3die - —	10	—	3 —
i - 4de - —	2	—	1 —
i - 5te - —	2	—	2 —
i - 6te - —	3	—	2 —
i - 7de - —	"	—	2 —
i - 8de - —	1	—	1 —
i - 9de - —	"	—	2 —

Ved disse Angivelser er derhos at bemærke, at de ophørte Blades Tilværelse som oftest har været kortere end Tiden mellem Optagelsen og Udslettelsen af Avisfortegnelsen. I Opgjørelsen er selvfølgelig ikke medtaget de forholdsviis hyppige Tilfælde, hvor Navneforandring har fundet Sted.

Abonnementsbeløbene. Med Hensyn til den Deel af Postvæsenets Virksomhed ved Avisbesørgelsen, der bestaaer i Opkrævningen af Abonnementsbeløbene og den dermed forbundne Afregning m. v., kan det her anføres, at de nævnte Beløb i Finantsaaret 18^{69/70} ialt have udgjort omtrent 222,600 Rd., hvoraf der er udbetalt Avisudgivere i Kongeriget omtrent 204,000 Rd.

Avisportoer. Postvæsenets Indtægt ved Avisbesørgelsen udgjorde i 18^{69/70} 43,392 Rd.

Personpost-Reisende. Den Befordring af Reisende, der finder Sted ved Hjælp af Posterne, maa i det Hele nødvendigviis tabe i Betydning, efterhaanden som Jernbanenettet udvides, og Postvæsenet derved opgiver selv at holde Postbefordring paa Hovedrouterne. Postvæsenet har derhos i de senere Aar trukket sig tilbage fra Personbefordringen paa saadanne Router, hvor det af Hensyn til den private Virksomhed og den billigste Fremførelse af Postforsendelserne skjønnedes hensigtsmæssigt. Navnlig har dette været Tilfældet, hvor Extrapoststationerne ere blevne hævede.

I disse Henseender har især det heromhandlede Tiaar, navnlig paa Grund af Jernbaneanlægene, frem- •Stations-•
budt betydelige Forandringer i de tidligere Forhold. Det er derfor ogsaa vanskeligt ved Hjælp af Statistiken at Reisende.
danne sig et Billede af Personpostfrekvensen. Tager man efter Hovedtabellerne Antallet af samtlige ved Post-
contoirerne og Postexpeditionerne indskrevne, til andre Postcontoirer og Postexpeditioner bestemte Reisende,
viser det sig, at der befordredes:

18 ⁶⁰ /61.....	91,255
18 ⁶¹ /62.....	104,410
18 ⁶² /63.....	101,145
18 ⁶³ /64.....	110,548
18 ⁶⁴ /65.....	105,942
18 ⁶⁵ /66.....	106,420
18 ⁶⁶ /67.....	105,624
18 ⁶⁷ /68.....	108,400
18 ⁶⁸ /69.....	105,575
18 ⁶⁹ /70.....	88,078

Heraf fremgaaer, at uagtet Personbefordringen i Løbet af Tiaaret er ophørt paa flere af de vigtigste Router, er Antallet af de Reisende i det sidste Aar ikke meget lavere end i det første, og at Antallet endog, naar det sidste Aar lades ude af Betragtning, er ikke lidt høiere ved Slutningen end ved Begyndelsen af Perioden.

Man kan imidlertid dog komme til Kundskab om, hvorledes Sagen stiller sig for de Personpost-Stationers Vedkommende, der ikke ere undergaaede nogen extraordinair Forandring i Perioden, nemlig naar man udsondrer Stationerne Aalborg, Aarhus, Bandholm, Fredensborg, Fredericia, Frederiksborg, Helsingør, Hirschholm, Hobro, Holstebro, Horsens, Kolding, Lyngby, Marstal, Middelfart, Nordby p. Fanø, Nyborg, Odense, Randers, Rudkjøbing, Skanderborg, Skive, Struer, Svendborg, Varde, Veile, Viborg, hvorefter Antallet og Stigningen i dette bliver saaledes, som det sees af følgende Tabel.

Finantsaaret	Antal •Stations- reisende•	Stigningen i Antallet	
		Fra Aar til Aar i pCt.	De enkelte Aar i Forhold til 18 ⁶⁰ /61 i pCt.
18 ⁶⁰ /61	46,306		
18 ⁶¹ /62	52,868	14,2	14,2
18 ⁶² /63	50,030	÷ 5,4	8,0
18 ⁶³ /64	54,430	8,8	17,5
18 ⁶⁴ /65	52,808	÷ 3,0	14,0
18 ⁶⁵ /66	57,253	8,4	23,6
18 ⁶⁶ /67	62,976	10,0	36,0
18 ⁶⁷ /68	63,472	0,8	37,1
18 ⁶⁸ /69	66,954	5,5	44,6
18 ⁶⁹ /70	65,195	÷ 2,5	40,8

Stigningen for hele Perioden har derefter været 40,8 %; men den virkelige Stigning for alle Router kan bestemt antages at have været ikke ubetydelig større, idet der nemlig fra de udsondrede Stationer vedblivende udgaaer Personposter til Siderouter, som netop høre til dem, hvor Antallet af de Reisende er i stærkest Til-
tagen, en naturlig Følge af at Jernbanerne tilføre Side-Personposterne et større Antal Reisende end de tid-

ligere Hoved-Personposter. Denne Jernbanernes Indflydelse maa forøvrigt antages at gøre sig gjældende i det Hele taget, men andre Omstændigheder, f. Ex. ugunstige Veirforhold om Sommeren, langvarig Istransport o. s. v., kunne atter indvirke i modsat Retning. At 18^{64/65} viser en Nedgang i Forhold til det foregaaende Aar, forklares naturlig deraf, at Postgangen i Jylland en stor Deel af 1864 var standset paa Grund af Krigen.

Distrikts- Nedenstaaende Tabel giver en Oversigt over Antallet af de Reisende mellem Brevsamlingsstederne og
Reisende. nærmeste Posthuus («Distriktsreisende»).

Finantsaaret	Antal »Distrikts- reisende	Stigningen i Antallet	
		Fra Aar til Aar i pCt.	De enkelte Aar i Forhold til 18 ^{60/61} i pCt.
18 ^{60/61}	10,234		
18 ^{61/62}	13,088	27,9	27,9
18 ^{62/63}	15,744	20,3	53,8
18 ^{63/64}	15,268	÷ 3,0	49,2
18 ^{64/65}	11,431	÷ 25,1	11,7
18 ^{65/66}	14,390	25,9	40,6
18 ^{66/67}	15,661	8,8	53,0
18 ^{67/68}	19,846	26,7	93,9
18 ^{68/69}	20,912	5,4	104,3
18 ^{69/70}	18,186	÷ 15,0	77,7

Uagtet den Nedlæggelse af Personpostrouter, der har været en Følge af Jernbaneliniernes Aabning, selvfølgelig ogsaa har medført Ophævelsen af de ved disse beliggende Brevsamlingssteder, er dog, som det vil sees, Antallet af »Distriktsreisende« i Løbet af Tiaaret steget temmelig stærkt, endog henved dobbelt saa stærkt som Antallet af »Stationsreisende«. Dette har vistnok lige saa meget sin Grund i Personpostfrekvensens Udvikling som i Brevsamlingsstedernes Forøgelse, idet denne sidste netop for den væsentligste Deel hidrører fra Brevsamlingssteder, der ligge ved Jernbanerne og saaledes ikke have nogen Personpostindskrivning. Ligeledes for de »Stationsreisendes« Vedkommende viser det sig, at Afbrydelserne i Postgangen i 1864 have haft en væsentlig Indflydelse paa Antallet af »Distriktsreisende«, og disses Antal naaer endog først i 18^{66/67} den samme Størrelse som i 18^{63/64}.

Samtlige Efter det Foranførte udgjorde Antallet af samtlige med Personposterne befordrede Reisende:

Reisende.	i 18 ^{60/61}	102,489
	i 18 ^{61/62}	117,498
	i 18 ^{62/63}	116,889
	i 18 ^{63/64}	125,816
	i 18 ^{64/65}	117,373
	i 18 ^{65/66}	120,810
	i 18 ^{66/67}	121,285
	i 18 ^{67/68}	128,246
	i 18 ^{68/69}	126,487
	i 18 ^{69/70}	106,264

Eiendomme, Lokaler og Forretningsmateriel.

I det heromhandlede Tiaar har Postvæsenet paa ikke faa Steder maattet træffe Foranstaltninger til at sikre sig passende Lokaler, og disse Foranstaltninger have overhovedet i Tidens Løb faaet en saadan Betydning, at de kunne fortjene nærmere at omtales.

Det paaligger vel Postmestrene selv at skaffe sig de til Contoirer, Bolig o. s. v. fornødne Lokaliteter, hvilket ogsaa er taget med i Beregningen ved Fastsættelsen af deres Contoirholdsgodtgjørelse. Men da Postbestyrelsen af Hensyn til Publikum (jfr. An. 28de Marts 1871 Afsn. II § 4 1) maa stille visse Betingelser med Hensyn til Forretningslokalernes Beliggenhed, Størrelse o. s. v., ere Postmestrene saa indskrænkede ved deres Valg, at det ikke sjældent er vanskeligt for dem uden uforholdsmæssige Pengeoffre at erholde passende Leiligheder. I de Byer, der berøres af Jernbaner, komme endnu andre Hensyn i Betragtning. Postvæsenet maa i slige Byer have idetmindste eet Lokale paa Banegaarden, hvor visse af Postvæsenets Forretninger nødvendigviis skulle foregaae. Der maa altsaa ved Bygningen af Banegaarden tages Hensyn til disse Lokaler, som Jernbanebestyrelserne ere forpligtede til at indrette og overlade Postvæsenet til gratis Afbenytte, og det ligger saaledes i Sagens Natur, at det bliver Postbestyrelsens Sag at drage Omsorg for, at saadanne Lokaler af hensigtsmæssig Beskaffenhed stilles til Postvæsenets Raadighed.

Forsaaavdt Banegaardene ligge saa langt borte fra Byerne, at der i disse maa være særskilte Postcontoirer, maa Postvæsenet træde til allerede af den Grund, at Postmestrene ikke ere forpligtede til at sørge for at have Forretningslokaler paa mere end eet Sted. Den fornødne Beboelsesleilighed for Postmesteren og Contoirpersonalet er vel under alle Omstændigheder Postbestyrelsen uvedkommende, men naar den til Fordeel for Postmesteren har kunnet erhverves samtidig med Forretningslokalerne, har Bestyrelsen ialmindelighed draget Omsorg for ogsaa at tilvejebringe Beboelsesleilighed. Postvæsenet har endvidere maattet sørge for Opholdslokaler til de bevægelige Postcontoirers Personale, nemlig paa saadanne Steder, hvor dette Personale er nødsaget til at overnatte eller opholde sig i længere Tid udenfor Hjemstedet. For de Reisende med Posterne har Postvæsenet sørget for Opholdslokaler paa saadanne Steder, hvor de ifølge Postgangen kunne komme til at opholde sig i længere Tid. Slige Lokaler findes dels i de Etablissementer, Postvæsenet opretholder af Hensyn til Istransporten over de vigtigere Overfartsteder, dels paa Personpoststationerne (jfr. An. 28de Marts 1871 Afsn. VI § 11 1); endelig yder Postvæsenet i saadant Øiemed Understøttelse til enkelte Gæstgiveriers Vedligeholdelse.

Hvilke Foranstaltninger der ved Udgangen af 18⁶⁹/70 vare trufne i de ovenomtalte Øiemed, vil fremgaae af det Nedenanførte.

Postvæsenet har paa følgende Steder ydet Garanti for Leiemaalet, d. e. tilsagt de paa-gjældende Eiendomme, at de af de nuværende Postmestre indgaaede Leiemaal skulle blive fortsatte i en vis Tid.

- Aarhuus. Postcontoir og Bolig for Postmesteren indtil April Flyttedag 1873. Aarlig Leie 800 Rd.
- Lemvig. Postexpedition og Bolig for Postexpediteuren indtil 1ste November 1873. Aarlig Leie 225 Rd.
- Nestved. Postcontoir, Bolig for Postmesteren (samt Contoirinventarium) indtil April Flyttedag 1880. Aarlig Leie 350 Rd., hvorhos Postvæsenet til Opførelsen af Bygningen tilstod Eieren et Laan af 4,000 Rd. mod Afdrag 300 Rd. aarlig og Renter 4 %.

LVIII

Odense. Lokale til Indleveringscontoir indtil videre. Aarlig Leie 100 Rd.

Ribe. Postcontoir og Bolig for Postmesteren indtil 1ste April 1870. Aarlig Leie 350 Rd.

Svendborg. Postcontoir og Bolig for Postmesteren indtil December 1878. Aarlig Leie 230 Rd.

- Laan til Bygninger, til hvis Tilveiebringelse Postvæsenet har ydet Postmestrene Laan:
- Bygninger. Herning. Laan 1,750 Rd. mod 1ste Prioritet i Bygningen og Afdrag og Renter til Beløb 100 Rd. aarlig, fra Juni 1852.
- Tarm. Laan 1,000 Rd. mod 1ste Prioritet i Bygningen, Afdrag 75 Rd. aarlig (udsatte fra Juni 1866 til 11te Juni 1876) og Renter 4 % aarlig.
- Thisted. Laan 4,000 Rd. mod 2den Prioritet i Bygningen, som imidlertid efter den nuværende Postmesters Tiltrædelse ikke benyttes til Postlokale, men paa Postvæsenets Forlangende skal afgives til Postcontoir og Postmesterbolig. Afdrages og forrentes med 6 %.

Postlokaler i Jernbanebygninger:

- Jernbane-lokaler. Aalborg. Lokaler til Postexpedition, Opholdsværelser for Postexpedienter og Pakmestre. 6 Værelser.
- Aarhuus. Lokaler til Postexpedition. 5 Værelser.
- Aarup. 1 Lokale til Postexpedition (herpaa har Postvæsenet givet Afkald i 14 Aar fra September 1867, jfr. nedenfor).
- Fredensborg. Lokale til Postexpedition, benyttes til Stedets Postcontoir. 2 Værelser.
- Fredericia. Fra 1ste November 1866 til 1ste September 1870 et midlertidigt overladt Lokale til Jernbanepostexpedition og til Opholdslokale for det fynske Jernbanepostcontoirs Personale. 2 Værelser.
- Frederiksborg. Lokale til Postexpedition. 3 Værelser.
- Helsingør. Lokale til Postexpedition, 2 Værelser; til Opholdslokale for det nordsjællandske Jernbanepostcontoirs Personale, 1 Værelse.
- Hobro. Lokale til Postexpedition. 4 Værelser.
- Holstebro. Lokale til Postexpedition. 4 Værelser.
- Horsens. Lokale til Postexpedition. Fra 4de Oktober 1868 udvidet (til 5 Værelser), saaledes at Byens Postcontoir kunde henlægges dertil; senere udvidet (med 7 Værelser), saaledes at der blev Bolig for Postmesteren paa Banegaarden (toges i Brug i April 1869). For disse Udvidelser i Forbindelse med Udvidelse af Postlokalet paa Veile Banegaard betalte Postvæsenet Jernbanevæsenet 9,400 Rd. Postmesteren svarer i Leie af Contoirlokalet 88 Rd. og i Leie af Boligen 250 Rd. aarlig.
- Kjøbenhavn. Lokale til Postcontoir, 4 Værelser, og 1 Værelse til Vagtlokale for en af det sjællandske Jernbanepostcontoirs Pakmestre.
- Kolding. Lokale til Postexpedition. 4 Værelser.
- Korsør. Lokale til Postexpedition (benyttes nu til Byens Postcontoir) samt Opholdslokaler for det sjællandske Jernbanepostcontoirs Personale; ialt 6 Værelser.
- Langaa. 2 Værelser til Opholdslokaler for det jyske Jernbanepostcontoirs Personale.
- Lyngby. Lokale til Byens Postexpedition. 2 Værelser.
- Middelfart. Lokale til Postexpedition. 2 Værelser.
- Nyborg. Lokale til Postexpedition og Opholdslokale for det fynske Jernbanepostcontoirs Personale.
- Ringsted. Lokale til Postexpedition. 4 Værelser.
- Roeskilde. Lokale til Postexpedition. 4 Værelser.
- Skanderborg. Lokale til Postexpedition. 4 Værelser.
- Skive. Lokale til Postexpedition. 4 Værelser.
- Slagelse. Lokale til Postexpedition. 2 Værelser.

- Sorø. Lokale til Postexpedition. 2 Værelser.
- Strib. 2 Værelser til Opholdslokaler for det fynske Jernbanepostcontoirs Expediter og til Opbevaring af Postgods.
- Struer. Lokale til Postexpedition. 3 Værelser.
- Ullerslev. Lokale til Stedets Postexpedition. 1 Værelse.
- Vamdrup. 5 Værelser til Opholdslokaler og Forretningsværelser for de fynske og slesvigske Jernbanepostcontoirers Personale (oprindelig bestemt til Postexpeditionslokale). Desuden har Postvæsenet Ret til 2 Værelser i de Huse, der ere indrettede til Beboelse.
- Veile. Lokale til Postexpedition; udvidet saaledes, at det kan benyttes til Byens Postcontoir (jfr. ovenfor under Horsens). Postmesteren svarer i Leie af Contoirlokalet 88 Rd. aarlig. 7 Værelser.
- Viborg. 3 Værelser til Postexpeditionslokale.

Den ydre Vedligeholdelse af de Lokaler, der ere anbragte i Jernbanebygninger, paahviler Jernbanestyrelserne, ligeledes den indre Vedligeholdelse med Undtagelse af Lokalerne i Jernbanebygningerne i Horsens og Fredericia. Indsætning af Ruder, Reengjøring, Belysning og Opvarmning maa derimod bekostes af Postmestrene selv.

Følgende Bygninger, i hvilke der findes Postlokaler, tilhøre Staten:

- Postgaarden i Kjøbenhavn. Benyttes til Forretningslokaler for Post- og Telegraphvæsenets Overbestyrelse, Overpostmesteren, Brev-, Pakkepost-, Fodpost- og Aviscontoirret, Telegraph-Ingenieurerne, Telegraph-Materialforvaltningen og Telegraphstationen; til Bolig for Generalpostdirecteuren, Generaldirectoratets Bud og Fyrbøder, samt en Portner. Kjøbt i 1779 for 24,000 Rd.; i 1843 blev der tilkjøbt 2 Bygninger med Grund for 25,280 Rd.
- Postexpeditionsbygningen paa Kjøbenhavns Toldbod. Opført i 1851—52; dertil var bevilget 15,500 Rd. Benyttes til Postexpedition, navnlig af Forsendelser til og fra Udlandet, endvidere til Expedition af de paa Kjøbenhavn farende Postdampskibe, samt til Opbevaring af Kahytsinventariegenstande til Postvæsenets Dampskibe.
- Aalborg Postgaard. Kjøbt i 1847 for 13,939 Rd. Benyttes til Postcontoir, Aftrædelsesværelse for Personpostreisende og Bolig for Postmesteren (der har svaret i Leie 230 Rd. aarlig), hvorhos der udleies Værelser til 4 Familier (Leie 330 Rd).
- Odense Postgaard. Opført for Postvæsenets Regning i 1865—66. Bygningens Opførelse har ialt kostet 19,536 Rd., hvoraf dog 3,500 Rd. ere udredede af Jernbanevæsenet, som eier Grunden. Benyttes til Hovedpostcontoir for Byen, Jernbanepostexpedition og Postmesterbolig. Postmesteren svarer i Leie af Contoir, Bolig og Have 700 Rd. aarlig, udreder Skatter og Afgifter af Bygningen og vedligeholder denne. Til Belysning af Veien til Bygningen yder Postvæsenet et Tilskud af 30 Rd. aarlig til Jernbanevæsenet.
- Postholderibygningen i Taastrup med 2 Td. Land. Eiendommen er indkjøbt i 1847 for ialt 22,538 Rd. Blev benyttet til Stedets Postexpedition samt til Postholderi. Postexpediteuren, der tillige var Postholder, har svaret i aarlig Leie 1000 Rd. (Eiendommen er bortsolgt i 1871).
- 4 Færgehuse ved Gaabense med tilhørende 4 Jordlodder; desuden en Jordlod, oprindelig bestemt til derpaa at kunne opføre Postexpediteurbolig. Denne Jordlod benyttes af Postexpediteuren. Eiendommen over-

Post-
bygninger.

droges Postvæsenet af Domainebestyrelsen i 1857. De 4 Huse have været benyttede til Friboliger m. v. for Færgfolkene. (Siden 1870 benyttes de 2 Færgekareboliger af Postexpediteuren til Contoir og Bolig). Vognremisebygningen i Nakskov. Opført af Postvæsenet i 1847 for 1050 Rd.; Grunden kostede 400 Rd. Benyttes til Vognremise for Postkareterne mellem Nakskov og Gaahense, samt til Stald og Karlekammer; vedkommende Vogncontrahenter svare for Benyttelsen en aarlig Leie af 120 Rd.

Etablissem-
enter.

Til Brug under Istransport har Postvæsenet følgende Etablissements:

Øen Sprogø *) (omtrent 48 Tdr. Land) under Korsør Kjøbstadsogn, med 6 Bygninger; i en Banke er desuden indrettet en Kjælder. Benyttes til Opholdssted for Reisende og Transportmandskab, naar Posten under Istransport maa tage sin Tilflugt til Øen, samt til Ophold for Opsynsmanden, der tillige er Fyropsynsmand og Telegraphbestyrer under Istransporten. Det i Bygningerne værende Inventarium med Undtagelse af Opsynsmandens Bohave tilhører Postvæsenet.

Til Brug under Istransporten anskaffes der for Postvæsenets Regning Brændsel, Belysning og Medicin. Om Efteraaret forsynes Øen med Proviant, der bekostes af Opsynsmanden, men overføres til Øen af Postvæsenet. For Beværtningen af de Reisende tilfalder der Opsynsmanden Betaling efter Taxt, for Natteleie opkræver han taxtmæssig Betaling til Postvæsenet. Bekjendtgj. af 25 Jan. 1853 indeholder de almindelige Bestemmelser om de Reisendes Ophold paa Øen, Betaling for Natteleie o. s. v. Til Beskyttelse af Øen blev der først i 1824 anlagt Steendæmninger, der siden stadig ere vedligeholdte for Postvæsenets Regning, og hvortil der aarlig medgaaer betydelige Beløb.

Postbygningerne paa Knudshoved *) (Aunslev Sogn). 4 Bygninger, der under Istransporten benyttes til Opholdslokaler for Postreisende og Transportmandskab, Telegraphlokale under Istransport, til Oplagssted for Posten, Opbevaringssted for Isbaade og Isbaadmateriel samt til Staldrum for Postbefordringerne; endvidere til Bolig for Opsynsmanden, der tillige er Fyropsynsmand og har Beværtning for de Reisende og Mandskabet. Der findes tillige en Fyrbygning. Til Beskyttelse af Kysten er der anlagt Steendæmninger, der vedligeholdes af Postvæsenet.

Til Brug under Istransporten anskaffes der hvert Aar Brændsel for Postvæsenets Regning. Inventariet i Bygningerne tilhører Postvæsenet, forsaavidt det ikke er Opsynsmandens eget Bohave.

Postbygningerne paa Halskov *) (Korsør Sogn). 3 Bygninger, nemlig Revhuset, et Udkigshuus, et Huus paa Lygtebanken (i hvilket Opsynsmanden boer). Bygningerne benyttes iøvrigt paa lignende Maade som Postbygningerne paa Knudshoved. Inventariet i Bygningerne tilhører Postvæsenet.

Til Brug under Istransporten anskaffes der hvert Aar Brændsel for Postvæsenets Regning.

*) Alt i 1712 foreslog Postbestyrelsen at bygge et Huus ved hver Side af Storebelt »til Lye og Varme for Færgfolkene«, naar Transporten om Vinteren maatte skee med Isbaade. Dette Forslag billigedes ved Kongl. Resol. af 30te Januar 1712, men saaledes, at Udførelsen skulde udsættes, da den dog ikke kunde skee i Vinteren 1712. Derefter synes Sagen at have beroet indtil 1777, da der gaves Postbestyrelsen Tilladelse til Opførelsen af »2 smaa Vaghuse paa Halskov Rif og paa Knudshoved, til høist fornøden Sikkerhed« under Istransport. Opførelsen blev dog atter udsat til 1784, da Kongen under 19de November bl. A. resolverede, at Eierinden af Raskenberg Gods maatte erholde 30 Rd. aarlig, dels som Leie af Grunden, hvorpaa Huset paa Knudshoved var opført, dels for at lade sin Fæster i Slipshavn have Opsigt med Huset, og for aarlig at levere 2 Favne Brænde; hvorhos der tilstodes Magistraten i Korsør 4 Mark aarlig Jordskyld af Grunden, hvorpaa Huset paa Halskov var bygget. Med Hensyn til Bygningen paa Knudshoved har Postvæsenet senere forpligtet sig til at betale Grundeieren 32 Rd. aarlig som Afgift af Pladsen omkring Fyret samt for en Vei og en Gangsti til dette, og 6 Rd. aarlig i Afgift af Grunden, hvorpaa Sidebygningen af Vagthuset paa Østerøen er opført. Ved Resol. af 1781 blev det Postbestyrelsen tilladt at komme med Forslag til paa Sprogø at træffe »bedre Anstalter til at skaffe de mange Mennesker, endog af høi Stand, Huusly«, naar de i haarde Vintre vare nødsagede til at tye til Øen, paa hvilken der kun fandtes 1 Bondegaard, og derefter blev der i 1791—92 opført Postbygninger paa Øen, for hvilke Bygninger der betaltes Eieren (Besidderen af Raskenberg) en aarlig Godtgjørelse af 30 Rd. indtil 1814, da Postvæsenet købte Øen for 10,000 Rd. S. V. I de nærmest paafølgende Aar blev der truffet flere Foranstaltninger med Hensyn til de Reisendes Ophold paa Øen, og disse Forhold bleve senere ordnede ved Pl. 18de November 1822.

En Bygning ved Slipshavn, leiet af Postvæsenet for 60 Rd. aarlig for under Istransport at benyttes til Staldrum; i en anden Bygning har Postvæsenet derhos leiet 2 Værelser til Aftrædelseslokale for 30 Rd. aarlig.

En Tilbygning ved Lodshuset paa Masnedøen (mellem Vordingborg og Gaabense) til Opholdslokale for de Reisende, naar Posten under Istransport maa søge Tilflugt paa Øen. Lodsens er forpligtet til at vedligeholde Bygningen, mod at han har Brugen af denne, naar den ikke benyttes af Reisende.

De paa Havnebroerne i Korsør og Nyborg anbragte Fyr tilhøre Postvæsenet, som til det sidstnævnte Fyr ogsaa anskaffer Belysningsmaterialet. Til dettes Opbevaring eier Postvæsenet et ved Havnen anbragt Skuur.

For samtlige ovennævnte, Staten tilhørende Bygningers og Etablissemeters Vedkommende — med Undtagelse af Postgaarden i Odense — betaler Postvæsenet Udgifterne til Vedligeholdelse, Skorsteensfeining, Assurance, Skatter og Afgifter af Grund og Bygninger, selv forsaavidt disse benyttes til Beboelse.

Venteværelser for Personpostreisende have i:

Aarhuus (hos Postmesteren), for 60 Rd. aarlig (senere ophørt).

Assens, for 60 Rd. aarlig.

Ebeltoft, for 40 Rd. aarlig.

Herning, for 10 Rd. fjerdingaarlig.

Hjørring, for 35 Rd. aarlig (senere ophørt).

Hobro, for 30 Rd. aarlig (senere ophørt).

Holstebro, for 30 Rd. aarlig.

Kallehave, for 50 Rd. aarlig.

Koster, for 50 Rd. aarlig.

Kolding (hos Postmesteren), for 40 Rd. aarlig.

Lemvig (hos Postexpediteuren), for 40 Rd. aarlig (senere ophørt).

Nakskov (hos Postmesteren), for 20 Rd. aarlig (senere ophørt).

Nestved (i samme Gaard som det af Postvæsenet leiede Postlokale), fra 1865 i 15 Aar for 100 Rd. aarlig.

Nyborg (hos Postmesteren), uden særlig Godtgjørelse.

Nykjøbing paa Falster, for 100 Rd. aarlig.

Nykjøbing i Jylland (hos Postmesteren), for 60 Rd. aarlig.

Præstø, for 30 Rd. aarlig (senere ophørt).

Ribe (hos Postmesteren), for 50 Rd. aarlig.

Ringkjøbing, for 40 Rd. aarlig.

Sallingsund, østre Side (som Erstatning til Kroforpagteren for Udgifter og Uleilighed ved, at Posterne føres over Sundet om Natten), for 40 Rd. aarlig.

Saxkjøbing, for 40 Rd. aarlig.

Silkeborg, for 50 Rd. aarlig.

Skanderborg, for 40 Rd. aarlig (senere ophørt).

Vente-
værelser.

Skjelskør, 1870 tilstaaet Postexpediteuren til Etablering af et Venteværelse 40 Rd. een Gang for Alle.
 Sæby, for 35 Rd. aarlig (senere ophørt).
 Tarm, for 25 Rd. aarlig.
 Thisted (hos Postmesteren), for 50 Rd. aarlig (senere ophørt).
 Varde, for 50 Rd. aarlig.
 Vordingborg, for 80 Rd. aarlig (senere ophørt).

Ved Udgangen af 18^{69/70} ydedes Understøttelser til Gjæstgiverierne i: Assens (45 Rd. aarlig), Grønsund p. Falster (45 Rd.), Grønsund p. Møen (30 Rd.), Maribo og Rødby. De 4 sidstnævnte Understøttelser ere senere inddragne.

Inventarie-
 sage g
 Requisitioner. De Møbler og Inventariesager, der findes i Postlokalerne paa Banegaardene eller i de Lokaler, Postvæsenet har leiet til Brug for Personalet ved de bevægelige Jernbanepostcontoirer, ligesom ogsaa de Inventarie-
 gjenstande, der findes i Forretningslokalerne i Postvæsenets Bygninger samt ved de københavnske Postexpeditioner, ere anskaffede af Postvæsenet, hvorimod det i andre Tilfælde er Postmestrenes egen Sag at tilvejebringe det fornødne Contoir-Inventarium. De egentlige Postrequisitioner ved samtlige Posthuse, Requisitioner til Brug for Postconduc-
 teurerne og Landpostbudene, Bøger og Kort til Brug ved Postforsendelsernes Dirigering o. s. v., anskaffes selvfølgelig af Postvæsenet.

Da Postvæsenet netop i den heromhandlede Periode har erhvervet en stor Deel Forretningslokaler, har Anskaffelsen af Inventariesager m. v. til disse havt en ikke ringe Betydning. Postbestyrelsen har imidlertid i dette Tidsrum ogsaa særlig havt Opmærksomheden henvendt paa Fuldstændiggjørelsen af selve Postrequisitionerne, hvis Hensigtsmæssighed har megen Betydning for Forretningerne. I hvilken Grad de Postvæsenet tilhørende Inventariesager, Requisitioner o. s. v. ere blevne forøgede, vil fremgaa af følgende Oversigt, der viser Forholdet med Hensyn til de faste Postcontoirer, Postexpeditionerne, Brevsamlingsstederne, Landpostbudene og Postconduc-
 teurerne i Kongeriget med Undtagelse af Københavns Overpostmesterembede:

Der fandtes:

af Requisitioner:	Antal Gjenstande ved Udgangen af	
	18 ^{60/61} .	18 ^{69/70} .
Contoirskilte og Brevkasser	386	922
Postsigneter, Dag-, Annullerings- og andre Stempler, Posttegn, Skilte til Landpostbude m. Fl.....	502	970
Stempelapparater, Stempelfilt m. v.....	214	294
Decimalvægte, Brevvægte med Lodder	282	489
Trillevogne	34	79
Contoir- og Følgeuhre	54	86
Jernpengekasser.....	20	82
Lader, Presenninger, Læderposer og Guttaperchasække.....	280	270
Brevsamplings-, Landpost- og Postbudtasker.....	554	957
Courssække, Pakkepost- og Brevpostposer.....	2,214	2,489
Bøger og Landkort	212	312
Kasser, Tavler og Plader til Opslag samt forskellige andre Requisitioner, Posthorn, Haandlygter, Trappestiger o. s. v.	103	84
Overføres.....	4,855	7,034

	Overført.....	4,855	7,034
af Inventarium:			
Skriveborde, Sorteringsborde og Sorteringskasser, Træ-Pengekasser,			
Protokolkasser o. desl.....	30	123	
Sovesophaer og Senge, Servanter, Speile o. s. v.....	27	111	
Skabe, Reoler og Etagerer o. s. v.....	12	66	
Contoirstole, andre Stole, Tabouretter o. desl.	56	202	
Persienner, Gardiner, Jalousier, Tæpper osv.	4	62	
Knagerækker, Hylder, Kakkellovnsskjærme, Papirskurve, Kul- og Brænde-			
kasser, Ildtøi, Spyttbakker o. desl.....	15	151	
Gasledninger med Lampereqvisiter samt andre Lamper.....	6	43	
Perronvogne	5	21	
Forskjellige andre Inventariegenstande.....	20	91	
	Ialt....	5,030 Gjenstande	7,904 Gjenstande
		i 70 Slags.	i 107 Slags.

Udgifterne til Requisiter ved de faste Posthuse samt Inventarium ved de københavnske Posthuse androge i 18^{60/61} for hele Monarchiets Vedkommende 7,527 Rd., i 18^{65/66} og 18^{69/70} (for Kongerigets Vedkommende) henholdsvis 7,456 Rd. og 10,378 Rd.

Medens Postmestrene og Postexpediteurerne selv maae afholde Udgifterne til Skrivematerialier o. desl., anskaffer derimod Postvæsenet samtlige Blanketter, Protokoller o. desl., der bruges ved Forretningerne. Udgifterne dertil samt til Tryksager for Overbestyrelsen ere som Følge af Postvæsenets Udvikling stegne betydeligt. De udgjorde:

for Monarchiets Vedkommende i 18 ^{60/61}	14,818 Rd.
for Kongerigets —	{ i 18 ^{65/66} 10,446 -
	{ i 18 ^{69/70} 14,578 -

Uniformeringen af de af Postbestyrelsen ansatte Underbetjente skeer for Postvæsenets Regning. Til Uniformer. Postconducteurer, Postbude og Pakmestre anskaffes Frakke, Vest og Hue (ved Ansættelsen og derefter hvert Aar), Overfrakke (hvert 3die Aar); til Postarbeidsmænd i København anskaffes derimod kun Hue (ved Ansættelsen og senere hvert Aar). Det er paatænkt at forlænge Terminen for Anskaffelsen af Postconducteur-Uniformer. — Udgifterne til Uniformer har ved den stærke Tilvæxt i Antallet af Pakmestre og Postbude maattet stige betydeligt; de udgjorde:

for Monarchiets Vedkommende i 18 ^{60/61}	5,198 Rd.
for Kongerigets —	{ i 18 ^{65/66} 5,255 -
	{ i 18 ^{69/70} 4,161 -

Til Postbestyrelsens Forretninger med Hensyn til Anskaffelser hører ogsaa Fabrikationen af Post- Frimærker. frimærker og Postfrimærkeconvoluter. De sidste indførtes i 1865, efterat der i dette Øiemed var anskaffet Maskiner til Paatrykningen af Frimærket, Klipningen, Sammenbøiningen og Gummereringen af Convoluterne. Papiret til Frimærker og Frimærkeconvoluter fabrikeres med Vandmærke, og Papirets Modtagelse samt selve

Fabrikationen (der er overdraget en Bogtrykker i Entreprise, hvorimod Maskiner og Stempler eies af Postvæsenet) controlleres af 2 af Postbestyrelsens Embedsmænd.

Hvilket Omfang Fabrikationen har, vil fremgaae af nedenstaaende Oversigt over de i Tidsrummet 18^{65/66}—18^{69/70} til Posthusene afsendte Qvantiteter.

Der afsendtes:		18 ^{65/66}	18 ^{66/67}	18 ^{67/68}	18 ^{68/69}	18 ^{69/70}
2 Sk.	Frimærker (indførte i April 1851) ¹	10,602 Ark.	13,392 Ark.	16,209 Ark.	19,038 Ark.	23,071 Ark.
3 -	— (— i Okt. 1865) ²	3,493 -	3,752 -	5,598 -	6,485 -	7,209 -
4 -	— (— i Marts 1851) ³	68,814 -	78,056 -	82,925 -	86,900 -	90,822 -
8 -	— (— i Juli 1857) ⁴	2,932 -	4,115 -	5,600 -	7,967 -	7,665 -
16 -	— (— i Aug. 1857) ⁵	2,121 -	1,875 -	3,095 -	4,356 -	4,932 -

Frimærkeconvoluter med:

2 Sk.	Frimærker (indførte 1 April 1865) ⁶ .	3,344 Bdt.(à 25)	2,202 Bdtr.	2,410 Bdtr.	2,209 Bdtr.	2,358 Bdtr.
4 -	— (— 1 Jan. 1865) ⁷ .	25,620 -	20,655 -	19,330 -	17,683 -	17,207 -

At Forbrugen af 16 Sk.'s Frimærker er tiltaget saa stærkt i 18^{67/68}, hidrører fra, at den contante Frankering fra den Tid ganske er ophævet, og disse Frimærker som Følge deraf have faaet større Anvendelse, nemlig ved Frigjørelsen af Pakkepostsager.

Udgifterne ved Fabrikationen, Controllen og Afsendelsen af Frimærker og Frimærkeconvoluter udgjorde i 18^{60/61} (da Fabrikationen gjaldt hele Monarchiet) 2,605 Rd., i 18^{65/66} 6,905 Rd., i 18^{69/70} 4,441 Rd. Den Betaling, der ved Salget af Frimærkeconvoluter opkræves af Publikum som Godtgjørelse for selve Convoluterne, udgjorde: i 18^{65/66} 2,216 Rd., i 18^{69/70} 1,585 Rd.

Postvæsenets Indtægter og Udgifter.

At sondre mellem Indtægt af Brevposten og Indtægt af Pakkeposten lader sig ikke gjøre. Der har bestandig været en Omstændighed, som gjorde en saadan Sondring umulig, nemlig den, at det ved Afregningen mellem Danmark og Udlandet ikke er muligt at afgjøre, hvormeget af de Beløb, som modtages eller betales, der vedkommer Brevposten, og hvormeget der vedkommer Pakkeposten; disse Beløb ere bestandig opførte som Porto og Franco ved Brevposten, men denne Conto har saaledes aldrig været fuldkommen reen. Indtil 1ste April 1868 førtes dernæst Fragten for Reisende mellem Brevsamlingsstederne og de nærmeste Posthuse til Indtægt paa Contoen Franco og Porto ved Brevposten, ligesom samtlige Franco- og Portointægter ved Brevsamlingsstederne ere førte paa denne Conto uden Hensyn til, at de tildeels hidrøre fra Pakkepostsager. Hertil kommer nu siden 1ste April 1868 den Omstændighed, at Frigjørelsen af Pakker skeer ved Hjælp af Frimærker, hvorved

¹ Af blaa Farve; Indskriften forandredes ubetydeligt i 1854. ² Af lilla Farve. ³ Af bruun Farve; denne blev i 1855 gjort noget lysere; siden 1864 har Farven været lyserød. ⁴ Af grøn Farve; siden 1868 har Farven været Broncefارve. ⁵ Af lilla Farve; siden 1864 er Farven graa. ⁶ Frimærket er af blaa Farve. ⁷ Af lyserød Farve.

De siden 1864 fabrikerede Frimærker have haft en anden Form og andre Indskrifter end tidligere, hvorhos de bleve gjorte større. Gjennemprækningen begyndte med 4 Sk.s Frimærker i 1863 og er senere forbedret og gennemført. Efter Periodens Slutning er der indført 48 Sk.s Frimærker samt Brevkort og Tjenestefrimærker; Frimærkernes Farve og øvrige Udstyrelse er derhos fuldstændig forandret og Størrelsen er formindsket betydeligt.

den Indtægt, der fremkommer ved Salg af Frimærker, og som tidligere i det Væsentlige var en reen Brevpost-indtægt, fra den angivne Tid er en blandet Brev- og Pakkepostindtægt. Men selv om det var muligt for Bruttoindtægtens Vedkommende at foretage en saadan Sondring mellem Indtægt af Brevpost og Indtægt af Pakkepost, saa vilde der i hvert Fald ikke kunne være Tale om at gennemføre Sondringen med Hensyn til Nettoindtægten; thi det ligger i Sagens Natur, at en saadan Sondring i Udgifterne — og altsaa ogsaa i Nettoindtægten — er en reen Umulighed, hvor der over hele Landet er gennemført en Forening af Brev-, Pakke- og Personpost.

I den nedenstaaende Oversigt over Indtægt og Udgift ved Postvæsenet i hvert af Periodens 10 Aar ere, i Henhold til det Foranførte, contant Franco og Porto ved Brevposten, Franco og Porto ved Pakkeposten, Indtægten af solgte Frimærker og Expeditionsgebyrerne for Estafetteforsendelser samlede under den fælles Overskrift »Porto og Gebyrer af Breve, Penge og Pakker«, der tillige omfatter Beløbene i Postafregningerne med Udlandet og fra 1870/71 er benyttet i Finantsloven.

1 Finants- aaret	Postvæsenets Indtægter.							Postvæsenets Udgifter.						Overskud.	
	Porto og Gebyrer af Breve, Penge og Pakker	Porto af Tidender og Tids- skrifter	Fragt og Over- fragt af Person- post- Reisende	Indtæg- ter ved Damp- skibs- og Færge- farterne	Til- fældige Ind- tægter	Befor- drings- væsenets Fonds Ind- tægter	Samlet Indtægt	Over- besty- relsen	Lønnin- ger m. v. vedk. det lokale Post- væsen	Poster- nes Be- fordring	Andre Ud- gifter	Befor- drings- væsenets Fonds Udgifter	Samlet Udgift	Ved Post- væsenet	Ved Tele- graph- væse- net
18 ⁶⁰ / ₆₁	Rd 1,094,508	Rd 42,239	Rd 240,676	Rd 322,788	Rd 1,630	Rd 27,702	Rd 1,729,543	Rd 73,471	Rd 365,486	Rd 978,987	Rd 72,879	Rd 18,674	Rd 1,509,497	Rd 220,046	Rd 58,571
18 ⁶¹ / ₆₂	1,114,891	48,134	257,256	294,974	4,103	91,820	1,811,183	74,858	366,709	1,048,832	76,226	44,845	1,611,470	199,713	39,792
18 ⁶² / ₆₃	1,159,519	41,568	265,683	271,019	2,082	40,138	1,780,009	72,621	424,710	1,003,680	103,700	52,809	1,657,520	122,489 ÷	1,223
18 ⁶³ / ₆₄	1,240,221	51,516	284,709	362,787	20,740	36,283	1,996,286	80,103	394,444	1,006,002	88,355	34,454	1,603,358	392,928 ÷	30,143
18 ⁶⁴ / ₆₅	872,925	27,071	182,884	188,899	4,938	19,701	1,296,418	66,998	270,434	726,337	92,373	26,464	1,182,606	113,812 ÷	82,655
18 ⁶⁵ / ₆₆	721,326	53,581	182,985	237,320	4,636	25,479	1,225,327	57,826	260,066	799,692	86,483	10,308	1,214,375	10,952 ÷	15,629
18 ⁶⁶ / ₆₇	735,615	39,151	175,995	216,410	3,769	19,878	1,190,818	53,859	261,592	834,936	88,195	36,172	1,274,754 ÷	83,936 ÷	7,184
18 ⁶⁷ / ₆₈	760,421	33,916	186,807	225,454	3,402	11,570	1,221,570	58,368	240,366	805,499	102,679	31,069	1,237,981 ÷	16,411 ÷	31,822
18 ⁶⁸ / ₆₉	763,117	48,846	192,205	203,836	2,908	8,704	1,219,616	54,596	244,929	678,437	103,691	30,971	1,112,624 ÷	106,992 ÷	14,187
18 ⁶⁹ / ₇₀	773,689	43,392	159,090	163,316	2,487	8,664	1,150,638	58,317	246,980	634,181	107,408	24,657	1,071,543 ÷	79,095 ÷	6,904

Til denne Oversigt er nu først at bemærke, at Udgifterne til Postvæsenet vel for den overveiende Deel afholdes forlods af Indtægterne, men at der dog ogsaa til forskellige Tider er afholdt betydelige Udgifter vedkommende Postvæsenet (og navnlig Postdampskibsvæsenet) af »Befordringsvæsenets Fond« (der forøvrigt i 1870/71 er sammensmeltet med det egentlige Postbudget), medens tilsvarende Udgifter til andre Tider ere afholdte af Overskudet af Postindtægterne; ligeledes ere adskillige Indtægtsbeløb, der vedrøre det egentlige Postvæsen, tilflydte »Befordringsvæsenets Fond«. Endvidere have Udgifterne til Postvæsenets Overbestyrelse (Generalpost-directoratet og Generaldecisoratet for Postvæsenets Regnskabsvæsen) siden 1867/68 i Modsætning til tidligere ikke været afholdte af Postvæsenets Overskud, hvorimod de have været posterede paa et andet Sted i Finantsloven. Det i Oversigten anførte Overskud svarer derfor ikke til de i Finantslovene som »Postvæsenets Overskud« opgivne Beløb, idet man i Oversigten har søgt at fremstille de finansielle Resultater af Postvæsenets Virksomhed saa nøiagtig som muligt og derfor har medtaget saavel Befordringsvæsenets Fonds Indtægter og Udgifter som de Udgifter, der ere medgaaede til Postvæsenets Overbestyrelse.

Dernæst maa det erindres, at den opførte Portointægt ikkun hidrører fra en Deel af de af Postvæsenet befordrede Forsendelser, idet en ikke ringe Deel af disse paa Grund af den bestaaende Portofrihed er befor-

dret gratis. Havde Postvæsenet havt taxtmæssig Indtægt af samtlige Forsendelser, vilde Overskudet for 18^{69/70} f. Ex. have været omtrent 63,000 Rdl. større.

At anstille en Sammenligning mellem de forskellige Aar med Hensyn til Indtægter og Udgifter vil ikke være af nogen Betydning, da Størrelsen af Postomraadet ikke er det samme. For de 3 første Aar viser Oversigten Postvæsenets Indtægter og Udgifter i det hele daværende danske Monarchi; for 18^{63/64} gjælder Oversigten kun for den første Deel af Aaret det hele Monarchi, medens den for den sidste Deel af Aaret kun omfatter en Deel af Monarchiet med Felpostcontoirerne; og for 18^{64/65} gjælder Oversigten for den største Deel af Aaret kun en mindre Deel af Monarchiet med Felpostcontoirerne, for den mindste Deel af Aaret Kongeriget; det er altsaa kun for de sidste 5 Aar af Perioden, at Oversigten alene vedrører det nuværende Postomraade.

Betragter man det finansielle Resultat af Postvæsenets Virksomhed i hvert af disse 5 Aar, da viser det sig, at Overskudet for 18^{65/66} er meget ringe, og at der for de næste 2 Aar endog er Underskud tilstede. Dette hidrører for en meget væsentlig Deel fra extraordinaire Dampskibsudgifter, nemlig til Anskaffelse af et nyt Dampskib (»Fyen«) og til Hovedreparationer ved andre Dampskibe; iøvrigt maa det ugunstige finansielle Resultat i de nævnte 3 Aar utvivlsomt tilskrives den Omstændighed, at Postvæsenets Dampskibsfart mellem Korsør og Kiel i den største Deel af disse Finantsaar var ophørt og fra 1ste December 1864 til 31te December 1866 var erstattet af en Dampskibsfart mellem Korsør og Lübeck, der i finansiell Henseende var meget mindre fordelagtig, hvorhos Loven af 26de September 1865 og de i 1865 og 1866 med forskellige udenlandske Stater afsluttede Conventioner ved deres Nedsættelse af Taxterne ogsaa have bidraget til at formindske Indtægterne. — De to sidste Aar af Perioden vise derimod Overskud, hvilket dels er en Følge af, at der ikke saaledes som i de foregaaende Aar har været store extraordinaire Dampskibsudgifter, dels derfra, at de ordinaire Dampskibsudgifter have været meget mindre end i de foregaaende Aar.

At Overskudet i 18^{69/70} er mindre end i det foregaaende Finantsaar, finder sin naturlige Forklaring i, at Aabningen af Jernbanestrækningen mellem Fredericia og Aarhus dels har bevirket, at Postdampskibsfarten mellem Korsør og Aarhus er bleven hævet — hvilket vel, da Farten ophørte i October 1868, alt bragte Nedgang i Indtægterne i 18^{68/69}, men dog forholdsvis større Nedgang i 18^{69/70} — dels har formindsket Postvæsenets Indtægt af Personpost-Reisende. De Conventioner, som Danmark i 1868 sluttede med det nordtyske Forbund og i 1869 med Norge og Sverrig, ligesom ogsaa Tillægsconventionen med Nederlandene af 1868 have vistnok noget formindsket Indtægten af den udenlandske Correspondance, og Conventioner af samme Aar mellem Sverrig-Norge paa den ene Side og det nordtyske Forbund og Nederlandene paa den anden Side have berøvet Danmark en Deel af Transitindtægten; men den samlede Indtægt af Breve, Penge og Pakker har dog været større i 18^{69/70} end i 18^{68/69}, og denne Indtægt, som har den væsentligste Betydning for Postbudgettet, har overhovedet været i stadig jævn Stigning. Det Modsatte har derimod været Tilfældet med Befordringsvæsenets Fonds Indtægter, som imidlertid kun spille en ubetydelig Rolle. Overhovedet viser det sig, at Fluctuationen i Overskudssummerne for Størstedelen afhænger af Forholdene ved Postdampskibsvæsenet.

Postvæsenets Overbestyrelse.

Med Hensyn til Organisationen af Generalpostdirectoratet er der i den heromhandlede Periode foregaaet Generalpost- meget betydelige Forandringer. Ved Periodens Begyndelse vare Forretningerne fordeelte i 3 Expeditionscontoirer directorate (1ste, 2det og 3die Postsecretariat) og et Bogholder- og Kasserercontoir, hvert med sin Chef, og som Generalpostdirecteurs Medhjælper og Stedfortræder i hans Fraværelse var der ansat en Committeret.

Indtil 1ste October 1859 havde der existeret et særskilt Kasserercontoir (Generalpostkassen) med en Generalkasserer og en Kassecontrollleur og ved Siden deraf et Bogholdercontoir med egen Chef. Ved Kgl. Resolution af 17de September 1859 ophævedes imidlertid Generalpostkassen fra 1ste October s. A., og Bogholder- og Kassererforretningerne samledes i et Bogholder- og Kasserercontoir med Chefen for det tidligere Bogholdercontoir som Chef og Kassecontrollleur og med den tidligere Kassecontrollleur som Kasserer. Denne Ordning forandredes derefter ved Kgl. Resol. af 6te Mai 1865, hvorefter Postkassererforretningerne inddroges under Finantshovedkassen fra 1ste Juli s. A., og endelig forenedes ved Kgl. Resol. af 23de Mai 1866 1ste Postsecretariat og Bogholdercontoiret fra 1ste Juni 1866 under een Chef under Navn af Postvæsenets 1ste Secretariat og Bogholdercontoir; under dette samlede Contoir blev i 1868 henlagt den ifølge Kongl. Resol. af 23de Juni s. A. anordnede Behandling af ubesørgede Postsager.

Da Forretningernes Omfang i de 3 Postsecretariater selvfølgelig blev i en ikke ringe Grad formindsket ved Indskrænkningen af det danske Postterritorium ved Freden i Wien, og da derhos Omfanget af Forretningerne i 3die Postsecretariat yderligere formindskedes ved betydelige Indskrænkninger i Extrapostvæsenet, fandtes der Anledning til at indskrænke Secretariaternes Antal, hvorfor 3die Postsecretariat blev ophævet og dets Forretninger fra 1ste December 1864 bleve henlagte under 2det Postsecretariat.

Da den Committerede i 1867 afgik ved Døden, blev den Committeredes Post ikke mere besat, hvorimod det blev overdraget den ældste af Contoircheferne i Generalpostdirectoratet at fungere som Committeret. Den Committeredes Post er derefter definitivt inddraget ved Lønningsloven af 2den Juli 1870.

Telegraphbestyrelsen har i hele denne Periode været ordnet saaledes, at den har været forestaaet af en til Generalpostdirecteuren ansvarlig Telegraphdirecteur med eget Expeditionspersonale, et fuldstændigt Bogholderi, et Contoir for Revisionen af Depechegebyrerne og en Materialforvaltning. Fra 1ste April 1870 er der imidlertid foretaget den Forandring, at Telegraphsecretariatet i dets tidligere Form er bleven stillet umiddelbart under Generalpostdirecteuren paa samme Maade som Postsecretariatene.

Som Følge af ovennævnte Omordninger og Indskrænkninger er der fra 1ste October 1859 til Periodens Slutning inddraget følgende Poster i Generalpostdirectoratet:

- Posten som Committeret hos Generalpostdirecteuren,
- Generalpostkassererens Post,
- Kassecontrollleurs Post,
- 2 Contoirchefsposter,
- 3 Fuldmægtigposter,

hvorhos der af de tidligere eksisterende 6 Cancellistpladser er inddraget 5, medens den 6te vil blive inddraget, saasnart den bliver ledig.

I Generaldecisoratet for Postvæsenets Regnskabsvæsen er der vel i den heromhandlede Periode ikke General- saaledes som i Generalpostdirectoratet foregaaet nogen Forandring med Hensyn til Organisationen, men ligesom decisoratet der, som ovenfor viist, er foretaget en betydelig Indskrænkning med Hensyn til Personalet under Generalpost-

directoratet, saaledes er ogsaa Antallet af Generaldecisoratets Embeds- og Bestillingsmænd paa Grund af Postomraadets Indskrænkning blevet stærkt formindsket. Embedsmændenes Antal er formindsket med 5, idet der er inddraget:

- 2 Fuldmægtigposter og
- 3 Revisorposter,

medens den ene endnu eksisterende Revisorpost er bestemt til at inddrages, naar den bliver ledig.

Nedenstaaende Tabel giver en samlet Oversigt over Overbestyrelsens hele Personale (excl. Telegraphvæsenet) og Udgifterne dertil i Slutningen af det foregaaende og Slutningen af det heromhandlede Tidsrum.

Generalpostdirectoratet							Generaldecisoratet for Postvæsenets Regnskabsvæsen						
	Personalets Antal		Udgifterne til dette Personale udgjorde					Personalets Antal		Udgifterne til dette Personale udgjorde			
	30te Septbr. 1859	31te Marts 1870	i Finantsaaret		af alle Post- væsenets Udgifter			30te Septbr. 1859	31te Marts 1870	i Finantsaaret		af alle Post- væsenets Udgifter	
			18 ⁶⁰ / ₆₁	18 ⁶⁹ / ₇₀	18 ⁶⁰ / ₆₁	18 ⁶⁹ / ₇₀				18 ⁶⁰ / ₆₁	18 ⁶⁹ / ₇₀		
			Rd.	Rd.	pCt.	pCt.				Rd.	Rd.	pCt.	pCt.
Generalpostdirecteur . .	1	1	35,094	20,423	2,4	1,9	Generaldecisor	1	1	16,612	13,087	1,1	1,2
Committeret	1	"					Contoirchef	1	1				
Contoirchefer	4	2					Fuldmægtige	4	2				
Kasserer	1	"					Revisorer	4	1				
Kassecontrolleur	1	"					Assistenten og Skrivere	13	11				
Fuldmægtige	7	4											
Cancellister	6	1											
Assistenten og Skrivere	16	12											

Betragter man den samlede Udgift til Personalet i Generalpostdirectoratet og Generaldecisoratet, har den 18⁶⁰/₆₁ udgjort 51,706 Rd., hvilket udgjør 3,4 0/0 af Postvæsenets samlede Udgift, og i 18⁶⁹/₇₀ 33,510 Rd. eller 3,0 0/0.

Kjøbenhavn d. 19de September 1871.

S. Danneskjold Samsøe.

Castberg

Fm.